

Krajevna skupnost
Novo mesto pred
ustanovitvijo

Pred dnevi se je pri občinskem odboru SZDL sestala občinska komisija, ki pomaga pri ustanovitvi krajevne skupnosti, navzoči pa so bili tudi predstavniki Socialistične zveze z območja, ki ga bo predvidoma zajela ta skupnost. Za obseg krajevne skupnosti se niso mogli odločiti, zato bodo končno besedo o tem prepustili občanom na javnih tribunah. Sklenili pa so, da mora krajevna skupnost kmalu zaživeti.

Zanimiv posvet
pri kočevskem
Melaminu

Pretekli petek je kemična tovarna MELAMIN iz Kočevja sklicala strokovno posvetovanje o uporabi in obdelavi melapan plošč, ki se ga je udeležila vrsta znanih strokovnjakov in predstavnikov gospodarskih zbornic. Udeleženci posvetovanja so v Kočevju spoznali, kako vsestranska je uporabnost slojastih dekorativnih plošč, ki jih pod imenom melapan (ultrapas) izdeluje kočevski MELAMIN. — Obširneje bomo o posvetu poročali v prihodnji številki.

SZDL v pripravi
na volitve združnih
svetov

Krajevne organizacije SZDL bodo od 17. do 24. maja organizirale 10-področnih sestankov v pripravah na volitve v združne svete. Sestanke bodo organizirale le večje krajevne organizacije, na njih pa bodo sodelovali kmetijski strokovnjaki in obrazložili ustrezna vprašanja.

Sindikati o važnih
vprašanjih

Minuli četrtek in petek so predstavniki sindikatov industrije in rudarstva ter storitvenih dejavnosti v novomeški občini obravnavali sklepe V. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije in priprave na predvidljiva zborovanja za bodoče volitve organov upravljanja v delovnih organizacijah. Razpravljali so predvsem o izkoriščanju sredstev, ki jih ustvarijo delovne organizacije, izboljšanju nagajevanja po delu ter nadaljnjem izpolnjevanju notranje zakonodaje v delovnih organizacijah.

O NEKATERIH PEREČIH VPRAŠANJH NEKDANJH BORCEV
IN AKTIVISTOV

PPEMALO ZA BORCE?

Misel v naslovu je zastavljena bolj kot vprašanje in manj kot ugotovitev. Povsem napak bi bilo namreč trditi, da v našem družbenem sistemu, v oblastnih organih in v gospodarstvu ni volje in razumevanja za reševanje težav, ki tarejo borce iz NOB. Obojega je veliko, le sredstev je žal premalo.

Problem borcev je na Dolenjskem in v Beli krajini veliko bolj pereč kot kjerkoli v Sloveniji. Kar 12 odst. prebivalcev našega področja je včlanjenih v borčevskih organizacijah. Na pravkar minulih občinskih konferencah ZZB in ZVVI so o tem povsod živahno razpravljali in opozarjali na spremembe, ki so potrebne v zakonodaji. V sestavku uporabljamo misli iz vseh poročil in razprav na omenjenih konferencah. Tovariše, ki so bili morda nevoljni, ker nismo o tem poročali sproti, prosimo, da nam oprostite. Zdaj, ko je zbrano vse gradivo, je lažje zastaviti besedo in pred javnostjo razgrniti problem, ki vpije po rešitvi.

Preden pričnemo nizati podatke in razpletati besedo, moramo znova ugotoviti, da gre za ljudi, ki so veliko žrtvovali. Kadar govorimo o sodelavcih v NOB, jih navadno razvrščamo v tri skupine: v aktivne borce NOV (sem štejejo tudi invalidi,) v sodelavce s terena ter v družine padlih (vojne vdove, starši padlih ter otroci padlih.)

Iz krvi in žrtev je
vzkli ta svoboda

Kaj so storili ti ljudje in koliko so prispevali? Aktivni borci NOV so v najtežjih dneh, ki jih je preživljalo naše ljudstvo, zapustili družine, domove in vse, kar jim je bilo drago, ter odšli v boj. Odveč bi bilo naštevati napore, ki so jih prestali, govoriti o dolgih marših, o bojih, o lakoti in boleznih, ki so redčile vrste odredov, bataljonov in brigad. Aktivni sodelavci s terena so sicer res ostali doma, bili pa so borci podzemlja, ki je predstavljalo za okupatorja prav takšno fronto, kot v prsa uprta partizanska puška. Mnogi so živeli v ilegali, vsi pa so nemalokrat priskuovali v noč, kdaj bodo zaslišali korake policistov, ki so jih morda odkrili, trepetali so od skrbi za »vezo« in vselej neustrašeno izpolnjevali povelja. Živeli so tako rekoč v okupatorjevem žrelu in

dan za dnevno izpostavljeni svoja življenja.

In kaj družine padlih? Tudi ti so pomagali, kolikor so največ mogli, saj jim je vsak partizan pomagal del njihovega svojca. Tudi oni so trepetali v skrbi za življenja svojih dragih, čakali so redkih obvestil in živeli v tihni nadi, da bodo mož, sin ali hči srečno preživeli vojno. Koliko prečutih noči, koliko vzdihov in tihih zakletev je bilo izrečenih v naših domovih od leta 1941 tja do 1945? Mar niso partizanske mamice posebna, najdragocenejša duša našega boja? Samo borci vedo, s kakšno materinsko skrbjo so jih sprejemale, kolikokrat so jih s preprosto bodrilno besedo in skromnim prigrizkom potolažile in okrepljene odpravile na pohod. V njihovih nesklajenih očeh pa je vedno trepetalo neizgovorjeno vprašanje: »Ali ste, fantje, kaj videli mojega sina? Ali je še živ?« In če je mamica vedela, da njenih sinov ni več, ker so padli, je iz zgnega obraza pod črno ruto vseeno vel ponos: partizani, ki so prihrumeli v hišo, so bili njeni drugi sinovi...

Takšni so bili vsi ti ljudje in takšni so še danes. Nikdar se niso trkali po prsih zavoljo zaslug za revolucijo in vse do danes so ostali skromni. Vzamejo to, kar dobijo, in čakajo, da bo boljše.

Veliko dajemo,
vendar še vse
premalo

V občini Črnomelj živi 651 invalidskih upravičen-

cev, od tega 218 osebnih in 433 družinskih invalidov. Samo lani je umrlo 21 obojih. Lani je bilo porabljenih v črnomaljski komunizem za invalidsko varstvo 39.932.064 dinarjev ali povprečno po 5.120 dinarjev mesečno za vsakega. Sem so všteti izdatki za invalidnino, za zdravljenje, za invalidski dodatek, za ortopedske pripomočke in za rehabilitacijo.

V občini Novo mesto živi 1124 invalidskih upravičencev (371 osebnih in 753 družinskih invalidov). Za vse že prej naštetih oblike invalidske zaščite je bilo lani porabljenih 68.894.489 din ali po 5.108 dinarjev mesečno na upravičenca.

V občini Trebnje je 463 invalidskih upravičencev. Za vse vrste invalidske zaščite je bilo lani porabljenih 27.254.416 din ali po 4.884 din mesečno na upravičenca.

Na področju občine Novo mesto živi približno 4200 borcev in sodelavcev NOB. Za pokojnine (osebne pokojnine prejema 478, družinske pa 136 borcev in svojcev), za ustrezno zdravstveno zaščito in za posebni dodatek k osebnim prejemkom, ki ga prejema 95 borcev, je bilo lani porabljenih 252.110.020 din. Iz občinskega sklada za borce je bilo lani izplačanih 6 milijonov: za 53 občinskih preživnin (70 vlog je še nerešenih, ker ni sredstev!), za klimatsko zdravljenje 25 nezavarovanih borcev, za enkratno priznavalnino 14 borcem in za sistematične zdravstvene preglede borcev na po-

Štafete mladosti nosijo
pozdrave tovarišu Titu

Republiška štafeta je krenila na pot včeraj
zjutraj izpred kolektiva IMV

Več tisoč Novomeščanov se je v terek popoldne zbralo na Glavnem trgu, kjer so prisostvovali sprejemu desetih lokalnih štafet, ki jih je mladina prinesla iz vseh večjih krajev novomeške občine in iz Trebnje. Preden so mladinci izročili štafete palice predsedniku občinskega odbora SZDL Novo mesto Slavku Doklu, je bilo okoli slavnostne tribune na Rotovžu nepopisno veselo vzdušje, ki ga je stopnjevala tudi godba na pihala s koračnicami. Po sprejemu štafet je tovariš Slavko Dokl govoril o napredku, ki ga zaznavamo ob letošnjem prazniku mladosti ši-

rom po domovini in na Dolenjskem. Pozdravno pismo tovarišu Titu je z željo, da bi naš ljubljeni predsednik še dolgo vodil jugoslovansko ljudstvo in zdrav dočakal še mnogo let, prebrala dijakinja Kozoletova.

Včeraj dopoldne pa je izpred tovarne IMV v Novem mestu krenila na pot proti Ljubljani, kjer se bo pridružila zvezni štafeti mladosti, republiška štafeta. Republiško štafeto so iz Novega mesta mladinci kolektiva IMV ponesli proti Metliki, odkoder je šla naprej proti Črnomlju, Kočevju in Ribnici.

Kočevska mladina
s pozdravi maršalu Titu

Kočevska mladina se že sedaj vneto pripravlja na praznovanje tedna mladosti in Titovega rojstnega dne. Republiška štafeta mladosti je prišla v Kočevje iz Novega mesta preko Črnomlja 13. maja ob 17. uri, ko so jo prebivalci mesta pred spomenikom svečano sprejeli. Razen republiške je prišlo v Kočevje tudi nekaj lokalnih štafet, od katerih bi omenili predvsem štafeto s Koprivnika in iz Kočevske Reke.

Tako se je praznovanje tedna mladosti pričelo že s sprejemom štafete, posebno živahno pa bo v dneh pred 25. majem, ko bodo na Bazi 20 v Partizanskem Rogu sprejeli dotodanje pionirje v mladinsko organizacijo. Tokrat bodo kočevski pionirji sprejeti v mladinsko organizacijo v tem zgodovinskem kraju že tretjič. Na zborovanju bo o pomenu mladinske organizacije in o njeni vlogi v sodobni družbi spregovoril predsednik občinskega komiteja Zveze mladine Kočevje Zvone Zagar, pionirji sedmih razredov osemletk pa bodo ob sprejemu, ko bodo dobiti mladinske izkaznice in značke, pripravili krajši kulturni program. Po svečanosti se bodo odpeljali še na izlet v Dolenjske Toplice in Zuzemberk.

Obsežneje se pripravlja na praznovanje tedna mladosti tudi kočevska Zveza prijateljev mladine, občinska Zveza za telesno kulturo pa bo organizirala vrsto športnih prireditev.

Slovenski pionirji bodo ponesli ljubljenski maršalu za rojstni dan posebno tople pozdrave in čestitke s tradicionalno Kurirčkovo pošto. Letos je krenila iz Kočevja, 4. maja se je pred spomenikom v Kočevju zbralo veliko pionirjev obeh osemletnih šol, ki so ob odhodu Kurirčkove pošte pripravili skupaj z glasbeno šolo krajši program, o pomenu Kurirčkove pošte in vlogi Kočevske v NOB pa je spregovoril Peter Šobar, predsednik komisije za obujanje tradicij NOB pri občinskem odboru ZB in upravnik kočevskega muzeja. Prvemu letošnjemu nosilcu, učencu Bračičeve šole Savu Vovku, je predal pošto narodni heroj Jože Boidan — Silni iz Kočevja. Ne vsej poti prek Ljovda, Mozlja, Knežje lipe so letošnjo Kurirčkovo pošto ljudje, posebno mladina, toplo sprejemali in pridajali v mislih tudi svoje srčne želje za Titov rojstni dan, na Miklarjih pa so jo prevzeli belokranjski pionirji in jo ponesli naprej... (vec)

Vreme

OD 14. DO 24. MAJA

Okrog 17. maja dež z ohladi tvijo; v ostalem bo do 21. maja prevladovalo lepo vreme s pogostimi krajevnimi nevihtami. Od 22. do 24. maja nestalno s pogostimi padavinami in ohladi tvijo.

Slavje v rojstnem kraju heroja
Jožeta Slaka

Krajevna organizacija Zveze borcev Svetinje je 3. maja svečano proslavila svoj praznik in tega dne na Gor. Vrh pri Dobrniču, v rojstnem kraju narodnega heroja Jožeta Slaka, ob navzočnosti večjega števila domačinov in gostov razvila svoj prapor.

Prapor je razvil eden najstarejših prvoborcev domačin Lojze Vršanik, ki zdaj živi v Ljubljani. To je storil z željo, naj bi se ne pozabile borbene tradicije iz NOB in da bi šla mladina po poteh borcev. Zgodovina NOB hrani dovolj svetlih zgledov za požrtvovalnost in premaganje naporov. Tovariša Francka Slak je govorila o velikem prispevku okolišnih krajev med NOB in o napredku, ki je znan na vseh področjih.

Gor. Vrh kot kraj, iz katerega so ljudje med prvimi stopili v vrste narodnoosvobodilnega gibanja, se je v povojnih letih precej spremenil. Je tak, kakršnega si je zamislil že heroj Jože Slak, ko je bil zaprt v Sremski Mitrovici. Prav zavoljo vsega tega je bil 3. maj za območje Svetinje in tamkajšnje krajevne organizacije ZB praveč praznik. K izrednemu razpoloženju prebivalstva je pripomoglo tudi sončno vreme.

POZDRAV SLOVENSKIM
ČASNIKARJEM

V spomin na dvajsetletnico obstoja slovenskega novinarskega društva bo imelo Društvo novinarjev Slovenije v soboto, 16. maja, v Metliki svoj izredni občni zbor. Na njem bodo tudi podelili letošnje Tomšičeve nagrade in odlikovanja nekaterim najzaslužnejšim novinarjem za njihovo dvajsetletno časnikarsko delo. Občni zbor društva bo opoldne, zatem pa si bodo člani društva in gostje ogledali metliške zanimivosti; srečanje bodo zaključili zvečer s kulturnoprosvetnim sporedom in plesom.

Kolegom in kolegicam, ki bodo v soboto obiskali Dolenjsko in Belo krajino: priskrbe pozdrave in najlepše želje, da bi se med nami zares prijetno počutili!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

12. maja dopoldne so počastili 20. obletnico ustanovitve organov državne varnosti tudi predstavniki te službe v novomeški občini. Na spominski kamen, ki stoji v parku v Dolenjskih Toplicah, so položili venec v spomin vsem tovarišem, ki so na Dolenjskem z življenjem zapečatili svojo ljubezen do domovine v vrstah organov varnosti. — Na tem kraju je bila marca 1944 ustanovljena brigada Vojske državne varnosti — VDV

Statut uskladiti s prakso

Na terenu se odvijajo živahne razprave ne samo o smernicah za predkongresno dejavnost, temveč tudi o programu in statutu Zveze komunistov Jugoslavije. Razprave o programu so važne zategadelj, ker so neke vrste preverjanje naše prakse. Komunisti (in ne samo oni, temveč tudi nečlani) so dolžni preverjati v družbeni praksi, koliko nam je že uspelo uresničiti posamezna načela iz programa in kje še zaostajamo. Pomembno so tudi razprave o statutu, katerim je namenjen tudi naš komentar. Gre predvsem za ugotovitev, da je praksa že prerasla statut, zaradi česar je pravilna odločitev najvišjega vodstva ZKJ, da je treba izdelati novega. Pri izdelavi novega statuta pa je nujno sodelovanje čim širše-

tičnega centralizma dobilo v praksi novo vsebino, in to predvsem v tem smislu, da bo čedalje bolj živahen tok vplivanja od spodaj navzgor, se pravi od članstva, je treba popraviti to določilo. Kako? Tako, da bi statut obvezoval občinska vodstva Zveze komunistov, da se posvetujejo s celotnim članstvom o vseh bistvenih vprašanjih. To pa bi bilo mogoče le tedaj, če bi dobival občinski komite smernice za svoje delo bolj pogosto, ne pa samo vsaki dve leti. Res je, da je tu še program Zveze komunistov, ki pa ne obravnava tudi posebnih razmer in pogojev, v katerih delujejo posamezni občinski komiteji. Razen tega je treba vedeti, da čas hiti naprej in da se v dveh letih lahko marsikaj zgodi. V teh dveh letih ne bi smel odločiti o vsem samo občinski komite. K odločanju, se pravi k obravnavanju važnih problemov in k zavzemanju določenih stališč, je treba pogosteje pritegovati tudi vse članstvo.

V statut bi bilo treba vnesti tudi določilo o rotaciji partijskih kadrov. To ni pravzaprav nič novega. V praksi, zlasti v občinah, je že nekaj let uveljavljeno sistematično kadrovske obnavljanje vodilnih organov. To se pravi, da gre sedaj za to, da s statutom kodificiramo vse, kar je pozitivnega zraslo v praksi. Načelo rotacije bi moralo v osnovi veljati za vsa vodstva — od najnižjega do najvišjega. Morda bi kazalo — glede na posebne pogoje in različenosti v posameznih občinah — dopuščati tudi izjeme, vendar z izrecnim opozorilom, da je treba take izjeme posebej utemeljiti. V takih primerih bi moral statut predvideti, da mora glasovati za takega kandidata kvalificirana večina volilnega telesa.

Statut bi naj vsebival tudi določilo, da mora biti kadrovska politika v Zvezi komunistov javna. Kadrovske

Vse bolj je očito, da postaja spor med Moskvo in Pekingom centralna tema svetovnega tiska. Začel se je kot polemika, v kateri sta se obe strani izogibali direktnih napadov in citiranja imen. Letos pa je prerasel v pravi državni spor, razširil se je praktično na vsa področja.

Ne gre samo za principe marksizma-leninizma, ostra in strupena polemika se vodi tudi med zgodovinarji — Kitajska enostavno ne priznava sedanjih meja v sovjetskem delu Centralne Azije.

Kitajci tolmačijo marksizem dobesedno, po črki, kot bi bil to dogma — moskovska Pravda je ondan zapisala, da ga razlagajo kot sveto pismo nove zaveze. Testament zapisan za vse čase. Peking ne vidi novih momentov, ki so nastopili po smrti Marxa, Engelsa in Lenina. Marksizem tolmači šablonsko, vojaško.

Pravda navaja, da zatrjujejo Kitajci, da so postala narodnoosvobodilna gibanja vodilna revolucionarna sila našega časa in da je delavski razred baje izgubil revolucionarni zanos. Njegov cilj je višji standard, ne pa svetovna revolucija. Višji standard pa vodi, po mnenju Kitajcev, v oportunistem.

Sovjetski tisk navaja, da prikazuje kitajsko vodstvo kot najbolj revolucionarno silo kmete. Delavski razred je, kakor trdijo Kitajci, baje okužen s social-reformizmom, zato je izgubil svojo revolucionarno bazo.

Kitajski recept za narode Azije, Afrike in Latinske Amerike je: oboje. Pravda piše, da kitajski voditelji še niso pojasnili, proti komu naj bo naperjena ta

borba n. pr. v Alžiriji, Maliju, Gani in Burmi — v državah, ki so se pred leti osamosvojile, a kjer je na oblasti pravzaprav domača, nacionalna buržoazija.

Pravda se sprašuje, kakšen je to socializem na Kitajskem: brez ra-

So na Zahodu ljudje, ki mislijo, da je ta spor v interesu Zahoda. Takih ni malo. So pa, ki opozarjajo na nevarnosti. Spor med Moskvo in Pekingom bi lahko pahnul le-tega v nepremišljeno avanturo. Sovjetska zveza je pred leti komaj preprečila, da niso Kitajci napadli Formoze. To bi bil lahko uvod v svetovni konflikt.

V Pekingu zatrjujejo samozavestno, da je ameriški imperializem tiger brez zob, iz papirja. Treba ga je samo energično napasti — pa je že na tleh. Pri tem se sklicujejo na to, da je imperializem popolnoma kapituliral na Češkoslovaškem (1948. leta), v Alžiriji (1962. leta). Vendar pa je de Gaulle že veliko prej, takoj ko je prišel na oblast, obljubil, da bo rešil alžirsko vprašanje.

Spor med Moskvo in Pekingom je pravzaprav prenesel težišče svetovne politike na široko azijsko šahovnico. Na tej šahovski deski igra ameriška diplomacija ostro igro: dobiti hoče vojno v Južnem Vietnamu. Ameriška teza je: vojno je treba končati z vojno. Zato je prišel te dni v Saigon ameriški obrambni minister McNamara.

Američani menijo takole: Angleži so strli odpor malajskih gverilcev, Angleži so zatrli gibanje Mau-Mau v Keniji — zakaj ne bi uspelo isto tudi nam v Južnem Vietnamu. Vendar je razlika: na Malaji so bili tamošnji uporniki izolirani od množic. V gverilskih vrstah so se borili predvsem malajski Kitajci. V Južnem Vietnamu pa posebej glas uporniki glas ljudstva. Zato jim vse do danes niso mogli biti kos.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

ga kroga komunistov. Zaželeno pa je tudi sodelovanje nečlanov, ki imajo vso pravico soditi o delu komunistov in o organizaciji ZK.

Naj izluščimo iz dosedanjih razprav nekaj misli, za enkrat samo kot spodbudo za nadaljnjo razpravo. Hočemo reči, da to še niso konkretni predlogi, ki bi jih bilo mogoče že oblikovati in poslati posebni komisiji pri CK ZKJ, ki ji je poverjeno zbiranje pripomb in predlogov za nov statut.

Prva pripomba se nanaša na določbo sedanjega statuta, da so občinske konference Zveze komunistov vsaki dve leti. To ne ustreza več delovanju komunistov v novih pogojih, ko je težišče na večji demokratičnosti v Zvezi komunistov. Če hočemo, da bo načelo demokra-

komisije bi morale biti predvsem samo pomožna telesa, ki proučujejo kadrovske politike in pripravljajo razne analize. Sicer pa bi morali zagotoviti še večjo demokratičnost in javnost v kadrovski politiki. Članstvo ne sme imeti občutka, da odločajo o selekciji in razporejanju partijskih kadrov izven njega, se pravi v ožjih krogih posameznikov. Koristno je tudi vodenje sistematične evidence kadrov, da bi lahko posredovali članstvu pregled ljudi, ki imajo pogoje za opravljanje raznih dolžnosti v Zve-

zi komunistov. Pri tem je treba upoštevati predvsem ugled, ki ga uživajo kadri, njihove moralne vrline, politično razgledanost, sposobnost itd.

Na nekem sestanku smo slišali tudi predlog, da bi bilo treba spremeniti določilo o partijskih kaznih. Doslej se je namreč pogosto dogajalo, da je osnovna organizacija izključila iz svojih vrst človeka, ki je bil potem prepuščen samemu sebi, ne da bi se kdo brigal zanj, da bi se popravil in si tako spet pridobil pogoje za ponovni sprejem v Zvezo komunistov. Ta ali oni je postal zagrenjen, politično pasiven, namesto da bi mu osnovna organizacija pomagala, da ostane še naprej aktiven v političnem in družbenem življenju. Seveda: bili so tudi drugačni primeri, da se je ta ali ona organizacija zanimala za izključenega člana. V pogojih še večje demokratičnosti v delovanju Zveze komunistov je potrebno, da pride v statut tudi določilo o tem, da so osnovne organizacije dolžne gledati na ljudi, ki so bili izključeni iz Zveze

komunistov. Morda bi kazalo določiti celo rok, do katerega mora osnovna organizacija spet ponovno razpravljati in povedati svoje mnenje o človeku, ki ga je pred dvema ali tremi leti izključila iz svojih vrst. Tedaj bi nujno morala tudi ugotavljati, kaj je storila za človeka, potem ko mu je naložila najvišjo kazen. Če se je še naprej zanimala zanj, je to pomenilo, da je bila kazen, čeprav huda, predvsem vzgojna. Ako je pozabila nanj, je bi to dokaz, da kazen ni imela vzgojnega namena.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● 13. maja je minilo dvajset let, odkar je bila ustanovljena služba notranjih zadev, ki se je ob ustanovitvi imenovala oddelek za zaščito naroda. V dveh desetletjih je dala ta služba k napredku naše skupnosti prispevek, ki ga je težko izmeriti s količinskimi pokazatelji. Njen razvoj od prvih začetkov do sedanje ravni, ki tudi po tehničnih, strokovnih in drugih vidikih ne zaostaja za drugimi tovrstnimi službami na tujem, je šel skozi trde preizkušnje in žilave boje, ko so bneli njeni pripadniki opraviti za zakrknjenimi sovražniki našega ljudstva. Zaradi tega gre tudi službi notranjih zadev velika zasluga, da smo tako uspešno preprečevali vsakršno podlo nakano sovražnikov našega socialističnega razvoja. Uspehi dela te službe pa so opazni tudi na raznih drugih področjih, izmed katerih naj omenimo le prometno službo. Hiter razvoj avtomobilskega prometa je našel organe prometne službe dobro pripravljene, tako da v skrbi za prometno varnost ne zaostajamo za mnogimi drugimi državami, kjer ima motorizacija za seboj že precej daljše življenje.

V počastitev 20. obletnice ustanovitve službe notranjih zadev so bile po vsej Jugoslaviji številne prireditve, obeležene z odkritji spominskih plošč, razstavami, izdajo knjižnih del, filmi, televizijskimi oddajami in podobno. V torek je bila osrednja slavnostna akademija v Domu sindikatov v Beogradu, na kateri je govoril zvezni sekretar za notranje zadeve Vojin Lukić. Igralci beograjskega gledališča in zbor JLA so prvič izvajali recitat »Za borce 13. maja«, ki ga je napisal za to priložnost znani pisatelj Oskar Davičo. — V ponedeljek je bila slavnostna akademija tudi v Ljubljani. Udeležili so se je najvidnejši javni, kulturni in družbeno-politični delavci, predvsem pa seveda uslužbenci notranjih zadev. V okviru akademije so izvedli kantato »Moja pesem ni le moja pesem«, ki jo je na Kajuhove verze uglasbil Blaž Arnič. Kasneje je predsednik skupščine Ivan Maček priredil sprejem. — Ta pomembni jubilej so proslavili tudi z razstavo v ljubljanski mestni ga-

leriji, ki v sliki in besedi prikazuje razvoj službe notranjih zadev v Sloveniji.

● Predsednik Tito je te dni odprl 31. mednarodni sejem kmetijstva v Novem Sadu, na katerem sodelujejo s svojimi izdelki razstavjalci iz 20 držav. Predsednik repu-

Dvajset let službe notranjih zadev

blike je ob tej priložnosti med drugim dejal, da se kmetijska blagovna proizvodnja ne bi smela v ničemer razlikovati od industrijske. Našem gospodarstvu — in seveda tudi kmetijstvu — je treba pustiti več sredstev: omogočiti mu je treba razširjeno lastno reprodukcijo. Dosedanja pot razvoja kmetijstva je bila po besedah tovariša Tita dobro trasirana, nismo pa dosledno hodili po njej. To je treba popraviti. Ustvariti je treba take pogoje gospodarjenja, da bodo kmetijski proizvajalci stimulirani za večanje kmetijske proizvodnje.

● Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so te dni odprli razstavo »Alpe-Adria«. Letos razstavlja 169 proizvajalcev. Razstava dokazuje, da postaja pojem pomembna vsakoletna manifestacija novih dosežkov v proizvodnji na obsejnem področju Jugoslavije, Italije in Avstrije. Še več: ta pomembna gospodarska revija, ki je zaradi svoje zanimivosti vredna ogleda, postaja vse bolj temelj za dolgoročno, blagovno izmenjavo med tremi sosedomi.

● Na VIII. pohodu »Po poteh partizanske Ljubljane« je sodelovalo okrog 5.000 udeležencev. Kdor je na Trgu revolucije pristopoval sprejemu posameznih skupin udeležencev pohoda, ta se je lahko prepričal, kako koristna je ta vsakoletna prireditev v

počastitev osvoboditve Ljubljane in s tem vse Slovenije. Pohod je bil prava pravcata manifestacija borbenega športnega tekmovanja in tovarištva.

● Odbor za socialno-zdravstvena vprašanja zveznega zbora zvezne skupščine je pred dnevi sprejel predlog odloka o izplačilu enkratnega dodatka na pokojnine v letu 1964, in sicer v višini povprečno 8-odstotnih letnih prejemkov. Slovenska skupščina pa bo te dni razpravljala o novem predpisu, po katerem bo uveden dodatek za zaposlene borce. Dodatek naj bi bil v višini razlike med osebnimi dohodki posameznih borcev in republiškim povprečjem kvalificiranega delavca.

● Stafeta mladosti je doslej prehodila dolgo pot od gradbišča skopske železarne do središča Bosne. Na vsej poti so ji prebivalci posameznih krajev prirejali svečane sprejeme in ji izročali tople pozdrave za tovariša Tita.

● Slovenska mladina bo dala tudi letos pomemben prispevek pri gradnji raznih večjih objektov. Na zvezno mladinsko delovno akcijo bo odšlo letos kar 14 slovenskih brigad. Razen tega bo mladina gradila še razne druge objekte, kot na primer Zasavsko cesto, smučišča v Kranjski gori, cesto v Stični, študentovski rekreacijski center itd. Ena (morda celo dve) brigada bo sodelovala v akciji za obnovo po potresu porušjenih objektov v Slavnskem Brodu.

● V jugoslovanski zavarovalni skupnosti napovedujejo, da bodo od 1. januarja 1965 uvedli tudi zavarovanje objektov in živine za morebitno škodo, ki jo napravijo potresi.

● Prejšnji teden sta bila v Ljubljani kar dva občna zbora: občni zbor Turistične zveze Slovenije, na katerem so med drugim menili, da mora biti komuna nosilec turističnega razvoja in da se morajo turistična društva vključiti v ta prizadevanja, in občni zbor društva za Združene narode, na katerem so sprejeli nov statut in izvolili nov odbor.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Ben Bela na Češkoslovaškem. Predsednik Alžirije Ben Bela je odpotoval iz Sovjetske zveze najprej v Bolgarijo, nato v ČSSR, v četrtek pa bo že v Združenih arabskih republikah. Udeležil se bo svečanosti ob zaključku prve faze del na velikem asuanskem jezcu. Te svečanosti se bo poleg domačina Naserja, predsednika Jemena Salala, predsednika Iraka Arefa in Ben Bele udeležil tudi Nikita Hruščov. Sovjetski premier je prišel že v soboto v Kairo.

● Kardelj bo obiskal DR Nemčijo. Predsednik Zvezne skupščine Edvard Kardelj bo po obisku na Češkoslovaškem obiskal tudi DR Nemčijo. Med svojim bivanjem v ČSSR se je udeležil tudi velikih manifestacij ob 20. obletnici slovaške vstaje.

● Saštri Nehrujev naslednik? Po anketi indijskega inštituta za ugotavljanje javnega mnenja ima sedanji ministar brez portfelja Lal Bahadur Saštri največ glasov, da postane Nehrujev naslednik. Zanj se je izreklo 27 odst. vseh arketiranecov, pred leti je bilo število komaj 2 odst.

● Univerza v Celovcu? Boj za korosko univerzo je prišel v novo fazo. Ondar je bil v zgodovinskih svoranih grobov sestank, ki so se ga udeležili najvišji predstavniki koroskega javnega življenja. Da je taka ustanova nujno potrebna, kaže še to, da ima Koroska 2000 študentov, ki morajo študirati izven dežele.

● Sovjetska zveza na drugem Bandungu? Čeže, da si bo sovjetska diplomacija le utrla pot na konferenco afriških in azijskih dežel. Za to so vse države Azije in Afrike — razen Kitajske, Pakistana in Gvineje. Brez udeležbe Sovjetske zveze bi bila indijska delegacija v kaj neprijetnem položaju — Kitajska bi jo potisnila popolnoma ob stran.

Skrb za varnost prometa v podjetju »GORJANCI«

Nenehni porast števila motornih vozil zahteva danes vestne, sposobne in disciplinirane voznike za krmilom ter tehnično sposobna in varna vozila. Podjetja javnega cestnega prometa morajo tem zahtevam posvečati vso skrb, kar je nujno tudi zaradi števila tovornih vozil in avtobusov, s katerimi se vsakodnevno vključujejo v življenje na cestah. S povečanim številom vozil pa nastajajo številnejše prometne nezgode, ki ne samo škodujejo življenju, ampak tudi materialne škode.

Podjetje Avtopromet »Gorjanci« iz Novega mesta je v minulem letu imelo vrsto prometnih nezgod in je zato skrbno analiziralo vsako prometno nezgodo. Pri tem si je zastavilo važno nalogo, da prometne nezgode s svojimi vozili omeji na najmanjše število.

Poleg zahtev, da se morajo spoštovati vsi predpisi o varnem prometu, je podjetje uvedlo tudi vrsto preventivnih ukrepov za doseg svojega cilja. Pomembnejša ukrepa sta predvsem: občasna kontrola voznikov z alkoholiziranimi psihičnimi pregledi. Poleg splošnih pogojev, ki jih mora delavec izpolnjevati

pri vstopu v podjetje, mora vsak voznik motornih vozil po sklepu delavskega sveta opraviti psihotehnični pregled pri komisiji za ugotavljanje duševne in telesne zmoglosti voznikov motornih vozil. Prav tako podjetje napoti na omenjeni pregled vsakega voznika motornih vozil po težji prometni nezgodi.

Navedena ukrepa sta takoj pokazala dobre rezultate. Razveseljivo je podatek, da je število vinjenih voznikov za krmilom skorajda odpadlo.

Da bi delo voznikov motornih vozil bilo še vestnejše in da bi se zagotovila še večja varnost v prometu ter da bi dali zaslužnim voznikom posebno priznanje, je delavski svet predpisal poseben pravilnik o ustanovitvi in podeljevanju zlatih in srebrnih značk podjetja »Gorjanci«. Omenjeni pravilnik določa, pod kakšnimi pogoji lahko voznik prejme zlato ali srebrno značko podjetja. Za vestno in požrtvovalno delo po tem pravilniku lahko zlato in srebrno značko prejme tudi vsak drug član kolektiva. Za voznike motornih vozil je določeno, da morajo upravljati z vozilom podjetja leto dni in da pri tem niso imeli nobene prometne nezgode, da niso bili v tem času kaznovani zaradi kršitve cestnoprometnih predpisov in da niso povzročili nobenih okvar in poškodb tovora. V tem primeru prejmejo srebrno značko. Za zlato značko pa je potrebno, da navedene pogoje izpolnjujejo v dveh zaporednih letih. Ostali člani kolektiva pa se morajo v vestnem in prizadevnem delu na svojem delovnem mestu izredno izkazati. Če so člani kolektiva najmanj tri leta, lahko prejmejo sre-

brno značko, a pri petletni in daljši delovni dobi lahko prejmejo zlato značko.

Delavski svet je imenoval posebno komisijo. Ta je za leto 1962 in 1963 pregledala vse podatke in ugotovila, da so izpolnili pogoje za dodelitev zlate značke štiri vozniki, a za srebrno značko 13 voznikov motornih vozil.

S tajno anketo so bile ostalim članom kolektiva podeljene štiri zlate in 9 srebrnih značk.

3. maja 1964 je v avtoparku v Straži podjetje na svečan način prvikrat podelilo zlate in srebrne značke. Poseben poudarek je svečanosti dal s svojo udeležbo tovariš Rudi Čelcer, častni predsednik republiškega odbora Zdrženja Šoferjev in avtomehaničkov, ki je pojasnil pomen te organizacije ter prikazal delo in težave našega šoferja in avtomehaničkov. Poudaril je potrebo, da se čimprej zagotovi prehod na 42-urni delovnik, ker se v sedanjih pogojih dela težko zagotovi celo 48-urni delovnik. Kot dober poznavalec podjetja »Gorjanci« od vsega njegovega začelka je tov. Čelcer pohvalil napredek podjetja in skrb, ki jo podjetje posveča svojim voznikom in avtomehaničkom. Njegovo izjavljanje so prisotni udeleženci toplo pozdravili.

Direktor podjetja Stefan Galič je v uvodnem govoru pojasnil ukrepe, ki jih je podjetje storilo, da bi se zagotovila čim večja varnost v prometu. Poudaril je smisel in pomen značk, ki jih je podjetje uvedlo. Pohvalil je posamič vsakega odlikovanca in ga stavil za vzor vsem ostalim.

Po kriterijih pravilnika sta zlato značko prejela voznika motornih vozil Mihael Hrašovec in Slavko Kumelj. Hrašovec, ki je borec od 1941. leta in nosilec »Spomenice 1941«, je prejel prvo številko zlate

Angelo Gatta, šef avtobusnega prometa.

Vsak odlikovanec je poleg značke prejel tudi lično izdelano pismo priznanje o podelitvi značke.

Za vestno in požrtvovalno delo so bili pismo pohvaljeni: Albin Vovk, voznik tovornega avtomobila, ki je ugodno rešil prometno nezgodo pri Slavovskem Brodu novembra preteklega leta, Ljubisav Jovanović, šef poslovalnice v Beogradu, Jože Velikanje, šef poslovalnice v Ljubljani, Ignac Jarc, kovač, Juže Knafeljc in Stane Šobar, obratovodji avtomehaničnih delavnic, Stanislav Gabrijel, voznik tovornega avtomobila, Alojz Kos, voznik avtobusa, in Franc Kump, sekretar podjetja.

Zaključek svečanosti je bil v zdravilišču Dolenjske Toplice, kjer je bilo za vse odlikovance in goste prirejeno skupno kosilo.

V predzadnji številki Kmečkega glasu je med drugim omenjeno, da razpolaga Kmetijska zadruga Krka (Novo mesto) z 62 ha sadovnjakov in vinogradov, ki jih namerava zaradi razdrobljenosti dati v najem kmetom.

Bralcu, ki ne ve, kakšna je »razdrobljenost« teh sadovnjakov in vinogradov, kdaj, kako in s kakšnimi sredstvi so bili zasajeni in obnovljeni, se ugotovitev sama po sebi ne bi zdela nič posebnega. Nedvomno je res, da nasadi, obnovljeni po letu 1953, niso povsod najboljši uspehi, poznati pa je treba vzroke, zakaj ne. Zaradi po-

ZAKAJ TAKO?

manjkajive in nestrokovne oskrbe so bili pridelki slabi in naj bi se izboljšali, ko bo dala KZ nasade v najem...

Po oceni »strokovnjakov« v KZ naj bi nasadi v zasebnem sektorju dajali to, česar družbeni sektor ne zmora. Ali pa so morda mislili, da bo to doseženo, če bo zasebnik zastoj delal? Če bi tako reševali vprašanje, bi na enak način lahko odpravili tudi težave v živinoreji in še kakšne druge. Zavedati se je treba, da so bile v nasade vlozene družbene investicije. Najemniki pa ne bodo sposobni plačevati obveznosti in proizvodnih stroškov. Menim, da bi morali predvsem obnoviti nasade, organizirati sadjarsko-vinogradniški obrat, zagotoviti strokovno delovno silo in primerno mehanizacijo, namesto da govorimo o najemu. Če se bomo tega pametno lotili, se bo stanje popravilo.

F. B.

Pojasnilo slovenskim čebelarjem

Zveza čebelarskih društev za Slovenijo nas je zaprosila, naj k sestavku »Ogoljufana pridnost teh, ki so delala, ki smo ga objavili 23. aprila, objavimo naslednje pojasnilo:

»Znano nam je, da ima lesni obrat v Semiču dobro in disciplinirano delovno silo s skromnimi prejemki in da delavke in delavci tega obrata gotovo niso zaslužili tega, kar jih je zadelo in o čemer ste poročali. Prosimo vas pa, da primer Agromela ne istovestite s slovenskim čebelarstvom, kar bi mogel sklepati nepoučen bralec iz sestavka, v katerem je slovensko čebelarstvo 2-krat omenjeno. Slovensko čebelarstvo namreč še vedno predstavlja blizu 8000 čebelarjev s približno 80.000 panji čebel. Ti čebelarji nimajo nič skupnega z zadevo, opisano v vašem listu. O tem smo razpravljali na seji upravnega odbora in vas prosimo, da to objavite zaradi točnega obveščanja javnosti.«

ZVEZA ČEBELARSKIH DRUŠTEV ZA SLOVENIJO

ZAPISKI Z ZASEDANJA OKRAJNE SKUPŠČINE V CELJU

Ugoden razvoj v prvem četrtletju

Odborniki okrajne skupščine v Celju so minulo sredo razpravljali o gibanju gospodarstva tega okrajja v letošnjem prvem četrtletju. Iz podatkov je razviden ugoden razvoj in dejstvo, da se dinamika gospodarskega gibanja v lanskem letu nadaljuje tudi v letošnjem. Čeprav so gospodarstvo spremljali v prvih mesecih letošnjega leta nekatere objektivne težave, kot so pomanjkanje električne energije, slabša založenost z nekaterim reproduktivnim materialom, zastarelost industrijskih naprav ter pomanjkanje rudarjev v promogovnikih, je industrija celjskega okrajja povečala obseg proizvodnje za 23 odst. v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem. S tem je industrija v celoti izpolnila letošnje četrtletnje proizvodne naloge. Nekoliko zaostajata le črna metalurgija in papirna industrija. Medtem ko je proizvodnja črne metalurgije celo pod lansko ravnjo, je papirna industrija v primerjavi z lanskim prvim četrtletjem povečala obseg proizvodnje za več kot 51 odst., zaostaja pa za letošnjim predvidenim obsegom proizvodnje zaradi remonta papiernega stroja in težav pri

oskrbi s celuloznim lesom v Krškem.

Ko so na zasedanju ocenjevali prizadevanje in napore delovnih kolektivov za tako ugoden razvoj industrijske proizvodnje, so poudarili, da bi podobno prizadevanje morali pokazati tudi pri investicijah v takšni smeri, da bi industrijski delovni kolektivi bolj realno upoštevali investicijsko potrebo in investicije načrtovali v skladu z dejanskimi možnostmi.

V kmetijstvu so glavne slabosti v razvijanju proizvodnega sodelovanja z zasebnimi kmeti in v prepočasnem podružbajnu zemlje. Na seji so menili, da tudi kmetijstvo lahko uspešno vpliva na ustajanje cen na tržišču. V pogojih, ko ni dovolj sredstev za hitrejše razširjanje lastne proizvodnje kmetijskih gospodarskih organizacij, bi se le-te morale toliko bolj zavzeti za povečanje kmetijske proizvodnje v proizvodnem sodelovanju z zasebnimi kmeti.

V gradbeništvu so že v prvih dveh mesecih zabeležili za 76 odst. večjo vrednost izvedenih gradbenih del kot v istem obdobju preteklega leta. Boljše stanje v tej gospodarski panogi pa kaže tudi dejstvo, da so gradbenja podjetja že do konca februarja sklenila pogodbe za 58 odst. vseh predvidenih gradbenih del v letošnjem letu. Pri vsem tem je neugodna prevelika podražitev gradbenih del, saj ocenjujejo, da so se podražila kar za 25 do 30 odst.

Pri obravnavanju »rugi« gospodarskih dejavnosti so ugotovili prav tako boljše uspehe kot v lanskem prvem četrtletju. To velja tako za promet ko za gozdarsko proizvodnjo, trgovino, turizem in gostinstvo. V turizmu so se povečale domače in tuje nočitve, še vedno pa je čutili pomanjkanje so-

ljana-Center so na seji 8. maja že sprejeli sklep o razpustitvi samoupravnih organov, odstaviti direktorja in uvedbi prisilne uprave v Agromelu. Kot smo obveščeni iz občinske skupščine Črnomelj, pa bo morala le-ta iz svojega dokaj skromnega rezervnega sklada prispevati sredstva, da bodo ogoljufani delavci iz semiškega lesnega obrata lahko namesto minimalnih, zagotovljenih plač dobili za april in maj letos osebne dohodke, kakršne so s svojim delom zaslužili. Ob koncu naj torej še enkrat ponovimo:

- nismo imeli namena škodovati ugledu prizadevnih slovenskih čebelarjev, smatrali pa smo za svojo dolžnost pred javnostjo razkriti zadevo, ki kaže, da bo moral nekdo, ki ni kriv — to je semiški delavec — plačevati škodo, ki je nastala drugod, konkretno v Agromelu!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Nagrajenci, zbrani 3. maja pred kamioni v Straži

PRECEJ NOVOSTI

Volilno pravico imajo zdaj tudi sezonci in vajenci — Direktorja ne imenuje več občinska skupščina, marveč delavski svet

Kolektivi in delovne organizacije bodo zopet udeleženi pri pomembnih dogodkih. Pred nami so namreč volitve v organe upravljanja.

16. aprila letos je začel veljati novi temeljni zakon o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah. Razumljivo je, da so se zato v dosedanjih predpisih o volitvah v delavske svete precej spremenili in da so zategadelj prišle na svetlo mnoge novosti.

Tako sta se na primer razširili aktivna in pasivna volilna pravica. Poleg delavcev, ki so v stalnem delovnem razmerju v delovnih organizacijah, imajo zdaj volilno pravico tudi ljudje, ki so sicer zaposleni še drugod, a delajo hkrati tudi v delovni organizaciji polni ali skrajšani delovni čas že najmanj eno leto. Enako velja tudi za tiste, ki so sklenili enoletno pogodbo. Volilno pravico imajo potem tudi sezonski delavci, ki so se pogodbeno zavezali za najmanj 3-mesečno sezonsko delo.

Ob tem pa je treba pripomniti, da lahko statut delovne organizacije določbo o trajanju sezonskega dela še skrajša. Volilno pravico so z novim zakonom dobili tudi vajenci, tuji državljani itd.

Podčrtati je treba nadalje, da splošnih (rednih) volitev zdaj ne razpisujejo več na podlagi vsakoletnega roka, ki ga je določal republiški izvršni svet, marveč jih razpisujejo delavski sveti, in to v stalnem roku, ki ga določa republiški predpis (praviloma po sprejetem zaključnem računu). Poleg volitev v delavski svet in upravni odbor delovne organizacije bodo zdaj hkrati opravili tudi volitve v svete in druge organe upravljanja delovnih enot.

Kakšne pa so novosti pri kandidiranju v delavski svet? Kandidira lahko vsak, kdor ima aktivno volilno pravico. To je lahko po novem tudi sezonec, honorarni sodelavec itd.

Zakon obsega tudi nove, z ustavo uskladene določbe o imenovanju in razrešitvi direktorjev. Direktorja ne imenuje več občinska skupščina, marveč delavski svet, in sicer na podlagi ustreznega predloga razpisne komisije. Le-ta šteje šest članov. Polovico jih imenuje občinska skupščina, polovico pa delavski svet. Za določene gospodarske organizacije pa lahko republiška skupščina določi, da more imenovati občinska skupščina le enega člana razpisne komisije, dva člana pa okrajna skupščina ali republiški izvršni svet.

značke in je s tem dokazal, da se tudi v mirnem času še nadalje trudi in da je kot svoj čas tudi danes med prvimi. Kot vestna in solidna voznika avtobusov sta prejela zlato značko Alojz Zaletel in Jože Rotar. Rotar je tudi dober upravljavec v podjetju in je predsednik delavskega sveta, a Zaletel je član upravnega odbora.

Predstavnika Medobčinske zavarovalnice Novo mesto Darko Lutman in Janez Požar sta v imenu zavarovalnice vsem štirim odlikovancem podelila lične zapadne ure. S kratkim in spodbudnim nagovorom sta izrekla pohvalo vsem voznikom, ki znajo pravilno ceniti zaupano družbeno lastnino, ter poudarila gospodarsko korist takega sodelovanja med podjetjem in zavarovalnico.

Srebrne značke so prejeli vozniki tovornih avtomobilov Anton Dolmovič, ki je obenem tudi najstarejši voznik motornih vozil, Anton Vrstošek, Rudi Župevc, Anton Zupančič, Alojz Okleščen, Ludvik Pirc, Jože Požun in Henrik Švener ter naslednji vozniki avtobusov: Franc Piletič, predsednik upravnega odbora podjetja, Radivoj Vrlinič, Mihael Lah, Jože Pucelj in Alojz Zlogar.

Po tajni anketi so prejeli zlate značke podjetja najzaslužnejši člani kolektiva: Stefan Galič, direktor podjetja, Ivan Brsan, šef prometno-tehničnega oddelka, Mirko Jeraj, prometnik, in Alojz Gačnik, avtomehanič mojster. Srebrne značke po anketi so prejeli: Vera Kogoj, blagajnik podjetja, Franc Kogoj, avtomehanič mojster, Avgust Bradač, avtomehanič mojster, Drago Hmelina, šef komercialnega oddelka in

Velik promet s prašiči

1.351 prašičkov so kmetovalci pripeljali na novomeški sejem v ponedeljek, 11. maja. Od 6 do 12 tednov stare so prodajali po 7.000 do 12.000 din, za večje pa so zahtevali 13.000 do 20.000 din. Enih in drugih je bilo prodanih 981. Tokrat je bilo precej več kupcev kot običajno.

Brez vida po varnih poteh

Pred kratkim so v Skofji Loki slovesno odprli Center za rehabilitacijo in varstvo slepih, ki je prva tovrstna ustanova v Sloveniji. Nudila bo slepim in slabovidnim osebam kompleksno varstvo, kamor sodi poklicno usposabljanje, posredovanje zaposlitve, zaposlitev in popolno oskrbo. Da bi lahko našim bralcem posredovali kaj več podatkov iz življenja na vidu prizadetih oseb, ki jih imamo v Sloveniji kar 1649, smo obiskali podpredsednika Zveze slepih Slovenije Jožeta Zupanca, telefonista novomeške občinske skupščine.

— Kaj si obeta Zveza slepih Slovenije od novega centra in kako bo ta posloval?

— Za slepe in slabovidne osebe, stare nad 15 let (v Sloveniji je po dosedanjih podatkih 529 takih ljudi), bo pomenil center novo življenje. Mnogo pomembnejša kot prehrana, ostala oskrba in zdravniška nega, katere je deležen vsak oskrbovavec, je za osebe, ki so izgubile vid, ostala dejavnost centra. V njem se živahno odvija kulturna dejavnost v krožkih — tako v bralnem krožku s pomočjo zvočnih knjig, šahovskem in recitatorskem krožku, pevskem zboru, glasbeni šoli itd. Za upokojence in starejše slepe ljudi pa se je izkazala zelo koristna primerna zaposlitev, ki jo nudi center v svojih proizvodnih obratih.

Vsekakor pa je poklicno usposabljanje v dveh programsko povezanih smereh najpomembnejša naloga centra. Teoretični pouk nudi učencem opisovanje po Braillovi metodi, strojepisje na stroju s črnim tiskom, uče se predmetov splošne izobrazbe, orientiranja z rekreacijsko telovadbo, gospodinjstva, drugi del učnega programa pa zajema praktičen pouk. Ta se odvija v proizvodnih obratih centra

Pionirski tabor »Sutjeska« v Dol. Toplicah

Pred dnevi so se v Dolenskih Toplicah sestali zastopniki republiške zveze DPM, občinski in krajevni politični predstavniki, da bi pregledali lokacijo in načrte za zgraditev pionirskega tabora »Sutjeska«. Menili so, da lokacija in načrti povsem ustrezajo zahtevam. Zdaj je treba pričeti graditi. V drugih republikah take objekte že imajo.

za kovinsko obdelovalno stroko, lesnopredelovalno, v ščetarskem, pletarskem in metlarskem obratu.

— Ali je slepim in močno slabovidnim osebam usojeno ostati vse življenje v tem centru?

— Kje pa! Tistim, ki uspešno končajo tečaj poklicnega usposabljanja, skuša osnovna organizacija Zveze slepih najti primerno zaposlitev v domačem kraju. Kjer te možnosti ni, se usposobljeni invalidi lahko zaposle v proizvodnih obratih centra ali pa delajo doma za center razne izdelke. Center si prizadeva usposobiti invalide za take poklice in taka dela, pri katerih slepi invalidi lahko dosežejo storilnost zdravih delavcev. V sklopu nadaljnega programa poklicnega usposabljanja pa namerava center odpreti še elektro in kovinsko-montažni obrat ter embalažni oddelk. S šolskim letom 1964/65 bo začel delovati tudi redni tečaj za slepe telefoniste, za katerega je Zveza slepih Novo mesto prispevala hišno telefonsko centralo.

— Kje so se šolali slepi invalidi doslej?

— Slepa mladina se šola v Zavodu za slepo mladino v Ljubljani, ki posluje še iz predvojnih časov. Kot mi je znano, je v povojnih letih v tem zavodu končalo osemleto 130 gojencev, od katerih je večina že v poklicih. 79 nas je v telefonski službi, 8 je fizioterapevtov, 3 so učitelji-defektologi, 1 je profesor gimnazije, 2 študirata pravo, 6 jih je še v klopih rednih gimnazij, 8 slepih

mladincev je v fizioterapevtski šoli v Beogradu, 3 so v zagrebški birotehnični šoli, okoli 20 pa se jih je zaposlilo v industriji. Mnogi od tistih, ki smo bili v zavodu, imamo že dom in družino.

— Koliko je slepih na območju Dolenjske in kako je zanje poskrbljeno?

— Na področju osnovne organizacije slepih v Novem mestu je vključenih 68 članov iz občine Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj. Od teh so štirje zaposleni v Črnomlju, dva sva v Novem mestu, eden pa je v Žužemberku. Ostali živijo na domovih kot upokojenci ali socialni podpiranci. Organizacija jim pomaga dvakrat v letu z denarno pomočjo od 3000 do 6000 din, razen tega jim nudi več drugih ugodnosti. Vsi člani Zveze slepih imajo na vseh prometnih sredstvih trikrat v letu četrtninske vožnje, spremljevalec pa potuje z njimi brezplačno. Razen tega so opro-

šeni plačevanja radijske naročnine, omogočimo jim brezplačna letovanja v poštiniškem domu na Okroglem in v Piranu, po znižanih cenah jim nudimo žepne, ročne ure in budilke, bele zložljive palice, pisalne stroje, tablice z Braillovo pisavo in magnetofone. Naša organizacija je že 15 članom dala radijske sprejemnike v dosmrtno uporabo. Kljub vsemu temu pa imamo še vedno 25 članov, ki so v resnici potrebni družbene pomoči. Večinoma so to stari ljudje, za priučiitev v poklicu niso več sposobni niti nimajo dohodkov ali pa silno skromne, mnogo preizkušnje za dostojno življenje.

O življenju in delu slepih bomo letos novembra organizirali v Novem mestu razstavo v širšem obsegu. Ob tej priložnosti bomo lahko še kaj več povedali o ljudeh, ki žive, se uče in delajo na svoj način.

RIA BACER

Na Otočcu so ustanovili Zvezo zdravstvenih zavodov SFRJ

Na Otočcu pri Novem mestu so pretekli petek predstavniki republiških skupnosti zdravstvenih zavodov ustanovili zvezno skupnost, kakor so to sklenili na svojem sestanku v Beogradu marca letos. Prvi predsednik zvezne skupnosti zdravstvenih zavodov Jugoslavije je dr. Ivo Marjan iz SR Hrvatske, eden od dveh podpredsednikov pa je dr. Marjan Dular iz SR Slovenije. Ustanovne skupščine sta se udeležila tudi predsednica socialnozdravstvenega zbora zvezne skupščine Olga Vrabčič in zvezni sekretar za zdravstvo Moma Marković.

Zvezna skupnost zdravstvenih zavodov Jugoslavije naj bi sprem-

ljala in proučevala razvoj dejavnosti svojih članic in usklajevala njihovo delo, še prav posebno na področjih, ki so ta čas za zdravstvene zavode najbolj v ospredju, na primer: notranja organizacija dela, ekonomsko, finančno, upravno-pravno in administrativno tehnično poslovanje, izbira normativov za zdravstvene storitve in standardov za material in opremo zdravstvenih ustanov, nabava sodobne medicinske opreme, šolanje in izpopolnjevanje zdravstvenih delavcev in podobno. Čeprav zaradi ustanovitvenega značaja zasedanja ni bilo pričakovati živahne razprave, ta ni izostala in je opozorila na nekatere aktualne probleme zdravstvene službe. Naj navedemo samo dva drobca iz razprave: Olga Vrabčič: »Prišel je čas, da sumiramo izkušnje in dosežemo soglasje pri izbiri najboljših poti; Moma Marković: »Mislim, da lahko zveza skupnosti veliko naredi pri organizaciji tehnično strokovnega sodelovanja in pomoči temu sodelovanju.«

V Gabrjah želijo prostor za družbene organizacije

Na sestanku, ki ga je organizirala krajevna organizacija SZDL, so poudarili, da potrebujejo družbeno-politične organizacije za svoje delo primeren prostor. Da bi bila zgraditev takih prostorov možna, je razvidno iz tega, da so se za dokončno ureditve ustreznih načrtov zavzeli predstavniki vseh političnih in družbenih organizacij. Ustanovili bodo gradbeni odbor. Pomoč pri tej gradnji bo verjetno nudila tudi občina.

Zvezni sekretar za zdravstvo je obiskal »KRKO«

V soboto zjutraj je obiskal Farmisov obrat Krko v Novem mestu zvezni sekretar za zdravstvo in socialno politiko tovariš Moma Marković. V tovarni so ga sprejeli predstavniki podjetja in komune. Tovariš sekretar si je ogledal nekaj proizvodnih obratov in se živo zanimal za probleme tovarne. Se posebej se je zanimal, kako je z nagrajevanjem, kako je glede strokovnih kadrov in njihovega šolanja in kako z gradnjo stanovanj za delavce in uslužbence. V tem smislu se je obrnil tudi na predsednika občinske skupščine tovariša Sergeja Thorževskega in vprašal, kolik je občinski stanovanjski sklad in pod kakšnimi pogoji odobrava sklad posojila za gradnjo stanovanj zasebnikom. Predstavniki tovarne so tovariša sekretarja seznanili z velikimi naporji, ki jih vlagajo za razvoj podjetja, s težavami, ki jih imajo pri uvozu polizdelkov, prav tako pa tudi z uspehi pri izobraževanju kadrov, za kar daje podjetje velika sredstva. Tovariš Marković je bil zlasti zadovoljen s podatkom, da so v obratu odpravili mesečne prejemke izpod 25.000 dinarjev. — Na sliki: predstavnica kolektiva KRKE pozdravlja tovariša Markoviča pred vhodom v tovarno.

V Brežicah pripravljajo plenum o zdravstvenem varstvu žena in otrok

Konferenca za družbeno aktivnost žena v Brežicah zbira problematiko za plenum konferenca, ki naj bi obravnavala zdravstveno varstvo žena in otrok. Na seji 8. maja so člani konference ugotovili, da žena kot proizvajalka v družbenem življenju ni dovolj upoštevana. Lanskoletne volitve pomenijo napredek pri njihovem splošnem uveljavljanju, saj jih je v obeh zborih občinske skupščine 22 odstotkov. Večina teh je zaposlenih. Na bližnjih volitvah v samoupravne organe naj bi jih bilo čimveč tudi med kandidati za delavske svete in upravne odbore. Na sestanku so nadalje govorili o zdravstveni preventivi. Žal je za te namene na razpolago premalo finančnih sredstev, zato je delo pomanjkljivo. V Brežicah bi nujno potrebovali šolsko polikliniko. Na to zaenkrat še ni moč misliti, kljub temu pa bi se morali zavzeti za redne preglede šolskih otrok in zdravljenje ugotovljenih bolezni. Na seji so izbrali skupino, ki bo za plenum obdelala socialno stanje rejencev, možnosti za zaposlitev kmečkih deklet in izplačevanje vdrževalnine za nezakonske otroke.

Kdor ima družino, je dolžan zanjo skrbeti

Bodo otroci v vsakem primeru deležni očetovega zasluga? Ali bomo očetom nezakonskih otrok, ki se otesajo dolžnosti, stopili na prste? O teh in drugih zelo važnih vprašanjih, ki posegajo v družino, so 5. maja razpravljali na posvetovanju v Novem mestu predstavniki iz občin Novo mesto, Trebnje, Metlika in Črnomelj. Tako posvetovanja so bila v začetku maja po vsej Sloveniji, sklicana pa so bila zato, da bi tovariši in tovarišice, ki v občinah delajo na področju socialnega varstva, sodniki in zastopniki množičnih organizacij povedali svoje mnenje o težah novega zakona o skrbništvu, ki jih je pripravil in dal v razpravo Zvezni sekretariat za zdravstvo in socialno politiko.

V letih 1946 in 1947 so izšli 4 predpisi s področja družinske zakonodaje: temeljni zakon o zakonski zvezi, temeljni zakon o skrbništvu, temeljni zakon o odnosih med starši in otroki ter zakon o posvojitvi. Pokazalo pa se je, da ti zakoni, posebno zakon o skrbništvu, v zadnjih letih ne ustrezajo več. Povsod tam, kjer bi radi razvili sodobne metode reševanja dru-

žinskih vprašanj, naletimo na vrzel v zakonu. Razen tega pa se kopčajo problemi varstva otrok predvsem zaradi, vidjučevanja obeh staršev v proizvodno delo in postaja oče dalje bolj pereča vzgoja otrok iz nepopolnih družin, prav tako pa so zaskrbjujoči materialni pogoji za njihov normalni razvoj. Vsi ti in še drugi podatki iz dosedanje prakse zahtevajo proučitev

in razširitev družbene intervencije v družini.

Koga bo novi zakon prizadel?

V razpravi, ki se je razvila na novomeškem posvetovanju, so bili mnenja, naj bi tudi posledje obdržali v okviru zakona vse tri vrste skrbništva kot doslej. Tovariši in tovarišice, ki se ukvarjajo s socialno službo, so povedali, da je praksa pokazala največjo vrzel v dosednji zakonodaji v tem, da alkoholikom, Oliganom in občasnim zaposlenim pravzaprav nismo mogli preprečiti, da ne bi zasluga zapili. Otroci takih očetov so dostikrat ostajali lačni in bosi, možnosti za njihovo zaščito pa smo imeli premalo. Na posvetovanju so se ogrevali za poenostavitev postopka, po katerem ima družina pravico do zasežka očetovega zasluga, če se iz-

plil ali kako drugače sam zapravlil.

Prisotni so bili mnenja, naj bi novi zakon dal centrom za socialno delo in skrbstvenim organom nasploh več pristojnosti, zlasti pri določanju preživnine in ugotavljanju očetovstva ter ostalih zadev, ki sodijo v delokrog socialnovarstvene službe. Vse zadeve s področja skrbništva bi bile najhitreje rešene na centrih, kjer pa ti ne obstajajo, naj bi jih reševali upravni organi občinske skupščine in pristojni svet za socialno varstvo, kot organ druge stopnje pa ustrezni okrajni organi.

Med pomembnimi novostmi za nezakonske matere je v novem zakonu predvidena možnost, da namesto njih nastopa v postopku za ugotavljanje očetovstva skrbstveni organ. Tako bo marsikateri otrok le imel priznanega očeta. Nekatere matere so doslej,

zaradi osebnih razlogov take postopke odlašale, seveda v škodo lastnega otroka. S tem v zvezi je bilo rečeno, naj bi v splošnem zaostrili dolžnosti staršev do nezakonskih otrok tako z višjimi preživninami kot z nekaterimi drugimi potrebnimi ukrepi. Ker so se predvsem mlajši očetje hoteli izogniti očetovskim dolžnostim do nezakonskih otrok s tem, da so odšli v inozemstvo, kjer jih ni bilo mogoče terjati za zasluge, so predlagali, naj bi pri izdaji dovoljenj za inozemstvo pristojni organi upoštevali tudi mnenje socialnovarstvene službe, ki ima podatke, ali ima prosilec urejene družinske razmere ali ne. Primer, da je celo nezakonski oče osmihi majhnih otrok odšel na delo v Nemčijo, družini pa prepuštil v breme družin, kaže, da je taka demokracija le nekoliko preširoka.

Skrbnice pa bodo posameznim mladoletnim osebam in tudi odraslim, ki jim je odvzeta delna ali popolna opravilna sposobnost, do občinskih skrbniških organov. Pri iskanju primerne skrbnice naj bi skrbstvenemu organu pomagale družbeno-politične organizacije, zlasti krajevna skupnost. Mimo tega bi moral novi zakon natančneje obdelati obseg, pravice in dolžnosti skrbnika. Ker se je doslej služba skrbništva odvijala zgolj in občinskega proračuna in zveznim predpisom, ni bilo mogoče določiti višine sredstev, ki naj bi jih občine določile za zadeve skrbništva, so nastale premnoge težave. V bodoče naj bi skrbstvo ne bilo več samo pravna zaščita, temveč kompleksna skrb glede oseb pod skrbstvom. Po predlogu, ki so ga sprejeli na posvetovanju, naj bi se v prihodnje financiranje skrbništva odvijalo na pogodbeni osnovi po programu, in to ne glede na fonde ali drugače predvidena sredstva.

Razveseljivo pismo

»Tovariš urednik,« začneta Jožica Božič in Anica Matko, obe iz Ljubljane, Ljubeljska 24, svoje nenavadno pismo, »ne boji hud, če bo najino pismo nekoliko daljše. Sva Dolenjki, doma iz Zbur pri Škocjanu. V kiosku redno kupujeva Dolenjski list. Čeprav se bo morda zdelo, kakor da se laskava uredništvu, morava reči, da nama je domači list zelo pri srcu. Redno prebirava tudi Odkrit razgovor, ki nama je všeč. Nekaj pa je vendarle, kar mu zameriva: še zmeraj je premalo odkrit. Dosedanji sodelavci so bili večidel anonimni. To ni prav. Bralci bi morali izrabiti to rubriko kot priložnost, da načnejo marsikateri problem in da razčistijo marsikatero nejasno zadevo. Tako bi se Dolenjski list še bolj in še hitreje spreminjal v javno tribuno, s katere bi bilo slišati tudi glas bralcev. Uredništvo ponuja roko, treba jo je sprejeti. Potem ustavno določilo, po katerem imajo občani pravico s sredstvi informacij izražati in objavljati svoja mnenja, ne bo samo črka na papirju.«

Jože Gorjup: KOSTANJEVICA NA KRKI (olje)

To, kar sta Jožica in Anica zapisali v uvodu, je čista resnica. Presenetljivo točno sta zadeli pomen, ki ga pripisuje predstavnštvo rubriki Odkrit razgovor. Želimo, da v našem časniku prostor, namenjen za pisma bralcev, ne bi bil edini okvir, v katerem bi sodelovali bralci s svojimi stališči in mnenji tudi neposredno, torej ne le s posredovanjem novinarje-

z delavkami, se ni vsiljeval s svojimi stališči. Narobe: vseskozi so bila v ospredju mnenja delavk. V celotnem razgovoru je prevladovala njihova beseda.

»Čutimo se odgovorne za napredek Dolenjske...«

»Namen najinega pisma pa ni samo ta, da poveva, kaj nama ni všeč v rubriki Odkrit razgovor. Gre še za nekaj drugega. S tem pismom bi rade spodbudile še druge rojake, razkropljene po vsej Jugoslaviji, da bi bolj vneto dopisovali v Dolenjski list. Zlasti tisti, ki smo bližje rodnega kraja, zaradi česar gremo večkrat domov, bi lahko prispevali marsikaj koristnega. Pisali bi o tem, kakšna so naša zapažanja, ko prihajamo v domače kraje. (Kaj vse se je spremenilo? Kako hitro napredujejo doma? In kaj vse je še narobe?) Ker smo bolj odmaknjeni od tega, kar se dogaja v domačih krajih, smo lahko bolj nepristranski in tudi bolj kritični. Zakaj ne bi tega, kar vidimo in slišimo, odkrito povedali? Če nam je napredek domačih krajev pri srcu...«

V celoti sprejemljiv predlog. Bili bi zadovoljni, če bi Jožica in Anica imeli veliko posnemalcev. Veliko stvari je, o katerih bi lahko pisali. Ne bi bilo treba samo hvaliti. »Dobro se samo hvali!« pravi pregovor. Včasih pa je res potrebno, da tistim, ki vztrajno trdijo, da se pri njih ni nič spremenilo, le odpremo oči. Pa ne zato, ker bi jim bili nevoščljivi zaradi napredka, ki so ga dosegli.

prevelike davke, oni se jezi, ker v zadrugi ni vse tako, kot bi moralo biti. Včasih ljudje pretiravajo, napihujejo. Zakaj? Zato, ker so take razprave preveč zaplotniške, namesto da bi ljudje (vaščani) zahtevali da se sestanejo pod okriljem Socialistične zveze ali na zboru volivcev, kjer bi se odkrito pogovorili o vsem, kar jih žuli in tišči...«

To seveda ne velja samo za Zbure. Jožica in Anica nista imeli v mislih svoje domače vasi. V pismu ugotavljata nekaj, kar velja za marsikatero vas. Nemalokrat botruje razburjanju nepoznavanje stvari. Včasih tudi lenoba. Lenoba zato, ker se ljudje premalo zavzamejo, da bi stvari razčiščevali javno in odkrito. Zmeraj bi morali povabiti na take razgovore tudi prizadete ljudi. Če mislimo, da je v zadrugi kaj narobe, povabimo (zahtevajmo!), naj pride njen predstavnik na naš sestanek, da bomo razčistili vse, kar je nejasnega. Le čemu zabavljati brez haska? S tem nikomur ne koristimo. Tako sem povedal tudi kmetom v neki suhokrajinski vasi, ki so se pritoževali, da je zadruga mlatilnica že precej onemogla, kar pa za druge ne moti, da ne bi zahtevala plačevanje precej visoke tarife. »Pojdite v zadrugo,« sem jim rekel, »in se pogovorite o tem! Prepričan sem, da se bo vse lepo uredilo...« Kasneje sem zvedel, da ni bilo nikogar v zadrugo. Tako lahko postane tudi tisto, kar je morda resnično, navadno obiranje.

Spominjam se razgovora v neki vasi pri Šentjerneju. Vaščani so se raz-

svojem odgovoru dokazala, da so vzroki izven okvira njene odgovornosti.

Zakaj je tako mrtvilo na vasi?

»Prvi vtis, ki ga človek dobi, ko se pojavi v domači vasi, je, da ni več tiste živahnosti, kakršni smo bili priča pred nekaj leti. To ni samo zato, ker mladi ljudje zapuščajo vas in si iščejo boljši kos kruha v industriji. Zdi se nam, da je vzrok neke druge. V tako, bolj odročno hribovsko vas le redko pride kdo iz središča. Včasih je bilo drugače. Aktivisti iz središča so pogosto prihajali na vas, čeprav dostikrat v neviščnih, a za tiste čase potrebnih zadevah. Danes so njihovi obiski redki. Pa bi bili potrebni. Ljudje si marsičesa ne znajo razložiti, razjasniti sami, na primer brez pomoči kmetijskega strokovnjaka. Marsičesa se niti ne domislijo. Ljudi bi bilo treba opozoriti na to in ono. Pri tem pa ne misliva na učene razprave. Kmetu se je najlaže približati z domačo besedo, ki ni vključena v vezi dolgočasne formalnosti...«

Jožica in Anica, ko prebiramo vaine besede, se spominjamo tudi svojih lastnih zapažanj. Res je: stiki s kmečkimi ljudmi so včasih preveč formalni ali pa jih sploh ni. Tudi sami smo že večkrat slišali želje kmečkih ljudi, da bi jim kmetijski strokovnjaki bolj po domače razložili, kako je treba gospodariti po novem. Premalo je reči, češ treba je po novem. Strokovnjak naj pride tudi v hlev, na polje, v vinograd. Med pogovorom, ki naj bo sproščen in domač, je treba priti na dan z otipljivimi računi, zakaj bi bilo bolje tako in zakaj ne drugače, kaj bo prevzela nase zadruga in kaj kmet, koliko bo imel koristi eden in koliko drugi itd. Premalo je tudi govoriti samo na sestankih, češ vodnjaki so nehygienični. Treba je priti med ljudi in jih spodbuditi, da bodo začeli misliti o skupni akciji za vodovod. Ljudi je treba razgibati. Kazati jim je treba na vedno nove in nove potrebe, ki se jih morda niti ne zavedajo, potem pa bodo bolj otipljivo došli, zakaj je treba gospodariti po novem, čemu je treba povečevati hektarske donose. Tako, kot smo jih včasih pripravili na to, da so se odločili za elektriko, tako jih dajmo navdušiti tudi za vodovod, ureditev prostora, kjer bi se shajali, popravilo poti, nakup vaškega televizorja in podobno. Obenem pa jim pokažimo na konkretno (se pravi: ne samo načelno!) možnosti za pove-

čanje dohodka iz kmetijstva.

- Res je, kot pravita Jožica in Anica v nadaljevanju svojega pisma, da znamo včasih kmetu le po pripovedovani o sodobnem kmetijstvu, dokler smo le na terenu splošnega, a ko pa je treba biti konkretni, nam pojema sapa. Kmet pa želi vedeti ne le za Jugoslavijo in Slovenijo, kakšna bodi perspektiva kmetijstva, temveč tudi zase in za svojo vas.

Ali je res narobe, ker mladina »uhaja« iz vasi?

Zanimivo je Jožičino in Aničino vprašanje, češ ali je res narobe, ker mladina odhaja v mesta. O sebi da bi se kaj naučili. Tega pravita, da sta šli v svet, koraka, ki sta ga storili, jima ni žal. Prišli sta do poklica. Spoznali sta svet, bogatejši, kakor pa sta ga ki je zdaj mnogo širši in poznali, dokler sta ga opazovali z ozkega zornega kota vasi. Doma ne bi bilo dovolj kruha za vse. Razen tega pa je normalno, da se vzporedno z napredovanjem kmetijske proizvodnje redči podeželsko prebivalstvo. Vseposvoda na svetu, koder se lahko pohvalijo s sodobnim kmetijstvom, je kmečkega prebivalstva manj kot industrijskega oz. mestnega. Sicer pa bo moral priti čas, ko bodo tudi vsi tisti, ki bodo ostajali na podeželju, kjer se bodo ukvarjali s sodobnim kmetovanjem, odhajali v šole, kjer si bodo nabrali potrebno znanje. Ali se res mora tisti, ki želi ostati doma, zadovoljiti samo z nepopolno osnovno šolo?

Vpliv mesta na podeželje je preveč stihijski. Včasih se res zdi, kakor da je napredek kmetijstva samo stvar tistih, ki ostanejo na vasi, in onih v zadrugi. Organizacija Socialistične zveze bi morala posredovati tesnejše kontakte med mestom in vasio, in to v raznih oblikah. Ne bi se smeli vesti tako sramežljivo, češ dovolj je prosvetljevanja. Treba je vedeti, da so ekonomski odnosi zelo važni in jih

ne kaže zanemarjati. Toda ni vse ekonomski račun. Še zmeraj so potrebni tudi vzgojitelji, katerih delo bo pokazalo tudi ekonomski učinek, toda šele kasneje, posredno in po ovinkih.

Jožica in Anica pravita, da v podjetjih, kjer delata, nikoli ne govorijo o problematiki kmetijstva, o problemih, s katerimi se ubadajo na podeželju, čeprav so skoraj vsi člani kolektiva, vsaj po poreklu, in to ne daleč nazaj, s podeželja, s kmetov. Nekateri se dnevno vozijo domov in bi lahko s svojo večjo razgledanostjo, seveda, če bi jo imeli, veliko prispevali pri razčiščevanju problemov na vasi in tudi pri pravilnem usmerjanju ljudi glede kmetijske proizvodnje in sodelovanja z zadrugo. Tudi tistim, ki samo kdaj pa kdaj obišejo svoje sorodnike na vasi, denimo starše ali morda brate oz. sestre, ne bi škodilo, če bi kaj vedeli o naši kmetijski politiki, da bi ljudi na vasi lahko poučili o tem in onem. Sedaj se včasih zgodi, da je ravno narobe, da namreč nekateri člani industrijskih kolektivov, potem ko se vračajo z obiska na podeželju, prinašajo v svoja podjetja napačne poglede na probleme kmetijstva. Pogosto slišimo govoriti delavca, češ da bi morali podpirati razvoj družinskega kmetijstva, kakor da je mogoče doseči napredek v pogojih izredne razdrobljenosti in zaostalega načina kmetovanja.

V Jožičinem in Aničinem pismu je nadalje govora tudi o tem, da bi morali kmečkimi ljudem omogočiti, da bi šli malo po svetu, kjer bi se lahko prepričali, da se ne začne in ne konča vse, kar je dobrega, pri njihovem načinu kmetovanja. Kmetovalcem bi bilo treba pokazati sodobna kmetijska posestva, moderne živinorejske obrate in podobno. Tudi jim ne bi škodilo, če bi videli, da so tudi v drugih državah že zdavnaj premagali razdrobljenost in zaostalost v kmetijstvu. Na vas le redko zalde kak poučni film, ki bi prikazoval napredek kmetijstva drugod.

ODKRIT RAZGOVOR

vega peresa. List naj vse bolj postaja tribuna občanov. Da bi to postal, je potrebno sodelovanje bralcev. Uredništvo jih v tem ne želi omejevati. Skarje ali celo koš bi prišla na svoj račun le tedaj, če bi kdo svoje svoboščine in pravice hotel zlorabiti, da bi rušil temelje socialistične ureditve.

Hvalevredne so Jožičine in Aničine nadaljnje pripombe. Med drugim pravita o rubriki Odkrit razgovor še to, da so bile pripombe na rovaš anonimnih piscev, čeprav sta tudi sami proti anonimnosti, preveč ostre. Niso krivi samo tisti, ki pišejo anonimna pisma, v katerih pa sicer razkrivajo resnične probleme in negativne pojave. Treba bi bilo videti, če ni tu pa tam le premalo narejenega za življenje ustvarjalne kritike, zaradi česar so podani pogoji za kritikanstvo in anonimnost. Morda bi kje celo ugotovili, da človeku ne preostaja drugega, kot da napiše anonimno pismo, ker bi bile druge poti odkrite kritike morda manj uspešne, vsaj začasno lahko tudi zelo tvegane.

Zamislili smo se tudi nad temi besedami:

Moti naju tudi močno opazen poučevalni ton. Če je le mogoče, bi se morali tega izogibati. Tisti, ki sodelujejo v Odkritem razgovoru, naj drug drugega ne poučujejo, temveč naj se raje enakopravno razgovarjajo. Ko beremo različna mnenja, jih ne presojamo po tem, ali so bolj ali manj poučevalna. Ne, bralci se nagibamo k tistemu mnenju, ki je bolj prepričljivo, to pa je predvsem tako, ki je močnejše argumentirano...«

Tako odkrito nas že dolgo nihče ni vzel v precep. O tej kritiki bo vse, kakor treba razmisliti. Treba se bo zagledati vase: ali smo v rubriki Odkrit razgovor zares preveč poučevali? Če se nam je to kdaj primerilo, se to ni zgodilo zato, ker bi hoteli biti učitelji in ker bi tiste, ki nam pišejo, degradirali na vlogo učencev. Gotovo boste pa priznali, da nekateri razgovori le niso bili taki. Vzemimo prvomajski razgovor v žužemberškem obratu »Iskrek«. Novinar, ki se je pogovarjal

Vlado Lamut: Iz Ponikev pri Trebnjem

Ne gre za to. O doseženem je treba govoriti objektivno, se pravi po pravici in resnici, zato, da bi si lahko zastavljali nove, uresničljive naloge. Spoprijemati se je treba tudi z napakami. Videti jih, pa nič storiti, da bi jih odpravili, pomeni, da jim s tem podaljšujemo življenje in da smo pripravljani prenašati še večje napake. Tako, kot pišeta naši zvesti bralki:

»Ko prideva domov, slišiva marsikaj. Ta se pritožuje, da so mu odmerili

burjali, ker niso dobili umetnih gnojil, čeprav se je zadruga, ko je sklepala kooperacijske pogodbe, obvezala, da jih bo pravočasno dobavila. Svetoval sem kmetom, da naslovijo na zadrugo javno vprašanje (to je bilo lani), kaj je z umetnimi gnojili. Kritika je bila objavljena v našem listu. Ze v prihodnji številki je odgovorila tudi zadruga. Pokazalo se je, da je bil očetek, vsaj kar zadeva krivdo zadruga, neutemeljen. Zadruga je v

Jožičino in Aničino pismo nas je resnično razveselilo. Želimo si še več takih pisem. Res je, da je bilo pisanje malce predolgo, zato ga nismo mogli v celoti objaviti. Iz njega smo povzeli le najvažnejše misli, pri čemer smo pazili, da ne bi popačili bistva njegove vsebine. Upamo, da se nam to ni zgodilo. Pričakujemo, da boste, dragi bralci, razmislili tudi o nekaterih pobudah v pismu.

D. L.

PREMALO ZA BORCE?

(Nadaljevanje s 1. strani)

deželju, s katerimi je ObZ ZB pričela lani. Povprečna starost članov ZZB v novo-meški občini je 52 let!

Ne pozabljajmo partizanskih mamic!

Marija Suhy iz Novega mesta je že nekaj let predsednica socialnozdravstvene komisije pri občinskem odboru ZVVI. Obiskala je s komisijo vse socialno prizadete invalidske upravičence, in ko smo jo vprašali, kaj meni o tem, je odgovorila:

»Hitro gradimo novi svet, za katerega smo se nekoč borili. Nove stavbe rasto iz tal, mladini nudimo štipendije, sodobna stanovanja gradimo, osebni dohodki se hitro povečujejo, mladi rod pa živi v veliko boljših pogojih, kot smo mi. Prav je tako, le veselimo se lahko tega, saj se vsaka generacija bori in trudi za to, da bo potomcem boljše. Vendar se mi zdi, da ob tem naglem utripu življenja vse preračunamo pozabljamo na tiste, ki so bivši partizani vse predali najdražjemu, kar so imeli, in s tem, da so darovali svojo mladost, položili temelj današnjemu družbenemu redu. Rekla bi, da so bivši partizani ves preveč pozabili na partizanske mamicice na našem področju. Včasih so jim z drobnimi in skromnimi ljubeznivostmi, ki so jim jih v času boja izkazovale, s toplimi spodbudno besedo, s kakršno so jih pospremljale od hiše, veliko pomenile. V dneh boja so jim nado-mešale topli dom, ki je bil morda požgan, morda pa v mestu, obdanem z ži-
 ca. Prav bi bilo, ko bi kaj pogosteje zašli sem, se ustavili ob skromnih domkih v belokranjskih hribih ali pod dolensjimi griči in pokramljali s staro mamico, ki vene in hira v samotli. Tem starim ženam

— koliko so pretrpele in izgubile, vedo samo one! — pomeni veliko več kot vsako darilo topla beseda in zavest, da niso pozabljene.

»Zdaj vidim, da še imam sinove...«

Leta 1962 za občinski praznik smo s pomočjo mariborskih tekstilnih tovarn, s pomočjo nekaterih novomeških kolektivov in s sredstvi ObLO Novo mesto priredili pogostitev 128 vojnih vdov, mater in očetov padlih in socialno najbolj prizadetih invalidov. Po skromni prireditvi je Goršetova mama iz Podhoste solznih oči zatrdila:

»Ljudi, ki so dali vse za revolucijo, ne bi smeli razočarati in jih puščati same...« pravi tov. Marija Suhy

»Ko mi je padlo pet sinov, sem mislila, da sem izgubila vse, zdaj pa vidim, da imam še sinove!«
 74-letni Anton Mikec iz Dol. Suhadola pri Brusnicah je prav tako solznih oči dejal:
 »Pet let življenja bi dal zato, kar ste nam priredili!«

Tako je te skromne ljudi ganila prireditev, ki jim je dokazala, da niso pozabljeni. Toda naslednje leto ni bilo več sredstev in iz obljube, da bomo takšen sprejem priredili za vsak občinski praznik, ni bilo nič...

Matere so s padlimi sinovi izgubile svojo srečo

Ne morem pozabiti Katarine Malešič iz Smihela pri Novem mestu. Njen edini sin, ki ga je pred vojno le stežka študirala, je padel. Onemogla od starosti je živela zapuščena v sosesčini Ciganov tako dolgo, dokler je niso bolne prepeljali v bolnišnico. Prepričevali so jo, naj gre v dom onemoglih, pa je odbijala. Obiskali smo jo in ji iz srca povedali nekaj besed. Prijateljski razgovor s topli besedo je zalegel in takoj se je odločila, da gre v dom onemoglih. V razgovoru je rekla: »Veste, moj sin je vedno obljubljal, da ne bom več trpela, ko bo doštudiral. Padel je, in vidite, zato je z menoj tako!«

Obiskali smo veliko takšnih žena in povsod so nas ob odhodu pospremile solznih oči. Vsi obiski so jim veliko pomenili in jih ganili do srca.

Veliko so prestale in še prestajajo vojne vdove s kmetov, ki so izgubile moze hranitelje in so ostale s kopico otrok na gruntu. Zaradi prgišča zemlje ne morejo dobiti invalidskega dodatka in že vsa leta po vojni dobivajo po 1200 din invalidnine na mesec. Teh 1200 din je v prvem razdobju po osvoboditvi bilo toliko kot srednje velika plača in je našim ljudem pač nekaj pomenilo. Domoovina je bila takrat razrušena, domovi požgani, pa smo kljub temu našli sredstva za takšne invalidnine. Danes, ko smo že nekaj zgradili, ko imamo vse drugačno gospodarstvo kot takrat, pa so te invalidnine še vedno enako in so, če jih primerjamo s sedanjimi osebnimi dohodki, sramotno nizke.

Invalidski dodatek, ki naj bi reševal najbolj pereče primere družinskih invalidov, žal ne pride v poštev pri družinah, ki žive na kmetih. Starši bi ga nemalokrat lahko dobili, če bi prepisali zemljo na sina ali hčer, pa tega nečejo, ker se boje, da bodo otroci grdi z njimi. Prav bi bilo, ko bi vsem čez 55 let starim ženam zvišali invalidnino. Zdaj se veliko govori o tem, da je treba s prejemki ločiti vojne vdove od staršev padlih, ker so vojne vdove, s tem da so izgubile moža, žrtvovale še več. Morča bi bilo to prav, toda če se spomnim Malešičeve iz Smihela in pomislim, kako bi ta ženica živela, če bi njen sin ostal živ, ne vem kaj reči. Novi zakon, ki bo reševal te zapletene, težke primere, bo moral biti kar se da poln človečnosti in razumevanja.

Preživeli borci kmetje so najbolj prizadeti

— Kaj je v novomeški občini najbolj pereč problem borcev? smo vprašali Miloša Jančiča, predsednika Ob O ZZB Novo mesto, in Franca Skofa, tajnika odbora.

— To so preživeli borci kmetje, ki so ostali na svojih kmetijah. Družba bi jim bila dolžna zagotoviti brezplačno zdravljenje, takoj pa bi bilo treba začeti s sistematičnimi zdravniškimi pregledi.

Ugotavljamo, da je veliko borcev kmetov, ki so socialno ogroženi, večji del pa je takih, ki imajo velike družine. Večina jih živi v hribih, kjer zemlja ni pri-

VLADO LAMUT: POMLAD POD GORJANCI (1957)

merna za podružbljanje. Sami jo le stežka obdelujejo, ker so stari, zdravstveno močno prizadeti in so hkrati s tem brez delovne sile. Davki so zanje pravo breme. Vprašanje teh borcev bi bilo treba rešiti bodisi s posebnim zakonom, bodisi z republiškim odlokom, ki bi občinam prepustil dovolj sredstev za rešitev tega problema.

Borcem-kmetom iz predelov, ki so primerni za podružbljanje zemljišč, pa bi bilo treba zagotoviti v zameno za oddano zemljo dostojne preživnine. Smatramo, da zneski od 5 do 10 tisoč din na mesec niso niti zdaleč primerni in da bi morali preživnine dobljevati v višini od 15 do 25 tisoč din. Nasprotno pa so borci-kmetje edini pripadniki NOB, ki niso deležni nobenih prejemkov in nobene zaščite, niti zdravstvene ne!

— Kako sodite o problemu vojnih vdov in staršev padlih?

— Oboji so deležni družinske invalidnine, ki je že od 1945. leta dalje enaka — 1200 din na mesec. To je milo rečeno, dokaj skromno priznanje. Zakon omogoča, kadar so svoji socialno ogroženi, dodelitev invalidskega dodatka. Predpis, ki določa davčni cenzus, pa je tako tog, da pride pri nas malokdaj v upoštevanje.

Najtežje je s kmečkimi vojnimi vdovami. Ni prav, da jih zakon vrednoti enako kot starše padlih. Starši nimajo v nobenem pokojninskem sistemu pravice do pokojnine za umrli otroki. Naš zakon pa žal niti vojnim vdovam iz kmečkih družin ne priznava pravice do pokojnine.

Njihovi možje so tako rekoč izza pluga odšli v partizane in tam padli. Vdova ne more dobiti pokojnine, četudi je pokojni mož imel nekaj let delovne dobe, samo zato, ker je odšel v partizane kot kmet. Po našem mišljenju bi moral novi zakon ovrednotiti padlega borca-kmeta prav tako kot zaposlenega. Nesmisel je, da na primer vdovi tega, ki je bil 7 dni pred vstopom v NOB zaposlen, priznamo pravico do pokojnine, vdovi padlega borca-kmeta pa to odrekamo, čeprav se vsakemu preživelemu borcu doba, prebita v NOV, šteje kot dvojna delovna doba. S takšnimi izpremembami bi pri nas rešili precej perečih socialnih problemov, saj je v naši občini 726 preživelih borcev, ki so kmetje.

Priznavalnina je postala socialna podpora

— Na letnih konferencah ZZB in ZVVI je bilo povsod precej razprav o priznavalnini. Kaj menite o tem?

— Priznavalnina naj bi bila po namenu oblika denarnega priznanja tistim, ki jim družba kaj drugega za prestane napore in gorje v revoluciji ne more nuditi. Ker je sredstev premalo, pa se je priznavalnina pri nas izpremenila v socialno podporo. 53 borcev prejema v naši občini občinsko priznavalnino v zneskih od 3 do 12 tisoč dinarjev na mesec, 31 borcev pa okrajno priznavalnino v zneskih od 6 do 25 tisoč dinarjev na mesec. 70 prošenj imamo še nerešenih, ker ni sredstev. Skratka, priznavalnina je s tem rešila svoj namen: postala je socialna podpora, s katero gasimo najbolj pereče probleme! Več kot denar, ki ga z njo borci dobijo, pa je vredna pravica do zdravstvene zaščite.

Približno tako je tudi s posebnim dodatkom za zaposlene borce.

Zakon zagotavlja borcem, ki so odšli v partizane pred 9. 9. 1943, pravico do posebnega dodatka, če so njihovi osebni prejemki nižji od 26.000 din na mesec, vendar samo v primeru, če imajo 15 let skupne pokojninske dobe. Ta predpis bi bilo treba izpremeniti tako, da bi delovno dobo, ki je pogoj, znižali na 10 let in pravico do posebnega dodatka razširili na vse udeležence NOV, ne glede na to, kdaj so začeli sodelovati. V naši občini je doslej pridobilo pravico do posebnega dodatka le 95 borcev. Mnogi so po osvoboditvi, ko še ni bilo industrije, odšli na svoje kmetije in se šele pozneje, bodisi na lastno pobudo, bodisi zaradi podružbljanja zemljišč, zaposlili. Večina nima primernih kvalifikacij, razen tega pa so to starejši ljudje. Ker po sedanjih predpisih nimajo pravice do posebnega dodat-

ka, živijo z res majhnimi osebnimi prejemki, ki so največkrat nižji od 20.000 din na mesec.

Kakorkoli prevračamo dejstva, tehtamo in razmišljamo, prihajamo do ugotovitve, da bi bilo treba v novi zakonodaji status borcev rešiti prav tako, kot je to že urejeno za invalide. Sprejeti bi bilo treba poseben zakon o borcih, ki bi letemu nudil zaščito. S tem bi se v komunah sprostil dovolj sredstev, ki jih zdaj uporabljamo za gašenje socialno najbolj ogroženih primerov. Ta sredstva bi lahko nato koristno uporabili za vse tiste oblike dela z borci, ki pri nas zaradi pomanjkanja sredstev doslej niso zaživele.

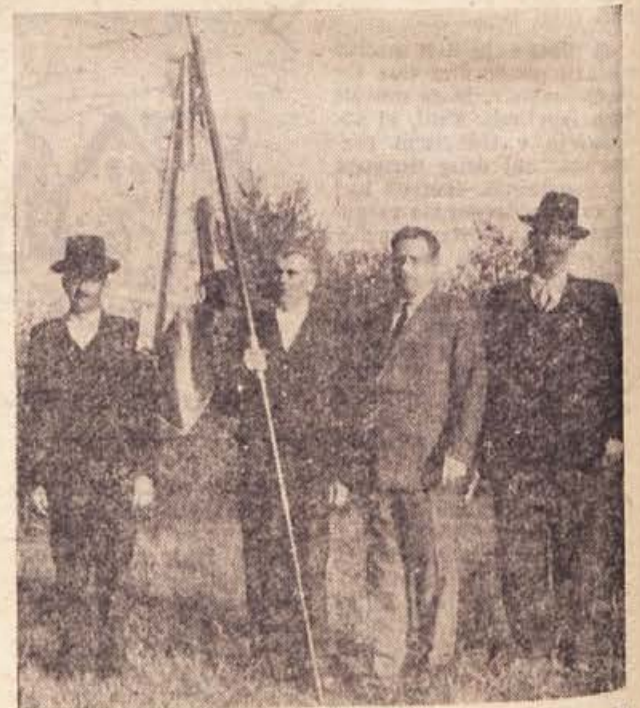
Potrebna je nujna in učinkovita zaslužena pomoč!

Kaj dodati k temu, kar je povedano? Področje Dolenske in Bele krajine je bolno od teh problemov, bolno zato, ker nima zadostne gospodarske osnove, in zato, ker vrhu vsega živi tu največ nekdanjih borcev. Ti ljudje se starajo, čas beži, zato pač ne morejo več čakati na postopno izboljševanje, ki naj bi bilo posledična uspehov hitrejšega gospodarskega razvoja. Ura odzvanja proti dvanajsti in zato je treba z zakoni, ki so v pripravi, najti hitre in učinkovite rešitve. K temu pa velja dodati še misel, da topla, bodrilna beseda tako skromnim ljudem, kot so borci, veliko pomeni in da bo treba povsod razmišljati tudi o tem, kar nam je v razgovoru povedala tovarišica Marija Suhy.

MILOŠ JAKOPEC

Vlado Lamut: SPOMIN NA SUTJESKO

Z razvitja prapora Zveze borcev v Orehovici pod Gorjanci, o čemer smo poročali v zadnji številki Dolenskega lista

Življenski standard je tudi knjiga

Pretokl teden je založba MLADINSKA KNJIGA v Ljubljani slovesno podelila letošnje Levstikove nagrade. Že petič je s tem naša ugledna založniška hiša počastila spomin Frana Levstika in znova manifestirala svoje skrbne odnose do lepe mladinske knjige, hkrati pa spet izpričala, da načrtno in vztrajno razširja svojo kulturno dejavnost. Na tiskovni konferenci, ki je bila minulo sredo pri Mladinski knjigi, sta novinarje seznanila z nekaterimi problemi založbe in našega knjižnega trga direktorica MK tov. Zorka Peršič in glavni urednik založbe pisatelj Ivan Potrč.

Delo Mladinske knjige srečujemo v vsakdanjem življenju skoraj na vsakem koraku. Ustanovljena takoj po vojni, se je naša osrednja mladinska založba razmeroma hitro razvila in predstavlja danes specializirano za-

ložniško hišo za vse zvrsti učbenikov ter različnih priročnikov za mladino. Razen knjig izdaja založba tudi pet periodičnih glasil — dva tednika in tri mesečnike — v izredno visokih nakladah. Presenečila nas je tudi s prvimi gramofonskimi ploščami in eksperimentalnimi omaričami za šolski pouk. Na leto izda MK zdaj že do 200 naslovov, od česar odpade polovica na izvorna dela. Lastna tiskarna s sodobno offset tehniko, mehanizirana knjigovelnica in mreža knjigarn po vsej državi — vse to omogoča založbi, da načrtno razširja svojo dejavnost. Mladinska knjiga je bila pobudnik založniške kooperacije v naši državi in je za skupino jugoslovanskih založb samo lani natisnila 24 del, ki so izšla v 2 do 5 jezikovnih enačicah. MK je začela sodelovati tudi s številnimi tujimi založbami, ki se ukvarjajo s sorodno

dejavnostjo. Uvozno-izvozni oddelček založbe uvaža pomembnejše količine knjig za lastno knjigarniško mrežo, hkrati pa izvažajo grafične usluge lastne tiskarne ali pa posreduje usluge drugih jugoslovanskih tiskarn. (Grdo se čuje — pa je žal resnično! — da zdaj, ko je založba uredila svojo tiskarno in moderno knjigovelnico, ne dobi doma dovolj kvalitetnega papirja, da bi lahko uresničila svoj založniški program za domači in tuj trg! Kaže, da so papirnice gluhe za njene potrebe; raje izvažajo nepotiskan papir, namesto finalnih izdelkov, knjig in naših kvalitetnih slikanic!)

Ni treba posebej poudariti, da se je založba ves čas obstoja iskreno trudila, da bi dajala na trg samo najkvalitetnejše knjige. Bila je stroga v izboru in prevajanju tujih del, pri tem pa je znala pritegniti k sodelovanju najpomembnejše jugoslovanske pisateljice, slikarje in znanstvenike. Za dosežene uspehe je bila deležna najvišjih jugoslovanskih priznanj, lepe pohvale in ocene pa so dosegle njene knjige tudi na tujih trgih in razstavah.

Ob 15. podelitvi Levstikovih nagrad je MK razpisala tudi enkratne izredne nagrade za leposlovna in poljudnoznanstvena dela za otroke ali mladino ter za ilustracije v knjigah za otroke odn. mladino. Hkrati je razpisala tudi enkratne nagrade za diplomante na srednjih, višjih pedagoških šolah in fakultetah, ki se bodo lotili razpisanih tem. — Tuči ti razpisi opozarjajo na širino v založniški politiki Mladinske knjige, ki želi zdaj pritegniti k sodelovanju tudi najboljših slikarjev iz bratskih

republik. Skrb za najboljšo, kar lahko nudimo otrokom in mladini, je stalna praksa Mladinske knjige. Ne smemo pozabiti, da je bila Levstikova nagrada prva v Jugoslaviji, ki je ni več podeljevala država, temveč založba na lastno pobudo.

Mladinska knjiga bo med drugim posnela na plošče večji del programa Slovenskega okteta, začela pa je tiskati tudi reprodukcije znanih umetniških del naših slikarjev. Svoj založniški program — izdelan je že osnutek programa za 1965. leto — razširja v skladu s smernicami 7-letnega plana. Do leta 1970 naj bi naše knjižnice povečale svoj knjižni fond za najmanj 1.300.000 knjig, približno toliko naslovov pa stiska že zdaj založba MK na leto. Kaže, da ne bo manjkalo kapacitet, potrebnih za povečani knjižni trg, zagotoviti pa bo treba dovolj ustreznega papirja.

Jože Gorjup: SAMA (olje) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki

Letošnji Levstikovi nagrajenci

Levstikove nagrade za leto 1963 so pretekli teden dobili:

Kajetan Kovič za knjigo otroških pesmi »Franca izpod klanca«;

Breda Smolnikar za knjigo »Otročki, življenje teče dalje«;

dr. Ciril Cvetko za knjigo »Opera in njeni mojstri«;

Ive Seljak-Čopič za ilustracije v knjigi I. Andrića »Aska in volk«;

Stefan Planinc za ilustracije v knjigi »Pesmi za otroke«.

Človek je vse

Ob 400-letnici Shakespearejevega rojstva je literarni krožek na gimnaziji v Novem mestu priredil klubski večer o delu velikega dramatika. Po scenariju Herberta Gruna z naslovom »Človek je vse« so dijaki recitirali odlomke iz Romea in Julije, Henrika III., Kralja Leara, Othella, Hamleta in Ukročene trmoglavke. Tekste je spremljal vezni tekst o Shakespearejevih pogledih na življenje in smrt, na ljubezen, strasti, maščevanje, ljubosumnost in humor, na vse, kar je vsebina človeškega življenja. Magnetofonski posnetki renesančne glasbe in pa diapozitivi, ki so predstavljali scene iz nekaterih tragedij, so lepo dopolnili živo besedo.

Tako je literarni krožek, zvest tradiciji, pripravil ljubiteljem književnosti na gimnaziji poseben užitek in ustvaril s prireditvijo razpoloženje, da je vsakdo lahko začutil veličino Shakespearejeva duha.

AB

Bo Trdinova nagrada oživljena?

Vse kaže, da bo v letu 1965 spet oživljena Trdinova nagrada. Do razformiranja novomeškega okraja so to nagrado podeljevali zaslužnim posameznikom in kolektivom, ki so dosegli pomembnejše uspehe pri kulturni rasti Dolenjske. Nagrada bo tudi v bodoče podeljena za delo na tem območju, skrb zanjo pa naj bi nosila novomeška občina.

Svet za kulturo pri občinski skupščini v Novem mestu je že nekajkrat opozoril na pomembnost Trdinove nagrade, ki so jo nehali podeljevati. Prav tako je opozarjal na mrtvilo na posameznih kulturnih področjih, ki bi utegnulo nastati, če primerne nagrade ne bi podeljevali. V osnutku pravilnika o podelitvi Trdinove nagrade, ki ga je

svet obravnaval na zadnji seji, so našete domala vse dejavnosti (literarna, likovna, glasbena, znanstvena in druge), ki jih gojijo na Dolenjskem in ki bi jih bilo treba upoštevati pri nagradah. Zelo važno določilo pravi, da dobi po tem pravilniku Trdinovo nagrado posameznik, kolektiv ali ustanova lahko večkrat, vendar le enkrat za eno dejavnost. Natečaj za Trdinovo nagrado bo razpisan v lokalnem in enem izmed dnevnih časopisov vsako leto do 1. februarja, medtem ko bo komisija, ki bo osnovana pri svetu za kulturo občinske skupščine, zbrala predloge za nagrado najkasneje do 15. maja. Komisija bo kandidatke za nagrado izbrala po lastni presoji, svoje mnenje pa pisмено obrazložila najkasneje

do 15. junija. Nagrado bo svečano podelil predsednik komisije 14. julija, to je na dan smrti pisatelja Janeza Trdine, po katerem ima nagrada ime. Osnutek pravilnika določa, da znaša Trdinova nagrada za posamezno dejavnost 100.000 dinarjev.

Prav je, da Trdinova nagrada spet oživi, da se s tem ohrani tudi tradicija, še bolj prav pa, ker je s tem najbolj počaščen spomin pristnega dolenjskega pisatelja Trdine. Čeprav trenutno še ni znano, kako bodo vsa ustrezna prizadevanja sprejeli tisti, ki bodo prispevali sredstva za nagrado, lahko že danes zapišemo, da bo podeljevanje nagrade glede na njeno pomembnost vsestransko zajamčeno.

Slikarji - amaterji razstavljajo v Brežicah

V mali dvorani Prosvetnega doma v Brežicah je bila 9. maja odprta razstava del slikarjev amaterjev. Svoja dela razstavljajo podpolkovnik Krešo Tomlin, kapetan Nedeljko Ivković in Bojan Horvatič iz Brežic. Omenjena trojica je že večkrat razstavljala v Brežicah, Celju, Ljubljani in Zemunu. Razstava v Brežicah bo odprta do 20. maja. Obiščite jo!

Ustanovljen je občinski odbor Prešernove družbe

V novomeški občini za knjige Prešernove družbe ni pravega zanimanja, čeprav si razpečevalci zalo prizadevajo. Na zadnjem posvetovanju so se pomenili, kako bi mrežo razpečevalcev še povečali. Hkrati so ustanovili občinski odbor Prešernove družbe, za njegovo predsednico pa izvolili Marijo Suhy.

Kosovelov večer v Kočevju

V petek zvečer so kočevski Pevski zbor Jakob Gallus, recitatorski zbor gimnazijskega MKUD in glasbena šola ob podpori občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev pripravili v Šeškovem domu lep Kosovelov večer v počastitev 60-letnice pesnikovega rojstva. Večera Kosovelove revolucionarne pesmi, ki je med prebivalci mesta vzbudila veliko zanimanje, sta se udeležila tudi sestra in brat pokojnega pesnika Srečka Kosovela, uvodne besede o njegovem delu pa je spregovoril profesor Robert Puhar.

(Foto: M. Cetinski)

Je prav, da šola na Čatežu ostane?

Na Čatežu pri Brežicah prebivalci že nekaj časa muči problem obstoja tamkajšnje šole. To je podružnična šola, ki je vezana na I. osnovno šolo v Brežicah. Poslopje je v zelo slabem stanju in adaptacija bi veljala precej denarja. Prispevati bi morali predvsem občani, kar bi bilo zanje precejšnja obremenitev. Glede na bližnjo brežiško šolo tolikšni izdatki najbrže ne bi bili smotni, kajti vrsta problemov s tem ne bi bila rešena. Šola obiskuje okoli 60 otrok. Primanjkuje tudi učil in pouk ni tako uspešen,

kot je lahko na večji, bolj opremljeni šoli. Tudi učne moči se stalno menjavajo. Na zborih občanov so bili po večini za to, da šola obdrži. Vprašanje je, če bo to imelo koristne posledice. Pred dnevi so o tem razpravljali na letni konferenci tudi člani osnovne organizacije ZK. Menili so, da ni prav vztrajati pri teh zahtevah za vsako ceno. Za otroke bi bilo mnogo bolj koristno, če bi lahko obiskovali pouk v centralni šoli, ker je kvalitetnejši. Ob tako majhnem številu bodo v domači šoli prisiljeni na kombinirani pouk, kar je opravičljiva rešitev le za oddaljene šole. Za starše je največji zadržek ta, da je prehod čez oba mostova zelo nevaren. Če bi jim občinska skupščina zagotovila prevoz otrok z avtobusi, bi prav gotovo pristali na to.

Trenutno zmogljivosti šolskih prostorov v Brežicah niso zadostne in čateških otrok tudi ne bi mogli sprejeti. Prav pa je le, da starši oz. vsi občani na Čatežu razmislijo tudi o teh možnostih, da ne bi po nepotrebnem vlagali denarja za preureditev zastarelega šolskega poslopja. Otroci iz hribovskih vasi bi lahko obiskovali osnovno šolo v Mrzljavi vasi, v Brežicah pa naj bi prevažali otroke iz vasi v nižini. Tako bi tudi osnovni šoli v Mrzljavi vasi zagotovili večje število učencev.

Prebivalci na Čatežu tudi ne bi radi izgubili učiteljev, ker želijo poživiti kulturno — prosvetno delo. Šola je do sedaj skrbelo za razne proslave. To bi potem odpadlo. Vse to so zadržki, zaradi katerih oklevajo na zborih. Toda saj to še ne bo jutri. Do tedaj pa se bodo že povsem priključili mestu ali pa poiskali druge možnosti za ohranitev slikov s prosvetnimi delavci.

Ep o Gilgamešu

EP O GILGAMESU, ena najstarejših junaških pesnitev v svetovni književnosti, je nastal v Mezopotamiji pred skoraj 4000 leti in je vrhunsko delo mezopotamske književnosti. Pripoveduje o človeku, ki je opravil mnoga junaška dejanja ter se odločil, da si pridobi telesno nesmrtnost, čeprav mu je kot mnogim drugim usojena smrt. Ob spoznanju, da ni moč zadržati usode, tragično konča. Ime Gilgameša so Mezopotamci izgovarjali prav s takšnim spoštovanjem kot Grki imeni Ahila in Odiseja, Spanci ime Cida, Francozi ime Rolandu itd. Gilgameš, mož radosti in trpljenja, kakor ga označuje babilonski ep, navdušuje tudi današnjega bralca in mu pripoveduje o večnem sporu med upornostjo in uklonljivostjo, med napredkom in zaostalostjo, med pogumnimi načrti in omejenimi pogoji človeškega obstoja. Takega Gilgameša bodo spoznali tudi slovenski bralci, če bodo vzeli v roke najnovejši prevod epa, ki ga je v slovenščino preložil Mirko Avenak, IZDALA PA MLADINSKA KNJIGA V ZBIRKI SIVI KONDOR.

»PESMI — DVE PRAVLJICE« je našov knjižici, ki je izšla v zbirki Sivi kondor pri Mladinski knjigi in ki predstavlja A. S. Puškina, pesnika ruske romantike, z njegovimi najboljšimi pesniškimi stvaritvami. Puškinova dela so prirejena tako, da je

slovenskemu prevodu dodan tudi original, s čimer je ustrezno tistim ljubiteljem knjižne besede, ki se ne zadovoljijo samo s prevodom. Puškinove pesmi v tem izboru je prevedel pretežno Mile Klopčič, tri pesmi je prevedel Oton Zupančič, eno pa Božo Vodusek. Izboru pesmi sta dodani »Pravljica o mrtvi carični in o sedmih vitezihi« in »Pravljica o zlatem petelinčku«.

»VESELI ZUPNIK MEUDONSKI« predstavlja v slovenskem prevodu Antona Debeljaka H. de Balzaca že drugič zapovrstjo kot pisca okroglih povesti. V knjigi, ki jo je založila Mladinska knjiga in izdala v zbirki »Skoljka«, je čutili Balzacov humor in žolč, ki ga je izlival na svoje sodobnike.

O reviji »TEORIJA IN PRAKSA«

Revija »Teorija in praksa«, ki jo izdaja Visoka šola za politične vede v Ljubljani, je našim občanom že poznana. Dobro so jo sprejeli politični delavci, ker najdejo v njej marsikaj koristnega. Da bi revijo še izpopolnili in jo približali čim večjemu krogu bralcev, bo v petek, 15. maja, pri občinskem odboru SZDL v Novem mestu posvetovanje s člani uredništva in bralci. Na posvetovanju bi uredništvo rado dobilo čim več priporočil, kar bo reviji napočilo za v prihodnje. Šd.

Robert Merle SMRT JE MOJ POKLIC

22

»Povelje!« je posmehljivo kliknila Elsie. In nenadoma si je skrila obraz v roke. Čez čas sem se ji približal in jo prijel za rame. Elsie se je silno stresla, me z vso močjo odsunila in rekla s tujim glasom:

»Ne dotikaj se me!«
Noge so se mi zašibile in zavpil sem:
»Nimaš pravice tako postopati z mano! Vse, kar počnem v taborišču, počnem na povelje! Jaz nisem za nič odgovoren!«

»Da, ti počneš!«
Obupano sem jo gledal:
»Ne razumeš, Elsie. Jaz sem samo eno izmed gonilnih koles. V armadi daje povelje šef in ta je za vse odgovoren. Če je povelje slabo, kaznujejo šefa in ne tistega, ki je povelje izvršil.«

»Tako torej,« je rekla z uničujočim mirom. »Zato torej si ubogal: če se stvari obrnejo na slabše, si mislil, ne bom kaznovan.«

Zavpil sem:
»Ne, nikoli nisem tako mislil! Samo to je, da moram ubogati: na vsako povelje. Razumi že vendar! V meni je prav fizična potreba po ubogljivosti!«

»No,« je nadaljevala s pošastno ravnodušnostjo, »če bi ti kdo dal povelje, da ubij malega Franza, bi ga torej ubil!«

Gledal sem jo z izbuljenimi očmi.
»Saj to je vendar blazno! Nikoli mi nihče ne bi dal takšnega povelja!«

»Zakaj pa ne?« se je divje zasmejala. »Saj so ti dali povelje, pobiti židovske otroke! Zakaj ne bi nekot pobil svojih? Zakaj ne Franza?!«

»Daj no, daj, Reichsführer mi nikoli ne bi zapovedal kaj takega! Nikoli! To...«

Hotel sem reči: »To bi bilo nezasišano!« a v hipu so mi besede zastale v grlu. Z grozo sem se spomnil, da je dal Reichsführer ustreliti svojega lastnega nečaka.

Povesil sem oči. Bilo je prepozno.
»Ne, o tem nisi prepričan!« je rekla Elsie s strašnim zaničevanjem. »Vidiš, da nisi prepričan o tem! In če bi ti Reichsführer zapovedal ubiti Franza, bi ga ubil!«

Napol je razklenila zobe, bila je, ko da se hoče zažreti sama vase. V njenih očeh se je prižgal divji, živalski ogenj... Elsie, ki je bila zmeraj tako nežna, tako mirna... Gledal sem jo otrpel, prikovan na tla sprlo tolikšnega sovraštva.

»Ubil bi ga!« je renčala. »Ubil bi ga! Ubil bi ga!« Ne vem, kaj se je takrat zgodilo z mano. Prisežem, da sem hotel odgovoriti: »Seveda ga ne bi,« pridržem, da sem z vso zavestjo nameraval tako odgovoriti, tedaj pa so se mi besede v grlu zavozlale in rekel sem:

»Seveda.«
Mislim sem, da se bo zakadila vame. Trenutek, ki je potekel, se je zdel neizmerno dolg. Sirmela je vame. Nič nisem mogel več reči. Z obupnim naporom sem se poskušal popraviti, poskušal razložiti... A jezik se mi je prilepil na nebo.

Obrnila se je, odprla vrata in odšla. Nato sem slišal, kako je stekla po stopnicah v gornje prostore. Čez nekaj časa sem počasi potegnil telefon k sebi, zavrtel številko taborišča, naročil avto in odšel iz hiše. Noge sem imel mehke, brez moči. In naredil sem nekaj sto metrov, preden sem srečal avto.

Komaj nekaj minut sem sedel v svoji pisarni, ko je pozvonil telefon. Dvignil sem slušalko.
»Herr Obersturmbannführer,« me je ogovoril mrzel glas.

»Kaj?«
»Pick tukaj, krematorij II. Poročam, Herr Obersturmbannführer: Zidje iz šestindvajsetega konvoja so se uprli.«

»Kaj?«
»Zidje iz šestindvajsetega konvoja so se uprli. Vrgli so se na Scharführerje, ki so nadzirali slatenje, jim vzeli orožje in potrgali električno napeljavo. Zunanja straža je pričela streljati in Zidje so jim odgovorili z ognjem...«

»In?«
»Teško jih je ukrotiti. V oblačilnici so in streljajo na stopnišče, ki pelje dol, brž ko se pokažejo kakšne noge.«

»Prav, Pick, takoj pridem.«
Odtolžil sem slušalko, planil ven in se vrgel v avlo.

»Krematorij II.«
Nagnil sem se naprej:
»Hitreje, Dietz!«
Dietz je pokimal in avto je poskočil. Bil sem, ko da bi me oplazila strela: še nikoli dotlej se mi ni pripetilo, da bi se upril!

Zavore so zavile na peščenem dvorišču krematorija. Skočil sem iz avta. Pick me je že čakal. Stopil na mojo levoico in s hitrimi koraki sva odšla proti garderobi.

»Koliko Scharführerjev so razorožili?«

»Pet.«

»Kako so bili oboroženi?«

»S strojnimi puškami.«

»So Zidje veliko streljali?«

»Precej, vendar municijo še imajo. Posrečilo se nam je, da smo zaprli vrata garderobe.«

Nato je dodal:

»Imam dva mrtva in štiri ranjene. Da ne govori o tistih petih... Tiste...«

Ustavil sem ga:

»Kaj predlagate?«

»Lahko jih z lakoto prisilimo na dan.«

Dela na cesti Metlika-Črnomelj se hitro odvijajo

Pri Cestnem podjetju v Novem mestu so nas zaprosili, naj javnosti posredujemo nekaj več podatkov o modernizaciji odseka od Metlike do Črnomlja. Nekaj netočnih vesti o gradnji, ki so bile objavljene v tisku, in pa govornice, da bo cesta od Metlike do Črnomlja izdelana veliko slabše kot prejšnji del (tako se govori po vaseh proti Črnomlju), so jih spodbudile k temu.

Ceprav gre za modernizacijo stare makadamske ceste, skoro lahko rečemo, da bo cesta od Metlike do Črnomlja pravzaprav na novo zgrajena. Trasa je deležna tolikšnih popravkov in izboljšav, da bo uporabljenega sorazmerno malo starega cestišča. Odsek bo asfaltiran prav tako kot tisti čez Gorjance, le da bodo bankine na obeh straneh široke po 1 m (na gorjanskem delu so široke pol metra). Hitrost, ki jo bodo lahko razvijala vozila, bo precej večja kot na doslej moderniziranem delu.

Povedali so, da je točen rok, do kdaj bo cesta gotova, težko določiti in da so bili že nekajkrat objavljeni neresni datumi. Gradnja je močno odvisna od vremena. Po dosedanjih predvidevanjih, bodo dela opravili do sredine septembra, seveda le, če bo vreme ugodno. Na odseku proti Črnomlju je precej zemeljskih del. Spomladansko deževje je gradnjo precej oviralo. Zemljo, ki jo izkopljemo v vsedih, navajajo v naspe. Ker mora biti zemlja za nasipe suha, je treba takšna dela po dežju vedno vsaj za dva dni odložiti.

ROBOT ČISTI OKNA

Mehanično gospodinjstvo je izumil prof. Meredith Thring na sheffieldski univerzi v Angliji. Ta gospodinja zna med drugim ločiti parket, stapati preproge, čistiti okna in kopalnico, oprati in zlikati obleko, pokriti mizo, poleg tega pa posteljo ne samo postelja, ampak tudi zamenjati umazano perilo s svežim. Po mnenju njenega najditelja pa ne bo znala kuhati. Profesor je že napravil majhen model; prepričan je, da bo kmalu mogel izdelati robota v naravni velikosti.

Filatelisti in hladna vojna

Herbert Rosen, direktor ameriške revije Philately, je te dni zahteval v ZDA prepoved obseka severnovietnamske znamke, ki prikazuje, kako dva Severnovietnamska streljata na ameriški helikopter. »Ameriški filatelisti, ki kupujejo te znamke,« je dejal, »se naj zavedajo, da s tem direktno podpirajo protiameriško propagando.«

Neuspešna dražba

V pristanišču španskega mesta Cartagena se je pri dražbi 39 let stare krizarke »Mendez Nunez« gnetlo mnogo ljudi. Toda kot so pozneje videli, je bilo mnogo radevednežev, a nobenega kupca. Dražbo so odpovedali. Verjetno je bila osnovna cena 14 milijonov pezov malo previsoka. Španske mornariške oblasti nameravajo v kratkem pripraviti novo dražbo.

TRGOVSKO PODJETJE

»PETROL« - Ljubljana

ekonomska enota NOVO MESTO

razpisuje

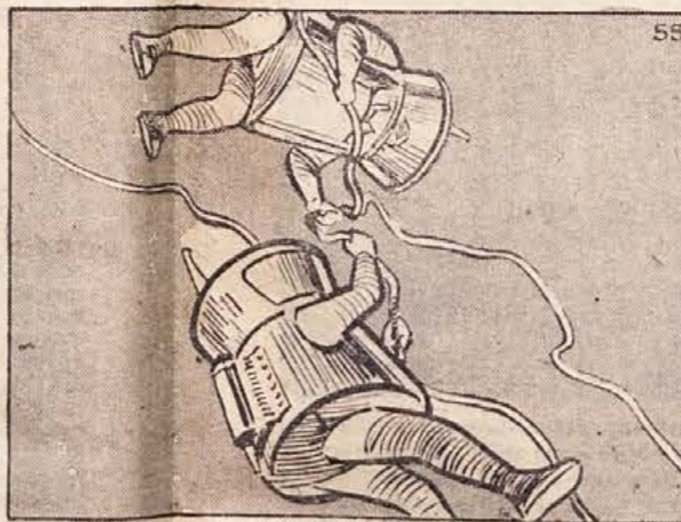
naslednji delovni mesti:

— trgovskega pomočnika

za bencinski servis NOVO MESTO in OTOČEC

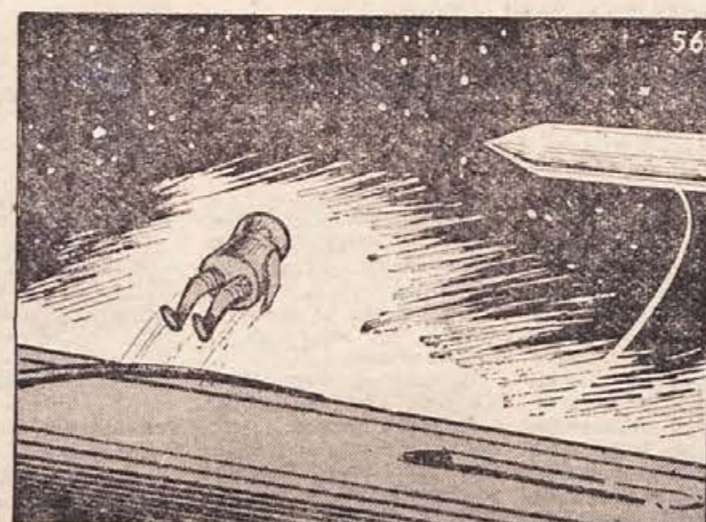
Plača po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje pošljite na naslov »Petrole, Novo mesto.«

DEČEK DUB V VESOLJU

55. »Saj sva kot pajca!« je zasilal Dub jeznega Rusa. Posadki obeh raket sta opazovali skoz okna njuno manevriranje. Smejali sta se tako glasno, da sta jih slišala prek radiotelefonov. — »Kar naprej!« in je spodbujal novinar. »O vajnem prekoplevanju ne poročam na Zemljo.« — Sele po četrtem poskusu sta Dub in Rus trčila drug ob drugega, in to tako močno, da sta se kar zavrtela. Zopet smeh in potem glas kapetana Steyra: »Nič ne de, fanta, vsak začetek je težak.«

Dopolniti moramo tudi našo poročilo o delih na tej cesti v zadnji številki našega časnika: investitor del na obnavljanju ceste Metlika-Črnomelj je Cestni sklad SRS in ne Skupnost cestnih podjetij SRS. M. J.

56. Sedaj je bila vrva z obeh raket zavezana in s tem sta bili povezani tudi ladji. »Vrnita se v svoji raketi!« je ukazal kapetan Steyr, ki je vodil dela. Dub se je z magneti ujel ob raketo, zlezel je v posebno celico, vrata za njim so se hermetsko zaprla. Ko so mu sneli vesoljsko obleko, se je oddahnil. — »Kako sta bila zabavna!« ga je podražil Čeh Bohaček. »Tako sem se smejal, da sem odletel na strop. Komaj so me sneli.« — »Tudi drugim se ne bo godilo bolje.«

57. Tako so položili temelje vesoljski postaji 3. Dokler ne bo prišla ladja »Venera«, niso imeli kaj početi. V prostem času so se morali učiti hoje v vesolju. Mladi astronauti, ki so bili prvič v vesolju, so se poskušali gibati levo in desno, navzgor in navzdol. Starejši, izurjeni astronauti so jih poučevali — in se jim smejali. Pa saj se je tako godilo tudi njim in tudi sami so morali prestatati norevanje svojih starejših tovarišev.

„Tudi slama prinaša zaslužek“

Pomenek z enim izmed razstavljalcev na brežiški razstavi ljudskih ročnih izdelkov — »Ljudje bodo veseli, če bodo res lahko kaj prodali in zaslužili!« meni tovariš Pšeničnik iz Kapel

Miha Pšeničnik iz Kapel je eden tistih kmetov, ki mu je tudi pozimi vsaka ura dragocena. Sosedje pomnijo, da že od nekdaj plete peharje, košare in druge uporabne reči iz slame. Njegove predmete smo videli tudi na razstavi ročnih izdelkov v Brežicah. Lično spletena sejalnica je bila celo nagradjena.

Tovariš Pšeničnik je bil tudi član ocenjevalne komisije izdelovalne srečala sem ga v nedeljo na razstavnem prostoru. Zamisljeno je vpi-soval na list papirja predmete, ki jim je namenil najboljšo oceno. Ko je končal, je

postal zgovoren in povedal je maslaj iz minulih in današnjih dni.

»Kako dolgo se že ukvarjate s pletenjem košar in sejalnic?« sem ga vprašala.

»Zabel sem pletli, ko sem zapustil šolske klopi. Dobro se še spominjam, kako je bilo, ko sem napravil prvi peharec. Ni mi preveč uspel in bil sem zelo žalosten. Pokojni oče me je pogovarjal, da bo drugi prav gotovo boljši. Potolžil sem se, in res je bilo tako. Potem sem vedno več pletel in se stalno učil. Delati znan razne vrste košar, sejalnic in peharjev, pa tudi lesene grablje napravim

sam. Pozimi pridejo dolgi dnevi, pa se zamotim s takim delom. Pletem z veseljem in si mislim: kaj bi hodil od hiše do hiše, od tega ni nič. Treba je najti delo in zaslužek.«

»Ste edini pletar v vasi?«

»Edini ravno ne, četudi jih je malo, ki znajo pletli. To delo izumira. Mladina se ne ogreva več zanj, a tudi doma ne ostaja več toliko kot nekdaj. Vse gre v službo.«

»Omenili ste, da imate slama. Ste tudi njega naučili pletarstva?«

»Se razume, da sem ga naučil. On splete vse. Vostih

mi reče, naj raje kupim, kar potrebujem. Jaz pa pravim: še vedno je boljše prodati kot pa kupiti. Pred tremi ali štiri leti sem naredil kar

»Več ko kmet zna, več velja!« pravi Miha Pšeničnik iz Kapel

90 grabelj za trgovino kmetijske zadruge, lani pa sem prodal 60 brezovih metel. Vsak dinar pride prav pri hiši.«

»Kako pa davki in delo na posestvu?«

»Za silo še gre, ne smemo se zapustiti. Na kmetiji delava za zdaj še sama z ženo. Sin je v službi pri Kmetijsko-gozdarskem podjetju v Brežicah. Kmalu bo moral priti domov. Mladv nista več mlada in ne zmoreva vsega.«

»Pričakujete letos dobro leto?«

»Kaže lepo, a kako bo za naprej, ne vemo. Da nas le ne bi mraz »všknil!«

»Kako mislite o razstavi ljudskih ročnih izdelkov, za katero ste tudi sami prispevali nekaj predmetov?«

»Ni slabo! Ljudje bodo veseli, če bodo lahko res kaj prodali in zaslužili. Marštkdo se bo potem rad ukvarjal z domačo obrtjo. Jako rad poslušam brežiški radio, kadar govori o teh načrtih.«

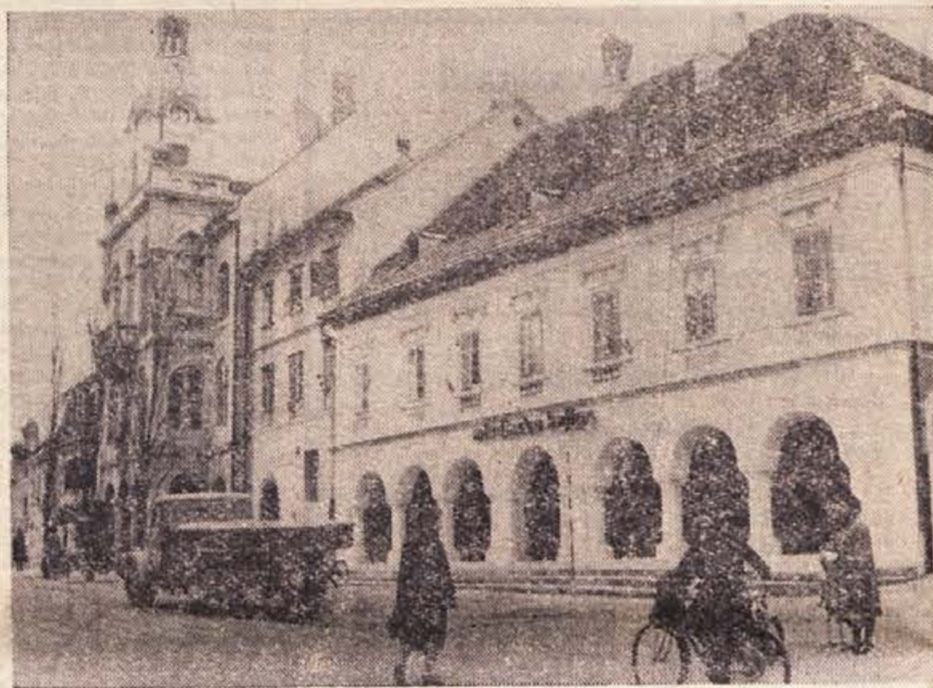
»Prebrat tudi kak časopis?«

»Naroden sem na Nedeljski dnevnik. Eden je kar dovolj. Časopis so dragi in mesec je hitro naokoli.«

JOZICA TEPPEY

Polde Grahek: POMLAD

BREZ BESED

Na številna vprašanja in ugibanja, kako bodo v bodoče potekala obnovitvena dela na novomeškem Glavnem trgu, pojasnjujemo: na desni strani trga je obnova trgovskih lokalov s prostori Mladinske knjige glede arhitektonski zaključena; prostori ŽELEZARNE, ki jih pravkar obnavljajo, ne bodo obnovljeni v obliki arkad. Na levi strani trga pa so arkade v stavbi, ki bo postavljena poleg sedanje trgovine ELEKTROTEHNE, še predvidene — to pa bo tudi zadnja stavba na gornjem delu Glavnega trga, kjer bodo uredili srednjo stran poslopja z arkadami. Spodnji del Glavnega trga, ki se spušča proti mostu, bo torej obdržal sedanjo obliko. Zaokrožena podoba obnovljenega Glavnega trga bo nedvomno lepa turistična pridobitev središča Dolenjske. — Na sliki: prostori MLADINSKE KNJIGE, v katerih nadaljujejo notranja obrtniška dela

Pasji samomor

V Mondovij v Italiji je poginil trileten čistokrvni pes, ker je požrl dvajset pilul nekega pomirjevalnega sredstva. Ko se je pes sam igral v sobi, je našel skatlico z zdravili. Skatlica se je odprla in zdravila so se usula po tleh.

Ker je pes opazil, da so pilule prijetnega okusa, jih je vse do zadnje pilule pojedl. Kmalu zatem je lastnik ugotovil, da z njegovim psom nekaj ni v redu. Pes se sploh ni zmenil za njegovo klicanje in je obležal na tleh. Preden je lastnik ugotovil, kaj se je zgodilo, je pes poginil.

Srečanje z medvedko nad Semičem

Franc Rauh iz Potokov pri Rožnem dolu verjetno zlepa ne bo pozabil srečanja z medvedko in njenimi trenji mladiči. Pred štiri-najstimi dnevi se je vračal iz vinograda v Semiški gori proti domu. Pot po cesti pa se vleče predolgo, zato jo je Franc mahnil po bližnji čez Preloge, koder tudi sicer vsi domačini radi hodijo. Bil je sam, pa se je predal razmišljanju in jo počasi mahal proti Vavpčkim travam. Naenkrat pa je obstal: 15 metrov pred seboj je zagledal medvedko, še bližje proti njemu pa so se valjali trije mladi medvedki. Žival je grozovito zarenčala in napravila nekaj korakov proti niemu. Od strahu so se mu lasje tako naježili, da mu je klobuk kar dvignilo... V tistem hipu se je Rauh spomnil, da je že večkrat slišal, kako je treba v takem primeru mirno obstati. Nepremično je stal in se gledal z medvedko v oči nekaj trenutkov. Ki so se mu zdeli strašansko dolgi. Medvedka je nekaj časa še napadalo renčala, potem pa se je počasi obrnila in prav tako počasi odhlačala no poti ter naprej v goščavo, medvedki pa so se kobacali za njo.

Tov. Rauh je stal še nekaj časa na mestu in ni vedel, kaj bi ukrenil: čez pol ure jo je vseno mahnil po poti naprej proti domu. Povedal je, da je že veliko doživel takega srečanja pa še ne in si ga tudi nikoli več ne želi. Radi mu verjamemo...

FRANC DERGANČ

KEMIJSKA RAZSTAVA V LJUBLJANI

Sto let industrijske kemije

Nekaj več kot sto let je pretelo, kar so na svetu začeli izdelovati prve kemijske snovi na veliko, v industrijskem merilu.

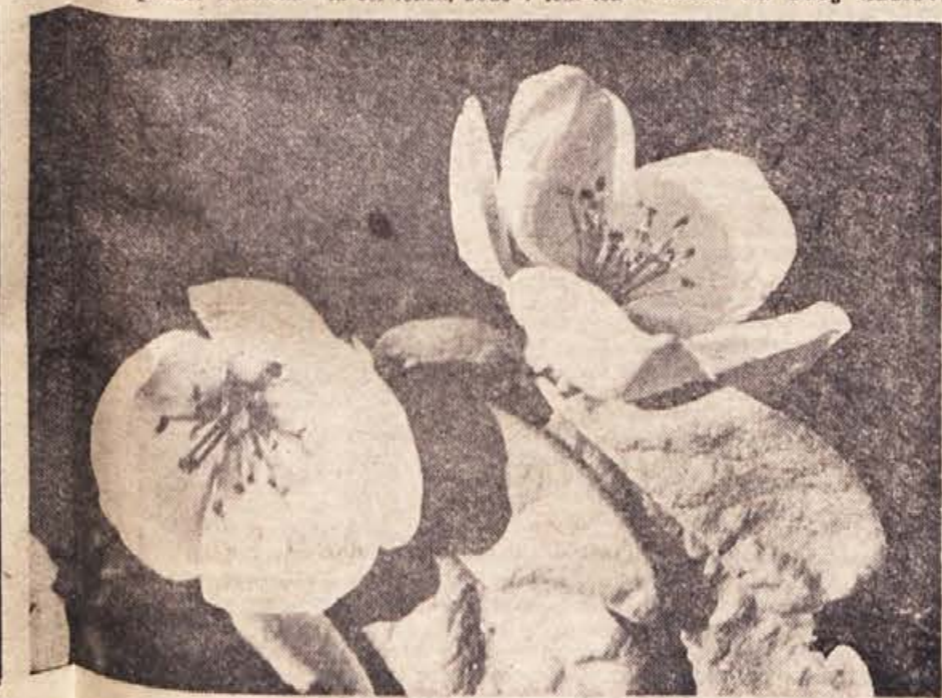
Slovensko kemijsko društvo iz Ljubljane in Gospodarska zbornica SRS prirejata v tednu od 23. do 30. maja 1964 II. kemijsko razstavo Slovenije prav z geslom »100 let industrijske kemije«. Na njej razstavlja 40 podjetij iz vse Slovenije. Dolenjsko zastopa samo podjetje Krka, in še to v okviru FARMISIA Pogreška, pa udeležbo Novoteksa, ki ji gotovo imel pokazati nekaj zanimivih novosti iz svoje proizvodnje.

Razstavlja podjetja, katerih proizvodnja je izrazito kemična, na primer Kemična

tovarna Moste, ali Tovarna dušika Ruše, dalje podjetja, katerim je kemijski proces del njihovega proizvodnega procesa, naprimer Proizvodnja nafte Lendava ali Rudnik živega srebra Idrija, in tudi tista podjetja, ki za delovanje in predelavo svojih proizvodov uporabljajo kemijske proizvode. Sem spadajo obrti ljujske, živilske, usnarske, tekstilne in sorodnih industrij.

Namen letošnje razstave je druga te vrste v Sloveniji, je predvsem prikazati novosti v proizvodnji in izdelkih naših domačih kemičnih podjetij, ne pa razstavlja že dobro znane proizvode.

Poleg razstave, ki bo odprta cel teden, bodo v tem ted-

Polde Grahek: POMLAD

Najsmotrnejša je usmeritev v živinorejo

Zapiski z medobčinskega posvetovanja o kmetijstvu v Brežicah

V občinah Spodnjega Posavja — Sevnica, Krško in Brežice — je polovico vseh površin kmetijskih, polovico pa gozdnih in ostalih zemljišč. Obdelovalnih površin je na tem območju 34 tisoč hektarov. V lasti družbenega sektorja je 5,8 odst. vseh kmetijskih zemljišč. Kmetijske zadruge Brežice, Bizeljsko, Kostanjevica, Krško, Brastanica, Sevnica in Krmelj ter Kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice obdelujejo 2.200 ha zemljišč. S pogodbenim sodelovanjem vežajo kmetijske organizacije obdelavo 5.300 ha obdelovalnih površin, 25.000 ha pa obdelujejo zasebni kmetovalci, ki se delno usmerjajo tudi na pogodbeno živinorejo.

Analiza, ki jo je po podatkih kmetijskih organizacij pripravila okrajna gospodarska zbornica Celje, ugotavlja, da so kmetijske organizacije s tega območja šibko razvite in da šele v zadnjih dveh letih pogumneje posegajo v organizacijo kmetijske proizvodnje na lastnih površinah in na zemljiščih, ki so vključena v kooperacijo. Dosedanja investicijska vlaganja še ne kažejo vidnejših rezultatov, ker niso vse zmogljivosti do kraja izgrajene in so gradnje ponekod šele v začetni fazi.

Stališča glede investicij in usmeritve proizvodnje v Posavju še niso razčiščena in bo treba proučiti ekonomičnost posameznih naložb ter možnosti za dokončno uresničitev začetnih načrtov. Kmetijske zadruge se ukvarjajo s številnimi dejavnostmi, v katere so često vključene tudi nekmetijske panoge, kot so na primer trgovine z mesnim blagom in razne obrti. Notranja organizacija in

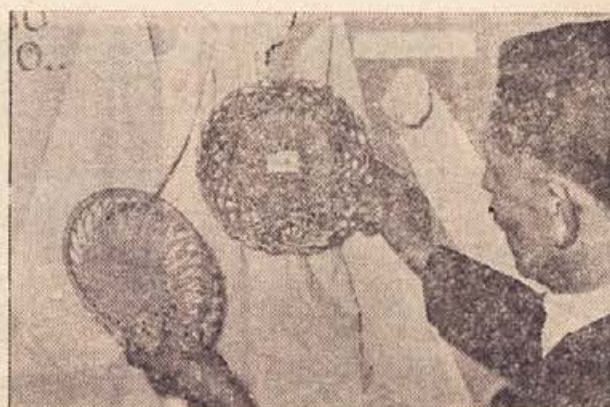
upravljanje temeljita še v večini zadrug na osrednjem vodstvu (izjema sta KZ Brežice in Krško). Razen zadrugnih svetov so v vseh zadrugah z izjemo KZ Krmelj in Bizeljsko izvoljeni organi delavskega samoupravljanja. Ponekod imajo tudi ekonomske enote z lastnimi samoupravnimi organi.

V kmetijstvu je bilo lani zaposlenih 1.465 ljudi, pri čemer niso upoštevani zaposleni pri KGP Brežice. Kmetijske organizacije so ustvarile v Spodnjem Posavju 4 milijarde 864 milijonov celotnega dohodka. Čisti dohodek je znašal 878 milijonov dinarjev. Povprečni osebni dohodek je bil 25.792 dinarjev oz. 29.191 dinarjev, če odštejemo KGP Brežice. Lastna kmetijska proizvodnja ni dajala pozitivnih finančnih rezultatov in je bila v celotnem dohodku udeležena le s 16 odstotki. Kmetijske organizacije so to razliko izravnale z deležem ostalih dejavnosti. V sklade so naložile 76 milijonov dinarjev. Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je bilo 90 : 10 v korist osebnih dohodkov. Glavni problem kmetij-

katerimi se dnevno srečujejo. Za kmetijstvo, kakršno je predvideno po 7-letnem planu, v Posavju ni dovolj kadrov in jih bo treba zagotoviti s pravočasnim stipendiranjem oz. z ustrežnejšim nagrajevanjem. Vendar samo kmetijski strokovnjaki ne bodo dovolj, zadruga bodo morale zaposlovati tudi ekonomiste. Spremeniti bo treba zlasti odnos do delavcev v kmetijskem sektorju, še prav posebej do sezoncev, ki jih včasih še vedno obravnavajo kot mezdne delavce. Organizacija, ki jih zaposluje, naj bi poskrbela za primerno nastanitev,

prehrano, kulturno vzgojo in politično delo med njimi. Skrb za standard kmetijskega človeka, kooperanta ali delavca na zadrugnem posestvu, naj bi nikakor ne izostala v perspektivnih programih posavskih občin.

Razpravi na posvetovanju posavskih občin v Brežicah bodo sledile razprave v kmetijskih organizacijah in občinskih skupščinah. Nakazano problematiko bodo ponovno kritično obdelali in skušali dati kar največ poudarka težnjam po načrtnejšem gospodarjenju v kmetijski pa nogi od Rače do Sotle.

Primerjanje je sestavni del dejavnosti naših oči. Primerjajmo ti dve obliki — pa pozabimo pri tem na vse drugo, na kar nam ne bo težko odgovoriti: KAJ JE LEPŠE? Samo tak način nas bo privedel do stilsko svojstvenih opremljenih gostinskih obratov. Taki obrati pa so pogoj za uspešen razvoj turizma! (Z razstave ljudskih ročnih izdelkov v Brežicah: primerjava slamnatega in polivinilastega krožnika)

Nagrade in pohvale v Brežicah so razdeljene

Razstava ljudskih ročnih izdelkov v Brežicah je za nami. Žirija likovnih strokovnjakov za ženska ročna dela in izdelovalcev je skupaj s pripravljanim odborom predlagala Svetu za turizem občinske skupščine v Brežicah spisek za podelitev razpisnih nagrad. Svet je sprejel predlog in tako dobijo nagrade naslednji razstavljalci:

Nagrada za umetelno keramiko (20.000 din) in nagrada trg. podjetja KRKA (bela moška srca) se podeli Antonu Lešnjaku, mojstru lončarju iz Kostanjevica. Na razstavi smo videli njegovo vasico v obliki račke, skonjenika — rdečo neloščeno figurico in prav takega skonjenika v obliki ločenega kipa; razstavlja je tudi kipec s jelen-piščalka, nagrada pa mu pripada tudi za druge izdelke, saj je njegova skleda (c-196) bila izbrana za prototip skled. Mojstru pa strokovnjaki odločno odsvetujejo prekmursko obdelavo gline.

Nagrade za lončarje

Prva nagrada za lončarstvo ni bila podeljena, ker je zdaj izdelava lončevina po kakovosti izdelave in obliki mnogo slabša od nekdanje. Namesto prve nagrade pa so razdelili 3 druge nagrade:

1. mojstru Leopoldu Kržanu iz Šentjerneja za njegovo napisano posodo prav dobrih oblik;
2. gospodinjici Ani Pirnat iz Kriš pri Pečah za obnavljanje stare lončevine odličnih oblik, ki so jo izdelali v preteklosti podsrbski lončarji;
3. lončarju Aleju Urhu iz Canj pri Blandu za napisan rjav vrč (F-302), ki ima skoraj odlično obliko, le da spoj vrča s trebuhom poliča ni zadosti čvrst.

Navzlic dokaj občutnim raznim napakam so žirije pohvalile in

predlagale za odkup še naslednje glinaste izdelke: vrč lončarja Lojzeta Kržana iz Zaloke pod Rako, posodo za napajanje piščancev in posodo za napajanje zajcev, ki je brez napake, naredil pa jo je lončar France Kržan iz Velikega Podloga; vrč lončarja Vinka Veneta iz Podboja in vrč lončarja Franceta Skode z Gor. Prekope. Lončarju Jožetu Prahu se za prav dobro skledo podeli nagrada trg. podjetja Krka (svilena ruta). — Žirije so strogo grajale še kasto oslikavane izdelke, ker je celo eno-barvno staro pisanje le tedaj v skladu z načeli dobrega oblikovanja, kadar ni prebogato. Na vrče je treba pisati (ne pa tiskati!) samo kratke, res prastare šegave in resnično prastaro modrost vsebujoče izreke. Besedila morajo biti brez slovničnih napak!

Oblika slamnatih izdelkov močno zaostaja

Nagrada za umetelno uporabo slame je bila razdeljena na dve nagradi po 5.000 din; dobila ju Terzija Zaru iz Vel. Mraševa in Polde Pire iz Leskova. Žirija ju je nagradila zaradi spretno uporabe slame, medtem ko oblika njujih izdelkov še zdaleč ni v skladu z načeli pravilnega oblikovanja.

Prva nagrada za uporabe pletenine iz slame ni bila podeljena iz istega razloga kot prva nagrada za lončarstvo. Nagrada pa so razdelili na 3 druge nagrade:

1. tovarišu Mihi Pšeničniku iz Kapel za lepo, skladno, čeprav prereditveno opletano slamo z vitric. Njegova sicer lepa nova seljalnica (G-418) ni tako uporabna, kot so bile stare;
2. pletarju Antonu Jazbecu iz Cerkelj ob Krki za prav dobro slamnato podolgovato košaro;

3. šolji na Zdolah z naročilom, da nagrado v enakih delih razdeli učencem, ki so prinesli naslednje izredno značilne pletenine iz slame: D-256, D-258, D-260, D-262 in stari jerbis D-254.

Pohvaljena in za odkup je bila predlagana odlična slamnata pletenina (F-351); lastnik Jože Pačelj iz Boštanj pri Sevnici je dobil nagrado trg. pod. KRKA (svileno perilo). Nagrada je bila sicer namenjena kakemu novemu prav dobremu izdelku iz drobnega šibja, ker pa takega izdelka na razstavi ni bilo, smo z njo nagradili omenjenega tovariša.

Stari so znali lepše pletiti iz šibja!

Tudi prva nagrada za pletenine iz šibja je bila razdeljena na 3 druge nagrade. Stari izdelki so torej res lepši kot sedanji! Nagradi po 5000 din dobila: gospodinja Angela Slak iz Krške vasi in kmet Martin Silšek iz Gornjega Obeča, oboje izrecno samo za embalažne pletenine iz grobih, neoptipjenih vitric. Likovna žirija poudarja, da nihče ne zna splesti lepšega jerbasa ali lepe locanke. Ta upogovitev je ukor našim pletarjem drobnega obeljenega šibja! Zato tudi 3. druga nagrada ni bila podeljena. Komisija pa je pohvalila prizadevanost stare pletarke Marije Simončič iz Boršta pri Cerkljah in odkupila njen jerbis in košek za smeti po nagradni ceni 1.000 din za posamezni izdelek.

Prva nagrada — 10.000 din — za pletenine iz vitric je bila zaradi odlične oblike in izdelave canjice podeljena Antoniji Hosti iz Kostanjevica. Njej pripada tudi druga nagrada trg. podjetja KRKA (svileno perilo). — Za denar druge nagrade smo odkupili tudi košek Franceta Grmšiča iz Pečic, košek Mieke Stefančič iz Podvrha pri Zabukovju nad Sevnico. Za vsak košek bomo plačali nagradno ceno 1.600 dinarjev.

Likovna žirija opozarja pletarje vitric, da pri zaključku pletenja ne uporabljajo železne žice. Vse žirije pa so najstrožje grajale pakiranje vitric z barvami!

Kaj pa liče, vezenine in pisanice?

Prva nagrada za izdelke iz liče ni bila podeljena, ker še zdaleč ni takih izdelkov, ki bi jo zaslužili. Drugo nagrado — 5.000 din — je dobil izdelovalec cekarjev Jože Rožman iz Ornea pri Brežicah. — Nagrado trg. podjetja KRKA za najlepšo pletenino iz liče (svileno navojice) je dobila za rdečo-belo pisani cekar Zalka Tomažin iz Straže pod Rako.

Prva nagrada za vezenine — 20.000 din — pripada strokovni učiteljici Majdi Spindler iz Brežic. Njene vezenine (M-24, M-25, G-410) so dobile najvišje osem likovno žirije in žirije strokovnjakov za ženska ročna dela. Njene izdelke pa bomo odkupili po dogovorjeni ceni.

Druga nagrada za vezenine je bila podeljena za 6.000 din in razdeljena na 4 nagrade po 4.000; razdelili smo jih za vzorno čuvanje starih vezenin. Dobile so jih: tov. Kržanova, gospodinja iz Vel. Podloga — za prt, ki ga je izdelala pokojna Marija Menič; nagradeno je tudi postojlno pregrinjalo, posilano iz Sevnice, prt Marije Stančič iz Krškega in Mila Predanič iz Brežic za čuvanje mnogih odličnih starih vezenin.

Kljub temu da je likovna žirija med zasavskimi pisanicami nekatero odlično ocenila, nagrade za pisanice ni podelila, ker so bile razstavljene izven konkurence.

20.000 dinarjev Dolenjskega lista

Nagrada Dolenjskega lista za najlepši spodnjeposavski izdelek je bila razdeljena na dve nagradi po 5000 din, ki sta ju dobila: France Volarič iz Račice pri Zidanem mostu za najlepšo seljalnico in Janez Mihelič iz Pečic za najlepšo štruncico. Oba izdelka sta dobila odlično oceno.

Nagrada Dolenjskega lista za najlepši belokranjski izdelek pripada gospodinjici Nezi Adlešič iz Adlešičev v Beli krajini za skupino 20 slikovnih pisanic, med katerimi so 4 dobile odlično oceno. Dobila bo 10.000 din.

Nagradni Pedagoškega zavoda Krško — po 5.000 din — za oblikovno najbolj dogmama in za naše področje značilna izdelka dobila: kmet Rudi Kuntarič z Vinjega vrha za peharček in Jurij Ban iz Vel. Dola pri Koprivnici za lesene moštne vile.

Nagrade Pedagoškega zavoda Krško za pisanice niso bile podeljene iz že navedenega razloga.

- V imenu občinskih skupščin občin Sevnica, Krško in Brežice, v imenu turističnih društev v naših občinah, v imenu Pedagoškega zavoda Krško, Dolenjskega lista, trgovskega podjetja Krka, še posebej pa v imenu prireditelja — Svetu za turizem občinske skupščine Brežice, ki bo še nadalje z vso verno skrbjo za razvoj tovrstne gospodarske dejavnosti, čestita prireditveni odbor vsem nagrajenim in pohvaljenim s brežiške razstave ljudskih ročnih izdelkov!

PRIREDITVENI ODBOR

BREŽIŠKE VESTI

skih organizacij je torej v nerazvitosti lastne kmetijske proizvodnje, ki jo pogosto razdrobljenost zemljišč, nedokonzani objekti in neizkoriščene notranje rezerve.

Na medobčinskem posvetovanju o kmetijskih problemih, ki je bilo 24. aprila v Brežicah, so predstavniki političnih organizacij, občinskih skupščin in kmetijskih organizacij razpravljali o predlogu perspektivnega programa razvoja kmetijske panoge v Posavju. Več diskutantov je v razpravi poudarilo potrebo po enotnem planiranju in po poslovnem sodelovanju kmetijskih organizacij v občinah Sevnica, Krško in Brežice.

Udeleženci posvetovanja so posvetili precej pozornosti razvoju pogodbene proizvodnje. Program podružbljanja kmetijskih površin predvideva, da bo po preteku sedemletnega obdobja v družbeni lasti 6.800 ha zemljišč v Posavju. V zasebni lasti bo ostalo še vedno 70 odstotkov vseh kmetijskih površin, ki naj bi predstavljale osnovo za načrtno dopolnilno proizvodnjo. Prav bi bilo, da bi zadruga iskale pot do kmeta, ne pa kmet do zadruge, kar se žal še dogaja. Zadruga včasih tudi ne znajo prav zaposliti kmetijskih tehnikov, čeprav bi bila njihova naloga, da navezujejo stike s kmeti in jih strokovno usmerjajo. Razvijanju kooperacijskih odnosov bo moral 7-letni plan odstopiti pomembno mesto v vsem Posavju. Glavna smer proizvodnje naj bi bila živinoreja — pitanje goved in prašičev in vzreja prašičkov za trg. Zaradi stalnega odselevanja kmečkega prebivalstva bo za površine v kooperacijski proizvodnji potrebno nabaviti dovolj mehanizacije, sicer ne bo preakovanega uspeha.

Huda prometna nesreča pri Brežicah

Na cesti tretjega reda v bližini Brežice se je pripetila pretekli teden huda prometna nesreča. Po čisti se je ob 17.20 pripeljal na mopedu Jože Erban, župnik iz Cerkelj ob Krki. Dohitel ga je tovorni avtomobil — cisterna JNA ZG 15-52. Ko je šofer Karel Voglar prehitel mopedista, mu je pripeljal nasproti neznan avtomobilist. Da bi preprečil trčenje, je Voglar s cisterno zavil na skrajni rob ceste in s tem nehotno ogrozil mopedista, da se je zaletel v občinski telefonski drog, od tam pa ga je sunek vrzel pod desno kolo tovornjaka cisterne. Župnik Jože Erban je kljub takojšnjemu prevozu v brežiško bolnišnico podlegel hudim poškodbam.

Nova proga: Vel. Dolina-Brežice

Prebivalcem Velike Doline se je izpolnila velika želja: dobili so novo avtobusno zvezo z Brežicami sredi dopoldneva. Na zborih občanov so se večkrat pritožili zaradi neugodnih prometnih zvez. Če so se odpeljali v Brežice z jutranjim avtobusom ob 5.15, se pred drugo uro popoldne niso mogli vrniti. Zdaj je to urejeno: od 4. maja dalje vozi avtobus iz Brežic na Veliko Dolino tudi ob 9.30 in se po 15-minutnem postanku na

končni postaji spet vrača. Nova pridobitev za tamkajšnje ljudi je tudi to, da jim ni treba več hoditi na avtobus v Bregano, ampak ga lahko počakajo kar v Veliki Dolini. Vožila pripeljejo po 4. maju vedno tja. Prebivalci z zadovoljstvom govorijo o tej ugodnosti. Marsikdo iz okolških vasi, ki še ne ve zanj, se bo prav rad odločil za pot v Brežice, saj bo zgubil mnogo manj časa kot do sedaj.

ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI OBČINSKE SKUPŠČINE SEVNICA O KADROVSKIH PROBLEMIH

Ključ do strokovnjakov imajo samoupravni organi

Na dnevnem redu seje zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Sevnica je bila 28. aprila analiza kadrov in kadrovske politike v občini. Tu je bil pravzaprav zaključek široke razprave, ki sta jo načela občinski komite ZKS in občinski odbor SZDL med svojim članstvom.

Kadrovskim zadevam so v občini Sevnica pripisovali drugoten pomen, z naštetimi razpravami pa se je stanje spremenilo in iz množice drugih problemov so se problemi kadrov znašli na prvem mestu. Obravnavi v zboru delovnih skupnosti naj bi sledili ukrepi, ki bi čimprej omogočili boljše strokovno zasedbo razpoložljivih delovnih mest. Tu gre za razne veje izobraževanja: za izpopolnjevanje na delovnem mestu, za redno in izredno šolanje strokovnjakov in temu ustrezno politiko stipendiranja, za izobraževanje upravljavcev in podobno. Na vse to je vezana skrb za stanovanje in doslednejše uveljavljanje nagrajevanja po delu.

Iz analize kadrov v delovnih orga-

nizacijah sevnške občine povzemo, da primanjkuje predvsem šolanih strokovnjakov. Sedanji način izobraževanja ne ustreza. Potrebe po strokovnjakih a visoko izobrazbo so neprimerno večje, kot jih prikazujejo površni programi, sestavljeni brez ustreznih metodologije. Osnutki sedemletnega plana predvidevajo povečano število strokovnjakov s fakulteto, ker dobiva v proizvodnji pomembno mesto raziskovalno delo. Novi tehnološki procesi zahtevajo novo organizacijo dela in preobrazbo proizvajalca — obrtnika v čistega industrijskega proizvajalca. Največja sprememba je torej potrebna v miselnosti, ker zastarela pojmovanja še marsikje ovirajo napredek proizvodnje.

Podatki iz analize kadrov, ki jo je pripravila občinska skupščina, kažejo predvsem potrebe po uslužbenih z višjo in visoko izobrazbo in po kvalificiranih delavcih. Sedanja zasedba delovnih mest ne ustreza niti pri delavcih niti pri uslužbenih. Posledice neuskladenih razmerij med potrebami in ka-

drovsko zasedbo se kažejo v slabi organizaciji tehnološkega procesa, nizki storilnosti, slabi kakovosti izdelkov, v številnih nezdah in podobnem. Temu sledi majhen finančni učinek delovnih organizacij, ki ga najbolj občuti proizvajalec. Občinska skupščina naj bi pokazala pot iz sedanje kadrovske zagate. Ključ za rešitev teh vprašanj pa je v rokah samoupravnih organov delovnih organizacij, ki bodo morali izpopolniti svoje kadrovske službe. Treba jih bo drugače vrednotiti kot do sedaj in to zahtevno delo zaupati ljudem z ustreznim znanjem. Kadrovska služba mora biti enakovredna z ostalimi službami in v njenem sestavu naj bi delali socialni delavci, varnostni tehniki, psihologi in vodje izobraževanja.

Vsaka gospodarska organizacija naj bi pripravila temeljito analizo potreb po kadrih ob upoštevanju nadaljnega razvoja podjetja. Takšen program zahteva tudi označba vseh delovnih mest in profilov, s čimer bi nakazali tudi smer izobraževalne dejavnosti.

SPODNJE

Dobro obveščanje — osrednji problem

Statuti so pokazali zrelost delovnih kolektivov

Tovariš Drago Lupšina je predsednik občinskega sindikalnega sveta v Sevnici. Na vprašanja novinarja pojasnjuje nekatere probleme v zvezi s statuti delovnih organizacij, obveščenostjo kolektivov in predkongresno razgibanostjo sindikalnih organizacij.

»Za nami je obdobje intenzivnega dela pri sestavljanju statutarov delovnih organizacij. Rok za sprejem teh aktov je potekel. Ali so delovne organizacije v vaši občini ujele ta datum in statute pravčasno dopolnile s pripombami občinske komisije?»

»Statute so povsod sprejeli, vendar jih občinska komisija ni utegnila vseh pregledati. Nekaterim kolektivom bo poslala pripombe naknadno. Delovne organizacije jih bodo po svoji presoji upoštevale, čeprav je že nekoliko poznno. Sicer pa naj noben statut po sprejetju ne postane nekaj nespremenljivega, kajti to je samoupravni akt, ki ga je treba stalno dopolnjevati. Le tako bo postal zakon, na osnovi katerega bo postalo samoupravljanje še bolj demokratična oblika oblasti vseh delovnih ljudi v kolektivu. To bo tudi preprečilo, da bi statute delovnih organizacij doletela usoda pravilnikov, ki so po sprejetju marsikje obležali v predalih pisalnih miz.«

»Kakšna je naloga sindikalnih podružnic po sprejetju statutarnih načel v delovnih organizacijah?»

»Le-te bodo morale s vso odgovornostjo skrbeti za uresničevanje novih odnosov in poglobljenega samoupravljanja v kolektivih. Skrbeti bodo morale za izpolnjevanje statutov v primerih, ko se bodo konkretna določila v praksi izmaličila in prišla v navzkrižje z nekakšnim dobromernimi hotenji. Izdelava statutarov je pokazala zrelostno

stopnjo posameznih kolektivov in nekateri izmed njih so daleč spredaj. Naloga sindikata bo tudi ta, da bo posredoval pri prenašanju izkušenj zrelejših kolektivov na tiste, ki zaostajajo. Nikakor pa ne smemo pričakovati, da bodo samoupravni akti sami avtomatično reševali vse probleme v delovnih organizacijah. Za to je potrebna zavzetost in odgovornost ljudi. Če nekaj ne uspe, kot bi bilo treba in kot so v kolekti-

Drago Lupšina, predsednik občinskega sindikalnega sveta

vu pričakovali, je res najlaže zvaliti krivdo na predpise. Vendar pa so to zgrešeni načini in se jih ne bi smeli nikjer posluževati. Prav gotovo se je že z razpravo o statutih v podjetjih marsikaj premaknilo in zmagala so nova ustavnostna načela, zmagal je napredek.«

»Ali menite, da je informiranost članov delovnih organizacij zadostna v primerjavi z odgovornostjo,

ki jo ima danes vsak kolektiv?»

»To vprašanje se spet navezuje na statute. Žal v mnogih statutih manjkajo

Zastoj pri stanovanjskem bloku v Tržišču

V Tržišču je delavno prosvetno društvo. Prejšnjo nedeljo so člani dramske sekcije uprizorili igro, ki je doživela lep obisk. Kot običajno je bila tudi tokrat dvorana premajhna. Predstava je bila v šolskem razredu. Z letošnjo jesenjo se nadejajo nove dvorane, ki so jo predvideli v stanovanjskem bloku za učitelstvo. Zgradba je sicer že pod streho, toda letos se je zataknilo pri denarju in z gradnjo ne nadaljujejo.

Večeri ob televizorju na Telčah in Malkovcu

Krajevna organizacija SZDL Telče je pred mesecem dni kupila televizijski sprejemnik. Ljudje so se razveselili te novosti in zelo radi gledajo zanimive oddaje v besedi in sliki. Televizor je v razredu tamkajšnje osnovne šole.

Na Malkovcu predvidevajo nakup televizijskega aparata še v tem tednu. Pobudnik za to je tudi Socialistična zveza. Tako se bodo občani sproti seznanjali z najvažnejšimi dogajanjmi po svetu, deležni pa bodo tudi kulturne vzgoje.

V Loki želijo imeti krajevno skupnost

V Loki so včeraj sklicali politični aktiv, ki je razpravljal o vseh krajevnih problemih. Na to razpravo so se že dolgo pripravljali. Radbi bi imeli krajevno skupnost. Obsegala naj bi vseh devet vasi na območju krajevnega urada Loka.

Proslava na Malkovcu

Občinska skupščina Sevnica je v torek priredila proslavo 20-letnice službe državne varnosti na Malkovcu. Proslavo je obiskalo približno 35 udeležencev. Slavnostni nagovor je imel podpredsednik občine Sevnice Ficko Vendel.

Matični urad Artiče

V aprilu ni bilo rojstev izven porodnišnice.

Poročili so se: Franc Novak, posestnik iz Zakota, in Terezija Volčansk, poljedelka iz Artiče; Franc Slovenc, delavec iz Dečnih sel, in Ivanka Verstovšek, delavka iz Čurnovca; Dominik Klavžar, tesar iz Krajinah brd, in Marija Ferlin, delavka iz Arnovih sel.

Umrli sta: Terezija Godler, preužitkarica iz Artiče, 66; Franc Kužner, preužitkar iz Pečice, 87.

konkretna določila, kdo koga obvešča in kakšen je način obveščanja. Zaradi neinformiranosti s strani samoupravnih organov pride v delovnih organizacijah večkrat do nerazpoloženja. Ljudje dobijo informacije po izkrivljenih poteh in tako si napačno predstavljajo problematiko svoje delovne organizacije. Če se čuti, da se premalo obračamo k neposrednim proizvajalcem in od njih iščemo mnenja pred sprejemanjem posameznih sklepov oz. zavzemanjem stališč samoupravnih organov. Izgovori, da ljudje niso zainteresirani oz. sposobni presojati, niso utemeljeni. Če bodo ljudje pravilno obveščeni, bodo tudi pravilno odločili. Z informiranostjo je tesno povezano tudi izobraževanje vseh članov kolektiva in samoupravnih organov. Tako, kot imamo profile posameznih delovnih mest, bi morali imeti tudi profile upravljalcev.«

»V čem se je kazala predkongresna aktivnost sindikalnih organizacij?»

»Na zadnjih občnih zborih in konferencah sindikalnih podružnic je bila razprava v celoti namenjena predkongresni aktivnosti. Člani so obravnavali posamezne teme, ki jih je pripravil Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije. Konkretnajša pa bo razprava v vseh sindikalnih podružnicah o zaključkih občnega zbora Zveze sindikatov Slovenije in zaključkih V. kongresa. Te zaključke bo treba prilagoditi problemom posameznih delovnih organizacij. Prav je, če se omenim, da so naši delovni ljudje z velikim zadovoljstvom sprejeli govor tovariša Tita na V. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije.«

J. T.

Prevzem pošte na javki pri čuvajnici v Brežicah, kjer je bila ustanovljena Brežiška četa

Kurirčkova pošta v občini Brežice

Letos se je KURIRČKOVI POSTI priključilo tudi vseh 19 pionirskih odredov občine Brežice, da poneso svoje pozdrave in želje ljubljensmu maršalu Titu. Akcija je bila dobro izvršena, žal pa nam je ponagajalo vreme, saj je v dopoldanskih urah lilo kot iz skafa.

Kurirčkova pošta je šla na pot 5. maja iz 6 smeri: Pečice, Pišec, Bojsnega, Orešja, Velike Doline in Planine (Gorjanci). Njena pot je šla po stezah kurirjev-partizanov od odreda do odreda preko javk in pomembnejših krajev iz NOV. V akciji je sodelovalo nad 100 pionirjev - kurirjev, ki so svojo nalogo izvršili prav tako vestno in zanesljivo kot med vojno mimo sovražnikovih zased.

V pionirskih odredih so KURIRČKOVO POSTO SPREJELI NA SVEČAN NAČIN in ob tej priložnosti organizirali mitinge. Lep sprejem KURIRČKOVE POSTE so pripravili v pionirskem odredu v Mrzlavi vasi, Artičah, na Bizeljskem in v Brežicah, kjer je bil miting v Prosvetnem domu. Na mitingu so bili poleg obeh pionirskih odredov in odreda tabornikov tudi nekdanji borci, starši in zastopniki množičnih organizacij in društev.

KURIRČKOVO POSTO smo naslednji dan oddali sosednji občini Videm-Krško na javki v Dolenji vasi. Albina BAJC

S seje sevnške občinske skupščine

Občinska skupščina Sevnica je na seji 11. maja obravnavala obsežen dnevni red. Sprejela je poročilo o delu občinske uprave, občinskega sodišča in sveta za splošno upravo v letu 1963. Odborniki k delu teh organov skoraj niso imeli pripomb. Komisija za pregled statutarov delovnih organizacij je na seji poročala o statutih konfekcije Lisca, konfekcije Jutrjanjka, mizarске produktivne zadruge, Komunalnega podjetja, o statutih osnovnih šol ter ostalih zavodov v občini. Pripombe komisije je skupščina sprejela in priporočila delovnim organizacijam, naj jih upoštevajo, čeprav se nekateri prisotni predstavniki gospodarskih organizacij z njo niso strinjali. Komisija je na primer za statut konfekcije Lisca ugotovila, da so v njej premalo konkretno določene pristojnosti posameznih ekonomskih enot, da ni dovolj dobro obdelana kadrovska socialna služba, izobraževanje članov kolektiva in reelekcija organizatorjev proizvodnje. Tudi v statutu Mizarске zadruge je po mnenju komisije premalo govora o reelekciji, o vprašanju vajencev in kadrovske politiki nasploh. Konfekciji Jutrjanjka

je komisija prvotni statut zavrnila, k sedanjemu pa ni imela nobenih pripomb. V Komunalnemu obrtnemu podjetju so nezačetovalno prikazali načela delitve dohodka in izpustili skrb za borcu NOV.

Skupščina je sprejela na ponedeljkovi seji še odlok o zaključnem računu o izvršitvi občinskega proračuna za leto 1963. Izrekla je soglasje k finančnim načrtom skladov za leto 1964. Na prošnjo Metalne iz Maribora je podaljšala obratno v Krmelju status za poskusno obratovanje do 31. marca 1964. To pa zaradi tega, ker investicije niso bile pravočasno zaključene zaradi kasno odobrenih kreditov.

Skupščina je nadalje sprejela sklep o ustanovitvi samostojnega obrata Mesnina v Krmelju pri tamkajšnji kmetijski zadruzi. Z dograditvijo klavnice je namreč mesarska dejavnost prerasla v tak obseg, da

Matični urad Videm-Krško

Rojstev izven porodnišnice v aprilu ni bilo.

Poročili so se: Jožef Pečnik, šofer iz Sp. Starega grada, in Marija Pečnik, trg. pomočnica iz Vidma-Krškega; Milan Kozole, delavec iz Velikega Kamna, in Albina Zibert, gospodinja iz Sremčice; Maks Umetič, uslužbenec iz Gorice pri Leskovcu, in Marija Petan, učiteljica iz Vidma-Krškega.

Umrli so: Franc Sotošek, preužitkar iz Anovca, 86; Jurij Jagrič, preužitkar iz Zdol, 81; Franc Komac, papirničar iz Vidma-Krškega, 23; Marija Bogadi, posestnica iz Vidma-Krškega, 67.

Matični urad Šentjanž

V aprilu so bili rojeni izven porodnišnice 1 deček in 2 deklici. — Porok ni bilo. — Umrli sta: Filip Zrimšek, upokojenec z Malega Cirklika, 62; Jožefa Novak, preužitkarica s Kala, 74.

Matični urad Tržišče

Izven porodnišnice sta bila v aprilu rojena en deček in ena deklica. — Porok ni bilo. — Umrli so: Franc Malus, upokojenec iz Tržišča, 66; Marija Lužar, gosp. pomočnica iz Gabrijel, 53; Ana Porle, gospodinja s Telč, 70.

Drobne iz Krmelja in Tržišča

V Krmelju sta v nedeljo odigrali rokometno tekmo ekipi osemletk iz Mokronoga in Tržišča. V tekmi, ki je bila predvsem v drugem polčasu razburiljiva, so zmagali Mokronožani z 8:7 (6:3).

Upokojenec v Šentjanžu so nedavno delali obračun svojega dela v letu 1963. Konferenca, ki se je udeležil tudi republiški delegat Franc Knez iz Trbovelj, je lepo uspela. Obravnavali so tezo o novem pokojniškem zavarovanju.

DPM Krmelj je imelo nedavno občni zbor, na katerem so obravnavali vprašanje otroškega vrtca. Ta je Krmelju nujno potreben, ker pa

premaguje društvo samo finančne težave, vrtca ne bo moglo urediti brez pomoči. Za društvo in njegovo delo je v Krmelju slabo zanimanje, kar je pokazala tudi pičila udeležba na občnem zboru. Anica Simončič je dejala, da ni dovolj, če člani plačujejo članarino, ampak bi morali priti tudi na sestanke, kjer bi se vprašanja varstva otrok v Krmelju lažje reševala. M.

Najobčnejša pot do novih strokovnjakov je štipendiranje. Dosedanji način ni več primeren niti po številu štipendij niti po njihovih zneskih. V Sloveniji število štipendistov upada in se ti prejema razmeroma majhne vsote, ki ne zadoščajo za šolanje in preživljanje. Najbolj je opazen upad študentov iz delavskih in kmečkih družin. V sevnški občini je to razmerje kar ugodno, saj je 46 odst. štipendistov delavskega porekla, 27 odst. kmečkega, 19 odst. uslužbenskega porekla ter 17 odst. ostalih. Razpon štipendij naj bi v prihodnje znašal od 18.000 do 24.000 din.

Diskutanti so na seji predlagali, naj bi delovne organizacije uvedle stimulativen način štipendiranja, sestavljen iz fiksnega dela in dodatka na uspeh. Osnovo naj bi štipendistom določali ob upoštevanju kandidatovih gnotnih razmer. Načela takšnega načina štipendiranja bi podjetja morala vnesti v statute oziroma pravilnike o štipendiranju.

Po zbranih podatkih štipendirajo v sevnški občini 23 študentov na višjih in visokih šolah in 80 študentov na nižjih in srednjih šolah. Gospodarske organizacije jih štipendirajo 51 odst., občinska skupščina pa 47 odst. Sedanje štipendije žal ne odražajo resničnih po-

treb po strokovnih kadrih. Tako podeljujejo v občini kar 25 štipendij za takšne stroke, ki jih ne potrebujejo, hkrati pa štipendirajo 77 študentov drugih strok premalo. Takšna nenačrtost se ob realnejšem programiranju kadrov ne bo smela več pojaviti.

V sevnški občini je bilo tudi več primerov, da so mladi strokovnjaki zapustili službo. Nekateri bi ostali, če bi dobili stanovanje. Podjetja se morajo še zdaj odgovodati marsikateremu strokovnjaku, ker mu ne morejo nuditi stanovanja in ker nagajevanje ni urejeno. Če pa ni stanovanja in perspektiv za boljši osebni standard, potem ni ničesar, kar bi takšnega človeka vezalo na novo delovno mesto. Fluktualcija strokovnih kadrov bi lahko precej omilili s štipendiranjem ljudi iz domače občine.

Občinska skupščina je že pred meseci organizirala kadrovsko službo, ki spremlja in analizira splošna vprašanja kadrovske politike v občini, analizira potrebe po vodilnih in strokovnih kadrih v delovnih organizacijah, analizira potrebe po štipendiranju in kreditiranju študentov, predlaga ukrepe za strokovno in družbenopolitično izobraževanje kadrov ter skrbi za izpolnjevanje priporočil občinske skupščine.

V razpravi o kadrih so razen odbornikov sodelovali tudi direktorji in predsedniki delavskih svetov ter predsedniki sindikalnih podružnic in osvetlili kadrovske težave v svojih podjetjih. Menili so, da bodo morala podjetja v predračunih za investicije obvezno upoštevati tudi gradnjo stanovanj. Med drugim so izoblikovali tudi misel, da bodo morali v podjetjih organizirati posebne oddelke za proučevanje delovne sile. Ponekod jih že imajo, drugod pa jih bo treba ustanoviti. Proučevanje na delovnem mestu naj bi se torej uveljavilo kot najbolj množična oblika za usposabljanje ožjih profilov, za delovna mesta širših profilov pa naj bi pripravljale kadre poklicne šole.

Občinska skupščina je sprejela priporočilo, naj delovne organizacije pripravijo temeljito analizo potreb po kadrih za prihodnjih 7 let, organizirajo kadrovsko-socialno službo, samostojno ali pa v sklopu splošnih oddelkov, manjše delovne organizacije pa naj to rešujejo skupno. Vse delovne organizacije naj bi razen tega napravile tudi plane štipendiranja. O izvajanju teh priporočil bo občinska skupščina ponovno razpravljala konec leta.

JOZICA TEPPEY

Semiškim članom ZB!

Vsi člani ZB semiške organizacije, ki so zainteresirani za klimatsko zdravljenje, naj čimprej naredijo vlogo na krajevno organizacijo ZB Semič. Prošnja mora vsebovati ime, priimek, bivališče, podatek od kdaj ima priznano posebno dobo, in podatek, če je bil že s strani organizacije ZB kdaj poslan na okrevanje. Do prihodnje seje, ki bo predvidoma okoli 20. maja, bomo zbirali prošnje, po tem datumu pa bo odbor sporazumno z Zdravstveno postajo Semič izbral 6 do 8 članov, ki so zdravljenja najbolj potrebni.

Solam bodo pomagala podjetja

Ker imajo na vseh osnovnih solah v črnomaljski občini silne težave s tehničnim poukom, kjer ga sploh imajo, so o tem govorili tudi na zadnji seji sveta za industrijo in obrt. Predlagali so, naj bi večja podjetja prevzela patronate nad nekaterimi solami, da bi z njihovo pomočjo vendarle lahko organizirali tehnični pouk, morda sorodne stroke dejavnosti podjetja ali tovarne.

Tako bo tovarna »Iskra« v Semiču prevzela patronat nad semiško osemletko, »Belta« nad osnovno šolo v Črnomlju, podjetje »Kovinar« bo pomagalo dragatuški šoli, črnomaljski »Liče« in rudnik Kanjarica pa se bosta zavzela za osnovno šolo na Vinici.

»Tip-top krojač«

Ze več let je žensko prebivalstvo Črnomlja v zadregi za šiviljo, ki je ne premore mesto, moški pa so začuda dosti na boljšem, kar se šivanja obleke tiče. Imajo dobrega krojača, s katerim so Črnomalčani zadovoljni tako glede cene kot izdelave, saj naredi še tako zahtevni stranki obleko po volji.

V stranski ulici, ki pelje mimo sodišča do banke, ima dobri krojači svojo delavnico. Franc Malerič, krojaštvo, piše na vratih.

— Mojster, koliko računate za delo moške obleke? — nagovorim tovariša z brki, ki

Naš mojster Franc Malerič

je z velikimi škarjami rezal temno modro blago.

— Devet tisoč din!

— Koliko pa zahtevate za izdelavo ženskega plašča?

— Okoli osem tisočakov.

— Cene niso prehude, — začnem pogovor. — Saj je drugje dosti dražje.

— Vem, da je pri meni ceneje kot v Novem mestu, posebno pa v Ljubljani, in to za vsaj tri tisoč din pri moški obleki. Pa za enkrat ne bom podražil, če bo občina res popustila pri davkih.

— Skoro vsi obrtniki tarnajo, da delajo samo za davke. Ste tudi vi med takimi?

— Leta 1962 sem se res pritožil, ker so mi odmerili 105.000 din davka, za lanj še nisem dobil dokončne številke, upam pa, da bo nižja. Govorijo namreč o 30-odstotni olajšavi, da bi obrt v občini spet začel cvetati. Saj zdaj obrtnike lahko preštejemo na prste.

— Pa vam je kljub dose-danjemu, precej hudem občinskemu vjaku, še kaj ostajalo?

— Po pravici povedano — nekaj je. Zaslužim toliko, da lepo živim ženo in oba otoka, imam pa tudi svojo hišo. Obrt imam 11 let, hišo sem gradil šest let.

— Kakšne znamke pa je vaš avtomobil?

— Ze vsa leta sem najbolj zadovoljen s čevlji »Peko — 42«. Se mi zdi, da z njimi najhitreje in najbolj varno pridem na cilj. Kaj boljšega si še nisem omislil.

— Vam šušmarji močno hodijo v zelje?

— Niti ne! V bližini jih ni dosti, po vaseh pa ne vem. V Črnomlju so sicer krojači, ki po službi delajo doma. Naredijo morda dve ali tri obleke na mesec, vendar to niso pravi šušmarji. Če bi na delovnem mestu več zaslužili, bi prav gotovo popoldne raje počivali kot delali.

Pomočnik in vajenka sta hotela od mojstra strokovnih nasvetov, kosmatj kuža mi je prijazno pokazal pot skozi vrata, zato ni kazalo drugega, kot mojstru Maleriču zaželeti, še mnogo uspehov tako v poklicu, kot tudi pri ribištvu in čebelarstvu, s čimer se ukvarja v prostem času.

Za lepša naselja v črnomaljski občini

Skupščina črnomaljske občine je sprejela odlok o komunalni ureditvi in zunanji podobi naselij. S tem odlokom so predpisani ukrepi, ki naj zagotovijo naseljem higijensko ureditev in primer-no podobo.

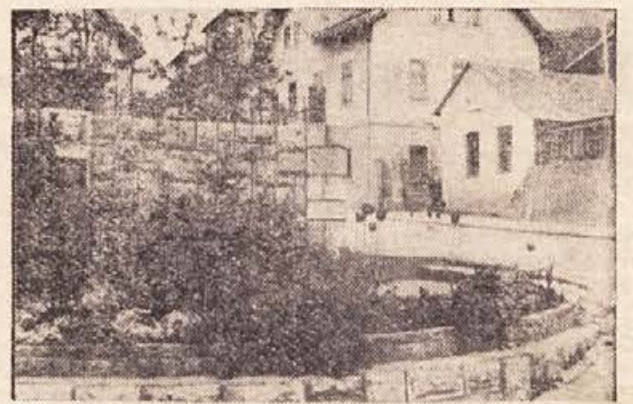
Organi, ki jim je zaupana družbena lastnina, in zasebni-ki, lastniki nepremičnin, so po tem odloku dolžni: urediti dporišča in vrtove, popraviti in obnoviti zanemarjene strehe, žlebove, snegobrane, od-točne cevi in druge naprave na zgradbah; namestiti sne-gobrane na strehah tistih zgradb, ki stoje ob cestah, ulicah in pločnikih, popraviti in prebeliti zgradbe, s kate-rih pada omet in podobno. Zatem pravi odlok, da je tre-ba popraviti ali obnoviti vsa

vhodna vrata, okna, smetiš-čne in gnojnične jame ter te tudi pokriti in jih urediti v skladu s sanitarnimi predpi-si. Dovožne poti do zgradb morajo biti vzdrževane, pre-prečiti pa je treba, da se me-teorne vode in gnojica ne bodo razlivala po cestah in ulicah. Odlok nadalje pravi, da je treba čez leto vzdrževa-ti žive meje, pozimi pa čisti-ti sneg s pločnikov.

Vsaki občan je po tem od-loku dolžan skrbeti za snago na cestah in javnih mestih. Prepovedano je zlasti metati odpadke, v strnjenih naseljih pa čistiti greznice od 1. aprila do 31. oktobra med 6. in 21. uro. Dreveje na bregovih rek je prepovedano sekati brez dovoljenja pristojnega organa. Posebno določilo pravi tudi, da se ne sme sušiti

perilo na oknih, balkonih in ložah občestnih hiš. Tu je prav tako prepovedano izte-pati cunje in metati predme-te skozi okna.

Na ožjem območju Črnom-lja je prepovedano postavlja-ti svinjake, hleve in kokoš-njake. Seveda pa velja odlok za vsa naselja v občini, ne le za Črnomelj. Upravni organi bodo najstrožje ukrepali zo-per kršilce tega odloka v me-stu in ob cestah, kjer so več-ji prehodi za turiste. Kazni so do 10.000 dinarjev. Odlok že velja, občani pa naj zač-no upoštevati njegova določi-la. Zaželeno je, da bi bilo marsikaj narejenega že do za-četka turistične sezone. Pri-stojni organi bodo začeli takoj nadzorovati izvajanje od-loka in ukrepati zoper krš-ilce.

Urejene zelenice in parki, v katerih se bohote tulipani in drugo cvetje, so v zadnjih tednih Črnomlju v lep okras

LJUDJE MED SEBOJ

»To ne, to je moje!«

V Črnomlju je slišati govorce, da strežba v mesnici samopostrežnice ni najboljša, da imajo tam posamezne stranke prednost in podobno. Da je na tem nekaj resnice, je dokazal pripetljaj, ki se je odigral v ponedeljek, 27. aprila. Ko je neka stranka kupovala telatino, je prodajalec vzel izza pulta kos, da bi ga stehal. Tokrat se je oglasila poslovođkinja: »Tega ne, to je moje!« Ker je meso prišlo v mesnico že v soboto in so ga prodajali v soboto in nedeljo, je le malce čudno, da je imela poslovođkinja zase pripravljen kos še v ponedeljek zjutraj. Mar ga res ni mogla odnesti prej, če ga je že odrezala zase? Tako razmišljajo in razpravljajo črnomaljski potrošniki.

Vsa zadeva ne bi bila tako huda, ko ne bi bili potrošniki zaradi pomanjkanja mesa, ki ga je čutiti tudi v Črnomlju, nestrpniji kot sicer. Osebu samopostrežnice nihče ne odreka pravice do mesa, rezervacije, ki lahko vzbujajo sum, da so namenjene »boljšim« strankam, pa potrošnike upravičeno razburjajo. Prav zdaj, ko mesa primanjkuje, je treba odnosu do strank posvečati toliko več pažnje in skrbiti, da ne bo nihče mogel dobiti občutka, da je pred prodajnim pultom zapostavljen. Primer, ki smo ga opisali, in govorce, ki se širijo, mečejo po nepotrebnem senco na samopostrežnico, s katero je Črnomelj veliko pridobil. Prav bo torej, če bo osebe take napake odpravilo.

Ni vsako vino belokranjsko!

Oddelek za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini v Črnomlju je skupaj z oddelkom za medobčinske inšpekcijske službe v Novem mestu priredil strokovno preizkušnjo in ocenjevanje vin. Odvzeti so bili vzorci vseh vin, ki so jih istega dne točili v gostilnah in gostinskih obratih v črnomaljski občini.

V času pregleda so v lo-kalih prodajali 31 vrst vin: 25 belih in 6 rdnih. Posebna komisija, sestavljena iz vinar-skih strokovnjakov, gostilni-čarjev in potrošnikov, je oce-

nila vina. Ugotovila je, da so le v štirih gostilnah točili belokranjsko vino, v vseh ostalih pa vino iz drugih kra-jev, celo iz sosednih republik. Najpogosteje so našli v gos-tilnah mešanice domačih in južnih vin. Več vin je bilo tudi ponarejenih. Najboljše domače pristno belokranjsko vino je bilo v gostilni Ivana Materleta, pridelal pa ga je Tine Pečarič iz vasi Čurle.

Vzorci vin, ki po mnenju komisije niso bila primerna za ljudsko potrošnjo, je in-spekcijska poslaša v analizo kmetijskemu inštitutu. Zoper gostilne, ki prodajajo nezdrava in pokvarjena vina, pa bo do najstrožje ukrepali.

Ta, že druga poskušnja vin nas je precej razočarala. V Beli krajini manjka pristne kapljice, ki zraste na belokra-njskih tleh. Domačo specialiteto, kar pristno belokranjsko vino nedvomno je, bi moral dobiti gost v vseh belo-kranjskih gostilnah. Turisti in gostje pa so tukaj postreženi z južnimi vini in najraz-ličnejšimi mešanicami, ki jih točijo pod imenom »be-lokranjska črnina« in »belo-kranjsko belo«. Zavoljo me-šanice turist prav gotovo ne bo prišel v Belo krajino. Precej vin pa je tudi takih, ki jim je dodan sladkor ali pa primešana samorodnica.

Belokranjci moramo ohraniti pristnost belokranjske kapljice. V prihodnje bodo inšpekcijski organi posvetili večjo pozornost kvaliteti vin in tako zaščitili potrošnike pred prevaro in izkorščan-jem. Za pošteno plačilo naj bo gost pošteno postrežen!

Jože Skof

Praznik borbenega Dragatuša

V nedeljo, 10. maja, so pre-bivalci Dragatuša že deseti-č praznovali svoj krajevni praz-nik.

Zbrali so se v zadržni dvo-rani, kjer so v kratkih govori-rih obudili spomin na težke predvojne in medvojne čase, spomnili pa so se tudi pre-hojene poti v minulih dvajset-ih letih. Tudi ta pot je bila borbeno v smislu prizadevanj za splošni napredek in lepše življenje.

Po besedah podpredsednika občinske skupščine Toneta Dvojmoča so se zvrstili na od-ru v pestrem in izbranem sporedu domači ansambli: tamburaški zbor, folklorna skupina in pionirski pevski zbor osnovne šole, večina njih v lepih narodnih nošah. Zla-sti je presenetila odlično pri-

pravljen folklorna skupina, ki je nastopila s belokranjski-mi plesi, toplo so bili pozdrav-ljeni tamburaši, prav tako pa tudi mešani pionirski pevski zbor. Domačini iz Dragatuša in okolice so do kraja napol-nili dvorano združnega do-ma, med njimi pa so bili raz-ni predstavniki občinske skupščine tudi predstavnik JLA in podjetja Avtoobnova iz Maribora. Vsi so bili nav-dušeni nad lepim sporedom praslave.

V Semiču je umrla Nampljeva mama

10. maja so številni prebi-valci spremili na zadnjo pot Rozalijo Namplj iz Stare gore nad Semičem. Nampljevo mamo so poznali partizani od leta 1941 in so pri njej našli zavetišče tudi tisti, ki so preživeli tragedijo v Gor. La-zih. Bila je vključena v or-ganizirano delo in ga je ve-stno opravljala. Sovražnik ji je najprej zaprl sina Maksa, v jeseni 1942 pa še moža To-

neta. 1943 so Italijani požgali Nampljevo domačijo, zato se je Rozalija z otroki preselila v Vavpčo vas. Stanovala je v zidani in med neko nemško ofenzivo hranila pod vežo za vagon municije. Za posledica-mi vojne je kmalu zbolela in bolehalo vse do nedavnega, ko je za vedno zatisnila oči. Zapustila je moža in petero otrok. Zelimo, da bi ji bila zemlja lahka! Franc Derganc

Ali imate morda umazano obleko?

O velikem italijanskem kemičnem čistilnem stroju, ki je v Črnomlju stal več let brez dela, je bilo že dosti povedanega. Od lanskega septembra pa rdeči italijanski or-jak ne počiva več. Stanovanjska skupnost Črnomelj je v dvoriščni stavbi za gostilno »Lovski rogi« odprla kemično čistilnico in pralnico, v kateri ima pet ljudi vedno dovolj dela.

Marija Svajger sprejema in oddaja prisenozno blago, Anica Sprajcer in Zofka Müller sta zaposleni pri pralnih strojih, upravnik Alojz Zvab pa ima na skrbi veliki italijanski stroj. Pomaga mu Niko Moravec, hkrati pa čisti še tiste madeže, katerim stroj ni mogel do živga. Od vsega začetka imajo dela dovolj. Pozimi nekoliko manj, v ostalih letnih časih pa toliko, da so mu komaj sproti kos.

Doklicama, ki sta pretlelo sredo prine-slj v čistilnico krilca, da bi ob koncu šolskega leta lepi odšli po spričevalo, je Svajgerjeva rekla:

— Oglasite se čez 10 dni, prej ne more-mo!

— Kaj pa cene, so visoke? — se zani-mam tudi jaz, ne da bi odgovorila na vprašanje, kaj želim.

— Za čiščenje moške obleke računamo 1000—1200 din, od čiščenja ženskih pla-šev računamo 800—1000 din, pri čiščenju odev pa se sukajo cene med 200 in 400 di-

narji. Pri pranju so cene različne. Če oprano perilo zlikamo, računamo od kosa: za rjuho 100 din, za brisačo 30—40 din, za moško srajco 90—100 din in za kapno 140—160 din. Če strankam samo peremo, pla-čajo od kilograma opranega perila 130 din.

— Pa izhajate s temi cenami, ali vam z denarjem pomaga tudi stanovanjska skupnost?

— Sami se živimo! — se je glasil kratek in jednat odgovor. — Dohodki so dolo-čeni za vse enako, razen za upravnika. 35 odstotkov od zasluža dobi vsak, kar po-meni v praksi povprečno okoli 20 tisoča-kov na mesec za osemurno delo na dan.

— Ali je v Črnomlju dosti strank, ki no-sijo perilo v pralnico?

— Je! Predvsem imamo stalne stranke iz vrst neporočenih moških in žensk. Pe-remo tudi za gostinske obrate. Vse doslej smo prali za metliški hotel, razen tega pozimi sušimo perilo za obrate gostin-skega podjetja Črnomelj.

— In reklamacije? Jih je veliko?

— Ne morem reči, da jih ni, vendar ne dosti. V službah, kjer imamo opravka z ljudmi, je povsod tako, da vsem ne more-mo ustreči. Prizadevamo pa si, da bi svo-je delo čim bolj opravili, saj gre v našo škodo, če moramo nezadovoljni stranki ponovno zastoj čistiti, kar smo prvič spregledali.

M. B.

TREBNJE: krajevne skupnosti v drugi polovici leta

Območja krajevnih skupnosti bodo določili zbori volivcev do 20. junija — Stalna predsedstva zborov volivcev bodo skrbela za zadovoljevanje potreb občanov tam, kjer krajevnih skupnosti ne bo.

V trebanjski občini teko že dalj časa priprave za ustanovitev krajevnih skupnosti s sedežem v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni. V razpravah, ki so se vrstile posebej v zadnjem času, so se za osnove krajevnih skupnosti odločili zavoljo posebnih pogojev na teh območjih. Na splošno je znan pomen krajevnih skupnosti; kakšno območje naj zajamejo, s čim naj se ukvarjajo, kdo jim bo dal sredstva in podobno, pa še ni razčiščeno.

Deloma je poskušala na ta vprašanja odgovoriti seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL ob koncu aprila, kateri so prisostvovali iniciativni odbori za krajevne skupnosti in predsedniki krajevnih organizacij Socialistične zveze v območjih, kjer bodo ustanovljene krajevne skupnosti.

Cerprav je približno že znano, kolikšno območje naj bi zajela posamezna krajevna skupnost, pa bo zastran tega prepuščena zadnja beseda zborom volivcev. Ti bodo do 20. junija, sklicala pa jih bo bržčas Socialistična zveza. Zbori volivcev bodo poleg meja določili tudi dejavnosti in nakazali viro sredstev za njeno financiranje. Kakšna naj bo dejavnost, je pravzaprav odvisno od potreb in pogojev posameznih območij. Hitro lahko ugotovimo, da bodo morale vse predvidene krajevne skupnosti reševati predvsem vprašanje otroškega varstva. To vprašanje je pereče že zdaj, v prihodnje, ko pričakujemo, da bo zaploščeni še več mater z majhnimi otroki, pa bo stanje na

rekovalo še učinkovitejša ukrepe. Območja, predvidena za krajevne skupnosti, imajo možnost, da rešijo taka in podobna vprašanja. Glede sredstev pa je tako, da je vsaj za začetek delovanje krajevnih skupnosti zagotovljeno. Kako bo kasneje, je težko reči, dasiravno vemo da se bodo sredstva morala najti. V

TREBANJSKE NOVICE

Mokronogu bo bogat vir sredstev krajevno sejmšče, ki je precej donosno. Drugod so drugačne možnosti za viro sredstev, do katerih bodo pomagali najti pot tudi zbori volivcev.

Iniciativni odbori za krajevne skupnosti so se sistematično lotili nekaterih najvažnejših nalog pred ustanovitvijo teh skupnosti. Do zborov volivcev bodo že izdelani osnutki programov za delo krajevnih skupnosti, osnutke statutov krajevnih skupnosti pa bodo smotro pripravljali. Ustrezni statuti se bodo

med seboj razlikovali, kakor bodo pač narekovale potrebe in možnosti določenih območij. Predvsem bodo zbirali in interesov občanov na zakroženem predelu občine, na katerem se bodo prebivalci odločili za krajevno skupnost. Upoštevajoč vse to, si bodo morale krajevne organizacije Socialistične zveze s teh območij prizadevati, da bodo želje občanov res uresničene, krajevne skupnosti pa čim prej ustanovljene. Spričo intenzivnih priprav in dejanskih možnosti menijo v Trebnjem, da bi vse tri krajevne skupnosti (Trebnje, Mokronog, Mirna) lahko zaživele že v drugi polovici leta.

Napačno bi bilo, da bi z ustanovitvijo naštetih krajevnih skupnosti zavrla iniciative ostalih območij, če bi se odločila za osnove takih skupnosti. Prej bo treba prepričati vsa morebitna prizadevanja na tistih ostalih območjih, kjer bi krajevne skupnosti lahko zaživele. To tudi zagradel, ker trenutno ne more nihče predvideti potrebe in možnosti, ki bodo čez čas v kraju, kjer morda danes ni za to niti potreb niti možno.

Matični urad Mirna

V aprilu ni bilo rojstev izven poročnišnice. — Poročili so se: Anton Sepic, invalid iz Stana, in Marija Bečaj, gospodinja iz Rodine pri Trebnjem; Sergej Kerševan, študent iz Kopa, in Marija Marin, učiteljica s Trebelnega.

Matični urad Sentrupert

V aprilu je bil rojen izven poročnišnice en deček. — Poročila sta se: Janez Kernc, poljedelec s Homa, in Magda Bedene, poljedelka iz Zaloke. — Umrli so: Marija Kotar, upokojenka iz Zabukovja, 69; Anton Kotar, mlinar in žagar iz Sentruperta, 52; Marija Simončič, gospodinja iz Kamnja, 67; Katarina Mavri, upokojenka iz Sentruperta, 87.

Odlok o priložnostni obrti

Uprava za dohodke pri občinski skupščini v Metliki ima že pripravljen odlok o priložnostni obrti, ki ga bo skupščina sprejela na prihodnji seji. Odlok določa pavšalne davščine za obrtnike, ki jim obrtništvo ni glavni poklic in ne uporabljajo tuje delovne sile. Pričakujejo, da se bo po sprejetju odloka legaliziralo precej obrtnikov, ki so nekdanj zaradi preveč privilegija davčnega vijaka obrt opustili in se zaposlili drugod. Dolej sta se že prijavila 1 kolar in 1 šivilja, v občini pa imajo evidentiranih 35 sušmarjev.

Odlok deli obrtnike v 2 skupini: v uslužnostne in v specialne. Uslužnostni obrtniki, kot so krojači, šivilje, čevljar-

sti in tudi ne interesov. Tam, kjer krajevnih skupnosti ne bo, bodo za zadovoljevanje potreb občanov skrbela stalna predsedstva zborov volivcev.

Prvi avtomehaniki v Trebnjem

Cerprav se je število motornih vozil v trebanjski občini v zadnjih letih naglo povečalo, pa do nedavnega ni bilo ljudi za popravilo teh vozil. Šele pred kratkim sta odprla v Trebnjem, kjer je motornih vozil največ, delavnico dva zasebna avtomehanika. Po zadnjih podatkih je v občini že 490 osebnih avtomobilov in motorjev ter okoli 700 mopdedov. Za tolikšno število motornih vozil sta dva strokovnjaka seveda premalo, zato bo treba ustrezno službo še pospeševati, predvsem v krajih, kjer je motornih vozil največ.

Mirenski upokojenci med seboj in o sebi

Mirenski upokojenci so imeli 26. aprila redni letni občni zbor. Obravnavali so vrsto vprašanj, ki zanimajo upokojence, in sprejeli nove društvene naloge.

Ob nad 80-odstotni udeležbi članstva so predvsem obravnavali določila novega pokojniškega zakona. Zastopnik republiškega sindikata upokojencev Jože Moretli je precej nazorno orisal teze ustrezne zakona. Upokojenci so pozdravili novi zakon, menili pa so, da bo treba vnesti več novih določil oziroma sprememb, po katerih bodo starejši upokojenci izenačeni z mlajšimi. Gre predvsem za to, da se pokojnina določuje glede na dejansko vrednost pokojniške osnove.

Na kratko so razpravljali tudi o delu društvenega odbora med dvema občinama zboroma. Odbor društva upokojencev na Mirni je imel v

tem času 9 sej in več pomembnih sestankov. Organiziral je avtobusni izlet v obmorske kraje, na katerem je precej upokojencev prvičkrat videlo morje. Lani je bil razvit društveni prapor, za njegov spominski trak pa sta prispevali sredstva TSS »Mirna« in sušilnica »Greda«. Prapor je spremljal na zadnjem pot najstarejšo članico društva Marjeto Kenda z Mirne.

Odbor društva je po svojih močeh vsestransko skrbel za svoje člane. Med drugim je podelil več manjših denarnih podpor socialno šibkim članom, večjemu številu članov pa je pomagal pri dohodu premožnosti.

Predsednik društva Jože Zakrajšek je grajal vse tiste člane, ki kljub večkratnim opominom (pisanim in ustnim) niso plačali članarine. Članarine navadno nočejo plačati prav tisti člani, ki želijo

imeti od društva največ koristi.

Novi odbor društva, ki so ga pomladali s nekaj novimi člani, upa, da bo končno tudi za upokojence prišel čas, ko bodo dobili svoje prostore. Dolej niso imeli upokojenci nič svojega in so si morali izposojevati celo pisalni stroj. Kljub temu pa se naloga društva upokojencev ni zmanjšala. Letos imajo upokojenci v načrtu družabni sestanek na katerem se bodo pogovorili o perečih vprašanjih, organizirali pa bodo tudi izlet.

I. Z.

Matični urad Dobrič

V aprilu je bil rojen izven poročnišnice en deček. — Porok ni bilo. — Umrli so: Antonija Kužnik, kmetovalka iz Podliska, 39; Ana Zaletež, kmetovalka iz Smavra, 73; Elka Gracar, otrok iz Rožempja, 4 mesece; Bogdan Brajdič, otrok iz gozda pri Dobravi, 1 mesec.

Matični urad Trebelno

V aprilu so bili rojeni izven poročnišnice dva dečka in tri deklice. — Porok in smrti ni bilo.

Kri, ki rešuje življenja

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Fani Kašič, Fanika Miklavčič, Jože Kastelic, člani kolektiva Obrtniki, Novo mesto; Aleksander Zupan, Franc Zupancič, Franc Luzar, Anton Luzar, Ivan Božič, Albin Luzar, člani kolektiva IMV Novo mesto; Marjan Zorc, Milan Vidlinovič, Jože Košljar, Mile Filipovič, Alojz Hočvar, Marko Luzar, Jože Luzar, Alojz Lindič, Zoran Arandjelović, Sulejman Ponjevič, Branko Veličkovič, Ilija Puvallič, Idris Borčilo, Mehmed Fehlić, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Franc Paček, Vinko Pavlin, Jurij Perko, Franc Halozar, Vera Stegne, Marija Ivančič, Marjeta Ahlin, Marija Jalovec, Ivanka Petric, Stefa Zahradnik, Ida Krajšek, dijaki novomeškega učiteljskega; Alojz Fink in Ivan Zupancič, člani kolektiva Pionir, Novo mesto.

Metliko je za 1. maj obiskalo več kot 2000 turistov

Hotel Bela krajina v Metliki, gostišče Veselica in Gradac so v prazničnih dneh sprejeli toliko gostov, kot že zlepa ne. Gostišča hotela Bela krajina so v prazničnih dneh opravila okoli 2 milijona dinarjev prometa in postregla več kot 2000 gostom. Nočitev je bilo več kot 550 v skupnem znesku 473.000 din.

Parkirni prostori na Veselici so bili vse tri dni nenehno zasedeni, gostišče pa je iztržilo pol milijona dinarjev. V hotelu in v Gradcu so iztržili poldrugi milijon. Vozila, ki so pripeljala goste, so imela oznake iz vse Slovenije in Jugoslavije, prišlo pa je tudi nekaj desetnih tujcev.

Precej je bilo Zagrebčanov in Karlovčanov. Izsejenci, ki so v teh dneh prišli v Metliko, so bili navdušeni nad Metliko in

● nad pokrajino, zelo pohvalno so se izražali o nočnem hotelu in o meniji, ● da se ne bi ustavljali nikjer po svetu, če bi vedeli, da jih v metliškem koncu čaka toliko lepote in udobja.

Matični urad Metlika

Rojstev izven poročnišnice v aprilu ni bilo. — Poročili so se: Milan Ivančič, pičilec iz Metlike, in Stanislava Kramarič, dijakinja iz Slavnice vasi; Martin Fir, pičilec iz Berek vasi, in Bernarda Kapušin, delavka iz Metlike; Drago Kramarič, posestnik; in Stanka Težak, delavka, oba iz Dragomlje vasi.

Umrli so: Marija Rutar, oskrbovanka iz Metlike, 88; Marija Tavželj, oskrbovanka iz Metlike, 75; Marija Vukšinič, učiteljica iz Zelenja, 88; Terezija Malešič, gospodinja iz Zelenja, 71; Terezija Repovž, gospodinja iz Zelenja, 78.

Matični urad Gradac

V aprilu rojstev izven poročnišnice ni bilo. — Poročila sta se: Anton Brodrič, posestnik iz Podzemlja, in Marija Perdirc, poljedelka iz Boršta. — Umrli so: Janez Suštar, posestnik iz Prilozja.

MAR CESTE NISO NAMENJENE VOZILOM?

V mislih imamo ceste v Črnomlju in ogorčenje voznikov, ki se že vso letošnjo spomlad zgražajo nad stanjem teh cest, po katerih uničujejo svoja vozila. Odkar je cesta iz Metlike v Črnomelj zaradi modernizacije zaprta za ves promet, so za obvoz voznikom na voljo 3 ceste: iz Metlike čez Crešnjevce in Stransko vas, iz Jugorja čez Strekljavec in Stransko vas ter cesta čez Kravčji vrh in Stransko vas. Cesta od Stranske vasi do Črnomlja, ki je spomlad močno vzkipela, je sicer delno popravljena, vendar pomeni vožnja z osebnim avtomobilom po tej cesti pravo uničevanje. Voznikom je na razpolago še cesta čez Uršna sela in mimo Tajčbirta ter cesta čez Črmošnjice. Prvo so vozila v letošnji spomladi močno uničila, druge pa se vozniki zaradi velikih vzpetin in ostrih ovinkov raje izogibajo.

Zal moramo reči, da je bilo vse do druge polovice aprila videti, kot da ceste v Beli krajini niso nikomur nič mar. Cestno podjetje iz Novega mesta zdaj temeljito obnavlja cesto čez Kravčji vrh in Stransko vas, po kateri bo usmerjen obvoz, z obnovo pa bodo končali šele v juniju!

Podčrtali bi radi to, da je bilo treba razmišljati, kod usmeriti promet v Črnomelj, še preden so se začela dela pri modernizaciji odseka od Metlike do Črnomlja. Več kot neodgovorno je odrezati predel od ostalega sveta in prepuščati voznike zasebnih in družbenih vozil — oboji plačujejo precejšen cestni prispevek — razritim cestam, škodi, jezi in ogorčenosti. V tisku je zaslediti polemiko o tem, kaj je boljše: ali skupinsko cestarsko delo ali posamični cestarji. Sodimo, da so najboljši odgovor na to ceste, saj na njih najboljšo vidimo, kako so vzdrževane! Zal se o cestah v Beli krajini ne moremo pohvalno izraziti! Naj omenimo le to, da je v aprilskem deževju ostal Črnomelj nekajkrat brez avtobusnih zvez, ker je bila cesta Metlika—Črnomelj neprevozna, po ostalih cestah pa promet ni bil mogoč! Zategadelj v imenu javnosti vprašujemo: mar ceste niso namenjene vozilom? Prepuščanje cest propadanju je več kot samo neodgovorno in škodljivo!

Izterjava dohodnine zaostaja

Izterjava davščin v občini Metlika v prvem četrtletju 1964 ni potekala najbolje. Nekaj vzrokov je res v slabem vremenu v zgodnji spomladi, ki je zavrijlo kmečka dela, ter v navalu gripe, ko je obolelo precej ljudi, ki so zato pozneje pohiteli s kmečkimi deli in jih je bilo za dostavo položnic z akontacijo težko dobiti doma. Do konca aprila je bilo iztržanih le nekaj čez 60 % prve akontacije, torej za 5 % manj kot v okrajnem povprečju. Kmetovalci in obrtniki naj ne pozabijo, da so davščine, ki so jih dolžni plačati,

občini edini vir sredstev, ki jih potrebuje za zdravstvo, šolstvo, socialno varstvo in ostale družbene službe! S tem da odlašajo z vplačili, škodujejo samim sebi, bodisi, ker so šolstvo, zdravstvo in socialno varstvo brez sredstev v zagati, bodisi zato, ker si z rubežem, ki velja 1000 din dodatnih stroškov, in s prislilnim odvzemom, ki velja 3000 din dodatnih stroškov, predpisane dajatve le povečajo. Zavezanici naj mislijo na to in dolžne zneske sproči nakazujejo!

Metliško gospodarstvo v prvem četrtletju

Občinska skupščina o uspehih, doseženih v I. četrtletju, ni posebej razpravljala, zato uporabljamo podatke, zbrane v oddelku za gospodarstvo. Vse, kar bomo našli, je zbrano po približni oceni, ki so posredovale delovne organizacije, za primerjavo pa so služili tudi bančni podatki. Razveseljivo je, da je razlika med zaračunano in vnovčeno realizacijo letos precej manjša kot v lanskem prvem četrtletju. Zaračunana realizacija se je povečala za 27,2 odst., vnovčena pa za 24 odst. Gospodarski razvoj je za porastom predvidenim s družbenim planom, ki začetje za 32,6 odst. večjo proizvodnjo, nekoliko zaostala.

To je, kot menijo na občinski skupščini, deloma opravičljivo, ker tolikšen porast, predviden v družbenem planu, temelji predvsem na povečanju proizvodnje v Beti, upoštevaje nove zmogljivosti v II. stopnji rekonstrukcije. Nova strojna oprema šele prihaja, zato je zmogljivosti še niso aktivirane. Beti pa je kljub temu povečala proizvodnjo za 54 odst. Tolikšen uspeh je pripisati deloma rekon-

strukciji v lanskem letu, deloma pa izboljšanju organizacije dela.

Ostala podjetja se s proizvodnjo v glavnem gibljejo v okviru dinamike plana. Novoteksova predilnica je dosegla 24,9 odst. plana, Lepis na Suhorju je plan presežal s 26,7 odst., Komet prav tako s 28,5 odst., kmetijska zadruga je kot sezonska organizacija dosegla plan s 20 odst., trgovina s 23 odst., obrtna podjetja pa z okoli 24 odst. Izvzorni sta letos oba kolektiva, ki prodajata na tujih tržiščih, to sta Lepis in Beti, posvetila veliko pozornosti. Posledice tega so vidne v doseženih uspehih. V prvem tromesečju je bil letni plan izvzora dosežen s 43 odst. V Beti so izvzori 63,8 odst. vsega, kar je predvideno v letu 1964, in bodo, kot vse kaže, plansko izvozno obveznost za nekajkrat presežili, v Lepisu pa so v prvem četrtletju izvzori 31,6 odst. za vse leto predvidenih količin. Število zaposlenih se v občini ni posebej povečalo, zato je uspehe pripisati predvsem izboljšani organizaciji dela in notranjim rezervam, ki so jih v večini kolektivov prizadevno iskali in izrabili.

Poglobljene vsebinske in kadrovske priprave

Rok, do katerega morajo biti razpisane volitve samoupravnih organov v delovnih organizacijah — 16. maj — bo pravkar potekel, do 16. junija pa morajo biti opravljene tudi volitve. To bodo prve volitve samoupravnih organov po sprejemu novega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih samoupravnih organov v delovnih organizacijah, ki prinaša vrsto novosti.

O pripravah na bližnje volitve so se pred kratkim pogovarjali predstavniki sindikalnih podružnic na sestanku, ki ga je sklical občinski sindikalni svet Kočevje. Poudarili so, da z delom zaradi kratkega roka ne smejo odlašati, predvsem pa je treba poskrbeti za poglobljene organizacijske, kadrovske in vsebinske priprave. Za sindikalne organizacije je predvsem važna vsebinska priprava na volitve, za kar sta dala dovolj

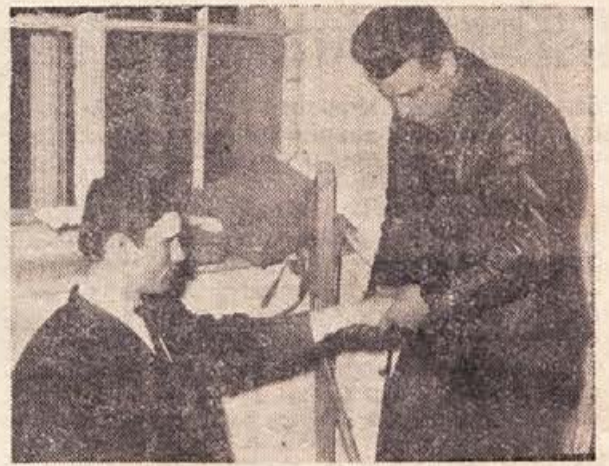
koristnega gradiva oba kongresna sindikata: republiški in 5. zvezni. Poročila, s katerimi bodo sindikalne organizacije poročale o dosežanjem delu svojim članom, naj bodo stvarna in naj skušajo čim bolj obdelati predvsem notranje odnose, delitev dohodka, nagrajevanje po delu in vraščanje nižjih kategorij osebnih prejemkov (pri delitvi dohodka že dve leti ni bilo nič novega; marsikje se namreč ne poslužujejo obstoječih pravilnikov o delitvi dohodka in se tako, hote ali nehoče, oddaljujejo od načel nagrajevanja po delu), letna poročila vodstev sindikalnih podružnic pa naj načno tudi vprašanje interne zakonodaje (statuti in vzporedno z njimi najrazličnejši pravilniki), opozoriti bo treba tudi na skrajšani delovni čas itd.

Veliko npr. govorimo o integraciji, podjetja iste panoge pa ne morejo najti skupnega

jezika za sodelovanje. Pri tem imata lepe uspehe le Itas in kovinske delavnice Rudnika, je pa še veliko prostih in neizkoriščenih kapacitet. Na tem posvetu so poudarili, da se ni treba zapirati v meje občine, ampak naj kooperacija poseže tudi prek njih, s sorodnimi podjetji v drugih

občinah. Izražena je bila tudi želja, da bi se v širšem krogu pogovarjali o predvidenih investicijskih v občini, kolikšne so možnosti za realizacijo in koliko so gospodarsko utemeljene. In še nekaj, o čemer bi že bil čas, da prično razmišljati, o specializaciji proizvodnje.

Sindikati nosi veliko odgovornost pri kadrovskih pripravah na volitve. V samoupravne organe je treba izvoliti take ljudi, ki bodo imeli smisel za dobro gospodarjenje, ki bodo znali svoje misli odkrito in pošteno izražati, ki bodo znali usklajevati individualne interese posameznih članov z interesi skupnosti. V teh organih naj bodo primerno zastopani tako delavci kakor tudi tehnični kader ter ženske, tako da bodo organi upravljanja tako po zavesti kakor tudi po strokovnosti dobro zasedeni.

V tednu Rdečega križa, od 3. do 9. maja, je občinski odbor RK Kočevje zaključil 80-urni tečaj prve pomoči. Tečaj je uspešno končalo 32 slušateljev. Istočasno je bil zaključen tudi 20-urni tečaj prve pomoči za podmladek RK s 15 udeleženci. Prejšnji teden se je iztekla tudi vrsta zdravstvenih predavanj, ki so se pričela ob svetovnem dnevu zdravja. V teh predavanjih so sodelovali poleg obč. odbora RK še svet za zdravstvo pri občinski skupščini in delavska univerza. V tem času so pripravili v mestu in po ostalih krajih 21 predavanj na temo S tuberkulozo ni premirja.

ZAPISKI Z ZADNJE SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V KOČEVJU

Kultura in telesna vzgoja v kočevski občini

Najvažnejša točka dnevnega reda zadnje seje občinske skupščine Kočevje — bila je 29. aprila — je bilo poročilo in razprava o problemih kulture in telesne vzgoje v občini. V poročilu je med drugim rečeno, da so bila v preteklem obdobju vsa naša prizadevanja usmerjena predvsem v razvoj gospodarstva in družbenega standarda, pri tem pa smo pozabljali, da istočasno naraščajo tudi potrebe po kulturnih dobrinah, se pravi, da mora postati kultura sestavni del našega družbenega življenja.

Prav v zadnjih letih pa so bila v kulturo vložena velika sredstva, s čimer so šele dani ugodni pogoji za čim hitrejši razvoj kulturne dejavnosti. Lani je bilo na primer porabljenih za adaptacijo Seškovega doma 34 milijonov, z novim domom telesne kulture pa je mesto prav tako pridobilo precej prostorov ne le za razvoj telesne vzgoje, pač pa tudi kulture. Samo lani je bilo v ta dom investiranih nad 100 milijonov din!

Precejšnje probleme ima tudi glasbena šola, ki že nekaj let uspešno opravlja svoje kulturno poslanstvo. Šola, ki je letos obiskuje že 111 učencev, pa nima za gotovljenih vseh materialnih pogojev. Za sodoben pouk ji manjkajo moderna učila. — Dalje poročilo govori o ljudski knjižnici in vedno večji skrbi za približanje dobre knjige čim širšemu krogu občanov, o muzeju pa pra-

vi, da ima s preselitvijo v Seškovo dom ugodne možnosti za smotno in estetsko ureditev svojih zbirk. Razen tega prevzema muzej tudi določeno skrb za spomeniško varstvo. Pri tem bi bilo treba izdelati karto vseh kulturnozgodovinskih spomenikov, skrbeti za obstojne spomenike, izdelati podrobne predloge in načrte za obnovo in zaščito nekaterih kulturnih spomenikov ipd. Lani si je ogledalo muzejske zbirke nad 20.000 obiskovalcev, kar je vsekakor lep uspeh.

Precej drugačno stanje je pri kulturno-prosvetnih društvih, ki jih je bilo v občini konec leta 1963 12 s 920 člani; od teh jih je aktivnih le 335. Vseh prireditvev je bilo lani 92, obiskovalcev pa 9.650. Značilno za društva je, da vidijo svojo dejavnost večinoma le v dramatikah ali morda še v pevskih zborih, za kar marsikje ni več pogojev. Pri tem pa tudi ostajajo analitizirati in preusmeriti delo kočevske Svobode. Zlasti dramska sekcija ni dosegla tistih uspehov, kot bi jih lahko glede na pogoje in možnosti. Morda bi bilo vredno upoštevati predlog o ustanovitvi polpoklicnega gledališča v Kočevju in se pri tem tesneje povezati z drugimi gledališkimi ansambli. V okviru Svobode so dosegli lepe uspehe še pevski zbor Jakob Gallus, deloma tudi godba na pihala in lutkovna

sekcija, škoda pa je, da je od ostalih društev skoro popolnoma zamrlo MKUD Matej Bor na gimnaziji.

Na seji so govorili tudi o kinematografiji v občini, za katere bi bilo verjetno najbolje, da se združijo v eno organizacijo skupno s potujočim kinom. O novih oblikah kulturne dejavnosti — klubih — pa so menili, da je škoda, ker so se v večini primerov omejili le na gledanje TV programa.

Precej podrobno je bilo tudi poročilo o telesni vzgoji, pred-

KOČEVSKÉ NOVICE

vsem na šolah. Zal, šole, razen osemletke M. Bračiča, nimajo telovadnic, pa še ta je nesodobna in neprimerna. V mestu se je stanje z novim domom telesne kulture izboljšalo, vendar tudi moderno opremljeni prostori telovadnega doma ne zmorejo vsega. V prihodnje bi bilo treba bolj načrtno izvajati tudi športno udejstvovanje odraslih, rekreacijo in podobno.

Do 9. aprila, roka, ko bi morali biti narejeni statuti delovnih organizacij, občinska statutarna komisija ni prejela le dveh statotov: Čevljarstva in Računovodskega biroja. Na zadnji seji je občinska skupščina obravnavala in potrdila še 21 statotov, in sicer od podjetij in ustanov: Zidar, KGP, Avto, Kočevski tisk, Komunala, Vrtnarja, kino Jadran, Fotolik, Zavod za zaposlovanje invalidov, Splošno krojaštvo, Ljudska restavracija, šola Mirka Bračiča in Jožeta Seška, Gimnazija, Glasbena šola, šola Vas-Para, Poštna šola, Dom Dušana Remiha, obratna ambulanta Rudnik — Itas, obratna ambulanta KGP in Pokrajinski muzej. Razen tega so obravnavali in sprejeli še statute Kovinarja, Opreme, Zdravstvenega doma, Knjižnice in Pekarne in slaščičarne.

Skupščina je na predlog skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev občin Kočevje — Ribnica sprejela tudi sklep o določitvi panog in višini dodatnega prispevka, ki ga plačujejo delovne organizacije za zdravstveno zavarovanje, in sklep o določitvi stopnje osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje v letu 1964. Za izvajanje zdravstvenega zavarovanja na območju skupnosti se določijo osnovni prispevek v višini 8 odst. od osnov, ki so predpisane za obračunavanje prispevkov za socialno zavarovanje.

Matični urad Kočevje

Rodila je: Ana Košir iz Kočevja — Marika. V Ljubljani je rodila: Fehina Delić iz Ovišterjev — Emiro.

Poročili so: Božidar Hudorovac, delavec, in Marija Hudorović, gospodinja, oba iz Kočevja; Vilko Lic, učitelj iz Kočevja, in Ivanka Njavro, pletilja iz Fara; Martin Baligač, tesar iz Avstralije — Melbourne, in Marija Kranjc, uslužbenka iz Novih Lazov.

Umrli so: Julijana Rajšel, delavka iz Dolge vasi, 65; Janez Rozman, upokojenec iz Kočevja, 62; Jože Pagelj, kmet iz Rapoljeva, 76.

NAŠ OBISK

»Tudi majhne organizacije imajo lahko velike težave!«

»Kadar greš v naravo, si na dopustu in sploh zganjaš rekreacijo kot polklicen fotograf, veliko slikajaš?«

Vprašanje je bilo namenjeno Jožetu SVETETU, upravniku Fotolika iz Kočevja. Pred približno dvanajstimi leti se je fotografije naučil v dveletni invalidski foto šoli v Ljubljani in bil med vsemi najboljši. Ves čas po končani šoli je zaposlen pri kočevskem Fotoliku.

— Kaj misliš, da nimam fotografiranja dovolj že v službi? — je dejal in se dvignil iz pisalnega stroja. Pravkar je namreč pisal dokončen tekst statuta podjetja. — Za prvomajske praznike sem bil npr. tri dni prost, vzel sem aparat in tri filme ter se kletil v naravi, ne da bi napravil vsaj en posnetek ...

»Pravkar dokončno prepisuješ vaš statut. Občinska statutarna komisija ga je ocenila kot vzornega. Povej, kako je statut nastal in kakšne so težave vaše delovne organizacije?«

— Osnutek statuta sem napravil zato, ker sem ga pač moral napraviti, nisem pa pričakoval, da bo dober in da ga bodo celo pohvalili. S pohvalo in statutom sem sedaj zadovoljen ... Preden sem se lotil dela, sem pregledal več statotov, da sem videl, kako ta stvar gre, upošteval sem stara pravila podjetja, v glavnem pa sem se opiral na sedanje stanje organizacije, izkušnje in poznanje razmer. — Štiričlanski kolektiv — razmere lahko dobro poznam. Pri delu skoro nisem iskal pomoči in nasvetov, želel sem le, da bi statut pokazal res pravo sliko in prizadevanja kolektiva.

Težave? Bi jih bilo, če bi imeli stalno delo, se pravi, če bi ne bile naše usluge odvisne od vremena, finančnih zmogljivosti strank in njihovega razpoloženja. Največja težava je pa v tem, da še nimamo sredstev za moderno aparatur, da bi lahko nudili fotografske usluge tudi podjetjem. Kljub temu smo v zadnjih dveh letih nabavili za okrog 400.000 din osnovnih sredstev. Skratka, kakor so naše težave videti majhne, so za nas dovolj velike in lahko trdim, da imajo majhne delovne organizacije lahko zelo velike težave.

»Kakšna novost, ki jo prinaša statut: morda pri delitvi čistega in osebne-ga dohodka?«

— V statut smo zapisali, da podjetje načeloma čisti dohodek deli tako, da hitreje naraščajo sredstva za gospodarska vlaganja kot sredstva za osebne dohodke. To pa bomo dosegli šele potem, ko bodo poravnane obveznosti do kreditov in OD uskladeni z dohodki delavcev sorodne stroke in industrijskih delavcev ... « To smo pogumno zastavili, vendar je nujno, da se obrtni delavci s svojimi dohodki izenačijo z industrijskimi delavci, ker morajo imeti za svoje delo večjo kvalifikacijo.

»Si občinski odbornik in predsednik sveta za notranje zadeve. Kako usklajuješ svoje delo z delom v teh organih?«

— Dopolnil bi te še s tem, da sem razen tega predsednik občinske mandatno-imunitet-

Jože Svete, upravnik kočevskega Fotolika

ne komisije, član UO sklada za borbo, arbitražnega sveta ter predsednik občinskega odbora Zveze vojaških vojni invalidov. Ze v enem samem tem organu je dovolj dela, kaj šele v tolikih; delati pa moraš, če so ti zaupali tako dolžnost. Pozimi je še nekeko šlo, ker v podjetju še nismo imeli toliko dela, spoznal pa sem: če bi naj uspešno delal v vseh teh organih, bi moral opustiti službo. Zdej, v sezoni, sam ne vem, kako bo šlo, ker si moram s svojim delom zaslužiti osebne prejemke. Ze če bi hotel npr. v redu opravljati dolžnost predsednika sveta, bi moral vsak dan na občino, tega pa sploh ne utegnem. Tudi ta svet ima namreč, čeprav ga morda nekateri imajo za manj pomembnega, veliko nalog, ki tudi niso tako nevažne ...

France Grivec

RIBNICA: pester program za teden mladosti

Tudi v Ribnici bodo letošnji teden mladosti svečano proslavili. V tem času bo vrsta internih športnih tekmovanj v šolah, dosežanje pionirje bodo sprejeli v mladinsko organizacijo (sedme razrede), 1.356 pionirjev (do petega razreda) bo dobilo pionirske izkaznice, na predvečer dneva mladosti pa bo v Ribnici svečana akademija. Razen tega pripravljajo mladinski aktiv na ribniški osemletki igro Izlet, organizacija Počitniške zveze pa bo organizirala oddajo Spoznavaj svojo domovino ter zabavno glasbeno oddajo najboljših pevcev popevk iz aktiva mladih na RTV Ljubljana. Pionirji in mladinci iz Loškega potoka in Sodražice bodo v dneh pred 25. majem očisti na številne izlete v bližnjo okolico.

Ob zaključku letošnjih pionirskih iger bodo privedli na šoli v Ribnici razstavo pionirskih likovnih izdelkov tehnične vzgoje.

Otroci bodo letovali v novem počitniškem domu

Predvidoma bo letos poleti (od 1. julija dalje) letovalo 40 do 50 otrok iz ribniške občine na morju. S 1. julijem bo namreč odprt novi počitniški dom, ki ga gradi ribniške gospodarske organizacije v Novigradu in bo kot prve sprejel šolsko mladež. Otroci bodo v Novigradu tri tedne. Letos bi odšlo na oddih verjetno še več otrok iz občine, če bi šli lahko v planinske predele.

Tekmovanja in atletski miting v Kočevju

Dne 8. maja so bile v Kočevju sektorske tekme občinskih pravokotnih pionirskih odredov šol iz občin Ribnica, Grosuplje in Kočevje. Skupaj je nastopilo 78 pionirjev in pionirk. Doseženi rezultati so sledeči:

Košarka — pionirji iz šol: 1. Ribnica, 2. »Jože Seško«, Kočevje.

Rokomet — pionirji: 1. »Mirko Bračič«, Kočevje, 2. Ribnica, 3. Stična.

Rokomet — pionirke: 1. »Mirko Bračič«, Kočevje, 2. Stična, 3. Ribnica.

Tekmovanje je bilo organizirano vzorno, tekme na višini. Pionirji so pokazali veliko borbentnost. Posebno so se izkazali mladi rokometiški osnovne šole »Mirko Bračič« iz Kočevja, »Skratka«, bilo je lepo pionirsko tekmovalje, vredno vse pohvale. Za tekmovalje je bilo veliko zanimanje med občinstvom, zlasti med mladino, ki je živahno navijala.

9. maja je bil odprtveni atletski miting TVD Partizan Kočevje, na katerem je bilo doseženih nekaj prav dobrih rezultatov, posebno med pionirji. Tu sta se posebno izkazala mladi atlet Borut Hočevar in mladi atlet Pridelci so se že kazati prvi uspehi po rednem zimskem treningu v novem domu telesne kulture.

REZULTATI:

Pionirji — tek na 60 metrov: 1. Borut Hočevar 7,6, 2. Bojan Jerman 7,9, 3. Lofze Rauh 8,1. Tek 100 metrov: 1. Borut Hočevar 12,5, 2. Lofze Rauh 13,3, 3. Nace Novak 13,2. Skok v daljino: 1. Bojan Jerman 5,22 m, 2. Milan Lampe 5,05, 3. Dane Lunder 4,80 m. Skok v višino: 1. Bojan Jerman 153 cm, 2. Dane Lunder 153 cm, 3. Milan Lampe 140 cm. Stafeta 4x60 m:

Lampe, Hočevar, Jerman, Rauh 30,08 sek.

Mlajše mladinke — tek na 60 metrov: Milenka Jerman 8,8, 2. Mira Briški 9,0 sek. Tek 200 m: 1. Marica Namilih 39,9, 2. Nevenka Kerš 31,1, 3. Anica Prijatelj 32,3 sek. Stafeta 4x60: Menard, Oblak, Briški, Jerman 34,5 sek. Skok v višino: 1. Vanda Lovšin 120 cm, 2. Tatjana Merhar 120 cm, 3. Slavica Zupančič 103 cm. Skok v daljino: 1. Tanja Menard 428 cm, 2. Nada Zupančič 382 cm, 3. Brunna Zlodej 373 cm. Krogi (3 kg): 1. Darijanka Gore 10,71 m, 2. Mara Skufca 8,79 m, 3. Anica Prijatelj 8,58 m.

Moški — tek 60 m: 1. Dušan Bižal 7,5, 2. Anton Kovač 7,8. Tek 100 m: 1. Dušan Bižal 12,3, 2. Anton Kovač 12,9. Tek na 800 m: 1. Jože Ožura 2:14,8, 2. Anton Arko 2:23,6. Skok v višino: 1. Kamilo Možina 173 cm, 2. Janez Meljo 150 cm. Skok v daljino: 1. Dušan Bižal 5,70 m,

2. Dane Zagar 5,66 m, 3. Kamilo Možina 5,45 m. Krogi (7,25 kg): 1. Rudi Murovič 11,64 m, 2. Janez Meljo 10,91 m.

Vreme ni bilo najugodnejše za atletski miting, pa vendar je bilo razpoloženje tekmovalcev in gledalcev dobro. Bila je to lepa prireditve.

1. maja je bila odbojkaška tekma druge republiške lige med ekipama TVD Partizan Kočevje in TVD Partizan Trebnje, ki se je končala z rezultatom 3:0 (15:11, 15:13 in 15:9) v korist Kočevja. To je bilo že tretje kolo, v katerem je bil TVD Partizan Kočevje uspešen. V prejšnjih kolu je premagal moštvo iz Jelšan pri Ilirski Bistrici in Brestanico.

Tekme nogometnih enajstoric Slovenije (Ljubljana): NK Kočevje so se končale: člani — Slavija: Kočevje 2:3 (1:0) — mladinci — Slavija: Kočevje 3:3 (2:1).

A. A.

Športne prireditve v Osilnici

Športna sekcija »Kolpes« v Osilnici je za 1. maj organizirala več tekmovanj. V krosu za prvenstvo Osilnice je nastopilo 36 tekmovalcev — od starejših do najmlajših. Med pionirji do 10. leta je zmagal Slavko Zagar (Padovo), za njim pa sta pritekla Milan Klepec in Janez Zagar. Pri pionirjih od 10. do 13. leta je bil najboljši Marjan Kovač (Hrvatstvo), drugi je bil Stane Cop, tretji Tone Janež. V obeh skupinah je teklo 12 tekmev. Med 10. mlajšimi pionirkami so prva tri mesta zasedle: Režika Ožura (Osilnica), Nada Klepec in Marjana Štimec. Starejši pionirji (4 tekmovalci) so tekli tako, da je bil Branko Rakovec (Osilnica)

prvi in Marjan Kovač drugi. Starejši pionirke (3 tekmovalke) so se razvrstile takole: Cilka Kovač, Marija Ožura itd. Med mladinci je zmagal Marjan Kovač, drugi pa je bil Anton Poje, člani (4 tekmovalci) pa so tekli takole: Josip Ožura (Osilnica), Anton Sercer itd. Osilniški odbojkarji so se pomerili z ekipo Sel in zmagali s 3:1. Tekma je pokazala, da je v Osilnici precej nadarjenih igralcev.

Omembe vredno je tudi to, da so Osilničani po dolgih letih ob prvem maju postavili mlaj. Kolpesko dolino na tem območju pa je med prazniki obiskalo precej turistov.

—Ip

Ribniški gasilci in njihove težave

Izvežbanost in pripravljenost gasilcev sta porok za dobro obrambo proti požarom in drugim elementarnim nezgodam. To pa je seveda odvisno tudi od vodstva in komandnega kadra v gasilskih društvih.

V Ribniški občini imajo 21 gasilskih društev in industrijsko gasilsko enoto v podjetju INLES. Kako delajo gasilska društva in kako so pripravljena v primeru požara, vam bomo poskušali prikazati v temle zapisu.

Gasilci v Ribnici imajo svoj dom, ki pa ga je čas že prerastel, zato je v načrtu gradnja novega. Letos bodo proslavljali 70-letnico delovanja. Društvo ima avtomobil z motoriko in avtocisterno. Če bi bila malo večja, ne bi bilo nič škode za gasilstvo.

Opremo in orodje dobro hranijo.

V Jurjevid so gasilci in vaščani z lastnimi sredstvi zgradili gasilni dom. Na njem je treba urediti še fasado. Opremo in orodje imajo v redu. Društvo je delavno, kljub temu da je precej članov na delu v Nemčiji.

V Grčaricah gasilci še nimajo svojega doma, nameravajo pa ga zgraditi. Društvo je aktivno. Vaje imajo redno.

PGD Otavice je majhno po številu članstva, je pa delavno in mu manjkajo finančna sredstva za nabavo cevi in drugo.

Gasilci v Rakitnici imajo zelo neprimerne prostore. Nameravajo graditi nov dom. Nekaj sredstev imajo že zbranih.

nih. Duštvo v Dolenji vasi je aktivno, vaje imajo redno, razen v zimskem času. Imajo svoj dom. V Nemški vasi sicer imajo dom, vendar je premajhen in ključ po večjem. V Prigorici so zgradili pred leti nov dom, ki jim je v ponos. Člani so delavni. Gasilska oprema in orodje sta zadovoljiva, potrebujejo pa še cevi.

V Goriči vasi so si gasilci nabavili novo motoriko. Imajo tudi urejen dom. Društvo je sicer delavno, vendar bi morali posvetiti več skrbi vzgoji mladine. To pa velja v večji ali manjši meri tudi za ostala gasilska društva.

PGD Dolenji Lazi-Breg je med najdelavnejšimi v občini. Nabavili so novo motoriko brizgalno in drugo orodje in 300 m cevi. Celotna vrednost nabavljenega je milijon din, kar so sami preskrbeli. Članstvo je zelo aktivno, sestavlja pa ga večina mladih članov. Tudi za PGD Velika Poljana velja ugotovitev, da je društvo delavno. Imajo dobro urejen dom. Opremo in orodje skrbno hranijo. Društvo na Gregorju ima svoj dom in delavne člane. Premalo imajo gasilskih cevi. Poživiti bodo morali delo z mladino in vključevati v društvo tudi žene.

V Zimaricah je društvo delavno, oprema in orodje je

slabo čuvano, kljub temu da imajo prostoren gasilski dom. Težave so v tem, ker je večina članov na delu v Nemčiji, zato je gasilstvo zamrlo. Podobna ugotovitev velja tudi za sosednji Globelj. Na obnem zboru so sprejeli sklep, da se pridružijo gasilskemu društvu v Sodražici. Sodražica je večji kraj, kjer so bili gasilci že od nekdaj na dobrem glasu. Taki so tudi še sedaj, čeprav imajo težave: najno bo treba zgraditi nov gasilni dom, dokupiti cevi itd.

PGD v sosednjem Zamošću si z lastnimi sredstvi gradi nov dom. Gasilci v Vinicah-Zapotoku nimajo svojega doma, zato imajo opremo in orodje v zasebnih prostorih. Ker je višji del članstva na delu v Nemčiji, je društvo v mrtvilo. Gasilci iz Sušja in Slatnika ter Zlebiča pa so zelo aktivni. Dom in orodje imajo vedno v najlepšem redu. V preteklem letu so nabavili novo motoriko. Za gasilce na Gorji in v Malem Logu je treba povedati, posebno za zadnje, da so delavni. Gasilci na Hribu nameravajo zgraditi nov dom. Nekaj sredstev imajo že zbranih.

Za zaključek pa še besedo o industrijski gasilski enoti INLES v Ribnici. V gradnji je nov gasilski dom. Enota sodeluje pri gašenju požarov izven svojega področja.

KAREL ORAZEN

Premalo članov AMD

Prejšnjo nedeljo je bil občni zbor Avto-moto društva Kočevje, ki so se ga udeležili razen članov društva še predstavniki JLA, AMZ Slovenije, obč. skupščine Kočevje in predstavnik republiškega sekretariata za notranje zadeve. Na zboru so pregledali doslej opravljeno delo, za kar je dobilo društvo od Avto-moto zveze Slovenije zlato plaketo in pismeno priznanje. Major Veršič iz komande vojnega področja je v imenu armade izrekel društvu priznanje za solidno opravljeno delo pri vzgoji voznikov za potrebe vojske, saj so šoferji, izšolani v Kočevju, med najboljšimi vozniki.

Kritično so tudi ocenili številčno stanje društva. V občini je 307 osebnih avtomobilov, okrog 450 mopedov in 360 motornih koles, v društvu pa je včlanjenih le 185 voznikov. Prizadevati si bo treba, da bi se vključilo v društvo čim več šoferjev, ter urediti plačevanje članarine.

Društvo je dobilo priznanje tudi od občinske skupščine za vsestransko pomoč pri olepšavi mesta lanske leto, Avto-moto zveza je podelila petnajstim članom zlati častni znak za zasluge pri razvoju društva, prejšnji predsednik društva inž. Janez Trošt pa je dobil za štiriletno uspešno delo pismeno priznanje in plaketo, ki jo je izdelal domači akademski kipar Stané Jarm.

Društvo namerava letos graditi v bližini Seškovega doma dom AMD. Nekatera domača podjetja so že prispevala nekaj materiala, za kar se jim društvo zahvaljuje, in upa, da bodo tudi pri ostalih naleteli na tako razumevanje. Materialno pomoč jim je zagotovil tudi predstavnik vojske. Za gradnjo bodo potrebovali 35 milijonov din. Ker je društvo kreditno sposobno, bi rado najelo okrog 15 milijonov din posojila.

(g)

Matični urad Ribnica

Rojstev izven poročnišnice v aprilu ni bilo.

Poročili so se: Dragan Miljković, uslužbenec, in Ružica Martinković, gospodinja, oba iz Ortneka; Franc Kljun, mizarški pomočnik iz Nemške vasi, in Slava Primožič, delavka iz Dolenje vasi; Janez Bolha, kmet iz Goriče vasi, in Marija Jic, tkalka iz Slatnika. — Umrla

je: Ivana Novak, preužitkarica z Vrha pri Poljanah, 87.

Matični urad Loški potok

V aprilu so bili rojeni izven poročnišnice 3 dečki.

Poročili so se: Franc Bartol, kmetovalec, in Vera Knavš, kmetovalka, oba s Hriba; Alojz Gregorič, delavec, in Ana Debeljak, delavka, oba iz Retkca.

Zasebnih obrtnikov vedno manj

Čez obrtnike, zasebne ali družbene, vsi radi zabavljamo, pač zaradi dragih storitev, predvsem pa zato, ker težko pridemo do njih. Pri tem pa pozabljamo na dokaj pomembno dejstvo, da jih je vedno manj, čeprav si skupnost prizadeva, posebno zadnje čase, da bi poživili obrtno dejavnost.

V Ribniški občini (o tem so pred kratkim razpravljali zasebni obrtniki na posebnem sestanku) se je število obrtnih delavnic v zasebnem sektorju znižalo od 1. 1962 do danes za 14 (od 104 na 90), k čemur je znatno pripomogel dosedanji neprožni davčni sistem. Nedavno sprejeti splošni zakon o obrtnih delavnicah v zasebnem sektorju in pa gibčnejša davčna politika naj bi stanje v marsičem izboljšala. V občini je še 15 kovinskih predelovalnih delavnic, štiri stavbne in montažne za predelavo lesa 22, tekstilnih (krojači) 15, čevljarjev 5, živilske (peki) tri, dve delavnici za osebne storitve, 18 mlinarjev in druge obrti — šest.

Občutna je potreba po avtomehanični in finomehnični obrti, vodoinštalaterski itd. Pri predelavi lesa je potrebno poživiti kolarsko dejavnost, ker je v zadnjem času prešla v galanterijsko dejavnost, in strugarstvo. Z zidarstvo dejavnostjo se na območju vse občine ukvarja le en obrtnik, vse ostalo pa postorijo šušmarji. Pri stanovanjski skupnosti sta bila letos ustanovljena zidarstvo-pleskarski servis ter servis za pomoč gospodinjstvom, oba pa do treba še poživiti.

Zasebnemu obrtništvu je

treba z davčno politiko omogočiti perspektivo, predvsem tam, kjer ni možnosti za

REŠETO

družbeni sektor. Zaradi vedno večjih potreb naj se dajo zasebnemu sektorju večje možnosti, saj so dosedanji zmogljivosti družbene obrti nezadostne. Stanovanjska skupnost naj organizira zaradi vedno večjih potreb še radio-elektro in finomehnični servis. Okrepiti je treba tudi podružnico Kovinarja iz Kočevja, s čimer bi precej zatrli šušmarjenje.

Kot posebno poglavje je treba omeniti domačo suhorbarsko obrt, s katero se ukvarja okrog 92 izdelovalcev. To so predvsem manjši kmetje, ki jim je suhorbarstvo glavni vir dohodkov.

(9)

Industrijska proizvodnja koprakega okraka je bila v prvih štirih mesecih za 18,2 odst. večja kot lani v istem času. Najbolj se je povečala proizvodnja kemične industrije (za 73,8 odst.) in elektroindustrije (za 59,8 odst.).

V slovenska pristanišča je v marcu priplulo 125.365 ntr ladij ali 4 odst. več kot v istem mesecu lani. Ladje so prepešale 11.489 potnikov (39 odst. manj kot lani) in 72.056 ton blaga (44 odst. več kot v lanskem marcu).

Ob koncu preteklega meseca je bil podpisan sporazum o izmenjavi strokovnjakov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Sporazum temelji na pogojih vzajemnega pošiljanja jugoslovanskih in sovjetskih strokovnjakov.

Za potovanje Dancov, Norvežanov, Švedov in Fincev v Jugoslavijo so bile pred nedavnim formalnosti močno poenostavljene. Jugoslavija in pet naštetih skandinavskih držav ukinjajo vizume v medsebojnem turističnem prometu.

Morilec Bogdana Kreseta prejel zasluženo kazen

V ponedeljek, 11. maja, je bila sodna dvorana novomeškega okrožnega sodišča nabito polna prebivalcev iz Prečne in Podgore, ki jih je smrt Bogdana Kreseta, ubitega 11. januarja blizu ciganskega naselja, močno prizadela. Razprava je pokazala, da je storil zločin Valentin Brajdič-Dečko. Senat mu je prisodil najvišjo možno kazen — 15 let strogega zopora.

Ko se je letos januarja razvedelo, da je bil miroljubni mladenič Bogdan Kreseta iz Podgore do smrti zaboden z nožem, je med prebivalstvom okoliških vasi završalo. Ze vsa leta, odkar so si Cigani v gozdu pri Marofu postavili tabornišče z več barakami in šotori, so imeli občani z njimi prepire, saj so jim Cigani kradih po njivah, jim v pljanosti grozili itd., vendar je tragični dogodek sodu izbil dno. Ljudje so bili tako ogorčeni, da so morali varnostni organi večino Ciganov preseliti drugam. Napeti odnosi med vaščani in Cigani so bili tudi vzrok, da je toliko občanov iz teh krajev prišlo na razpravo. Hotelo so videti morilca in zvedeti za njegovo kazen.

Pred 5-članskim senatom, ki mu je predsedoval sodnik Tone Bele, je stal Valentin Brajdič, znan pod imenom Dečko, 28-letni Cigan, delavec v prečenski opekarni in oče 4 malih otrok. Njega so ljudje videli kako je Bogdana, ležečega na tleh, drgnil s snegom, da bi se osvobodil, on ga je pomagal nesti v domačo hišo in zatrljeval, da je Bogdan padel s kolesa in se počakoval. Vse dokler ni zdravnik, ki je kmalu prišel na kraj nesreče, odkril na Bogdanu majo, prepojeno s krvjo, in veliko rano na prsih, so Ciganom domači verjeli, potem pa se je razvedelo, da je bil mladenič zaboden z nožem. Krvavi nož so miličniki našli pod drvni v hiši matere Valentina in mladoletnega E. B. Oba so takoj pripravili.

Več kot dva meseca v preiskovalnem zaporu rasta hotela nič priznati in sta trdila, da je Bogdan že ležal na tleh, ko sta pritekla zraven. Po dveh mesecih sta začela krivdo valiti drug na drugega, dokler ni na lepem 15-letni E. B. priznal, da je morilec on. Na kraju nesreče so umor rekonstruirali, kjer je E. točno pokazal, kako in kje je zabodel Bogdana. Pa ga ni res! Sodni izvedenec dr. Bo-

rut Furlan iz Ljubljane, ki je bil prisoten, je ugotovil, da mladoletni E. B. ni mogel zločina storiti z nožem v desni roki, na kateri ima samo 1 prst, z levo roko pa rana ni mogla biti zadana, ker je potekala v povsem nasprotni smeri, kot bi jo lahko zadal človek s to roko. E. pa je še vedno trdil, da je morilec on.

Na razpravi je Dečko do podrobnosti opisal zločin, ki naj bi ga storil njegov brat in ves solzen zatrljeval, da je nedolžen. Ko pa so v dvorano privedli mladoletnega brata in ga je sodnik vprašal:

— Ste vi zabodli Bogdana Kreseta? je ta odgovoril: — Nisem. Brat ga je!

S tem je prekalil izjavo ob rekonstrukciji zločina in dal postopku prvotno smer. Nato je povedal, da je krivdo prevzel nase zato, ker sta se v priporu z bratom v ciganski govorici sporazumela, da je tako bolje, ker mladoletnemu ne grozi tolikšna kazen. Brat ga je prosil za uslugo zaradi otrok, za katere mora skrbeti. Za E. B. je bilo zaslišanih več prič, ki so takoj po zločinu prihitele na kraj nesreče. Iz njihovih izpovedb

je bilo razvidno, da je morilec res Dečko, četudi tega ni priznal.

Kaj se je v resnici zgodilo?

Zakaj so pravzaprav Bogdana zabodli, ni bilo mogoče ugotoviti, dokazni postopek pa je pokazal, da se je 11. januarja okoli 17.30 pri Marofu zgodilo tole:

Bogdan Kreseta je šel s kolesom v Prečno h krojaču, kupil v gostilni cigarete in se odpravil proti domu v Podgoro. Na vrhu klanca pri

Valentin Brajdič-Dečko z Marofa pri Prečni: 15 let strogega zopora

Marofu se je sestal z nekim Ciganom, se z njim pogovoril glede plačila kitare, ko pa se je ta odstranil in je hotel Bogdan stopiti na kolo. Brat ga je prosil za uslugo zaradi otrok, za katere mora skrbeti. Za E. B. je bilo zaslišanih več prič, ki so takoj po zločinu prihitele na kraj nesreče. Iz njihovih izpovedb

Dečko nekoga tepe. Saj ga ni treba več, je že mrtev!

To se je slišalo daleč naokoli, zato je bilo v hipu na kraju nesreče precej Ciganov, razen njih pa tudi fant — domačin, Tone Cesar. Ko so začeli prihajati ljudje, je Dečko svoje žrtev začel klicati, jo drgniti s snegom ter se pretvarjati, kot da nudi pomoč ob nesreči. Nož, s katerim je storil zločin, je izročil mlajšemu bratu E., ta ga je dal rojaku Dragu, on pa ga je zanesel njuni materi, kjer so ga našli.

Ugotovljeno je bilo, da sta Dečko in njegov brat usodnega popoldneva pila v Prečni vino in žganje, znano pa je, da vinjenim Ciganom zavre kri, kot pravijo ljudje.

Valentina Brajdiča-Dečka je senat obsodil na 15 let strogega zopora, kar je najvišja kazen, predvidena za tako kaznivo dejanje, njegov mladoletni brat E., ki je pri umoru nudil pomoč, pa bo sojen v posebnem postopku za mladoletnike.

Najvišjo kazen je predlagal javni tožilec zato, ker je bil zločin storjen brez povoda in ker se zadnje čase množe taka kazniva dejanja oziroma huliganski napadi, pri katerih je ogrožena varnost občanov.

Najvišja kazen naj bi vplivala na splošno družbeno disciplino, vendar bo treba kljub vsemu enkrat za vselej urediti cigansko vprašanje, predvsem pa njihovo vključevanje v delo in normalno življenje.

LANI: manj kaznivih dejanj v vsej državi

Tiskovna konferenca zveznega javnega tožilca dr. Franceta Hočvarja

Kriminal v naši državi ne, število hudih kaznivih dejanj pa je majhno — je prejšnji teden na tiskovni konferenci izjavil zvezni javni tožilec dr. Franceta Hočvar. Drobna kazniva dejanja pa postajajo problem. To potrjuje dejstvo, da je od kakih 300.000 prijav, ki jih je zvezno javno tožilstvo dobilo lani, tožilstvo vzelo v obtožbo okrog 120.000 primerov.

Posebno pomembno je po izjavi zveznega tožilca to, da v zadnjem času poleg javnih tožilcev in drugih organov

pri pobujanju kriminala in še posebej v preventivni dejavnosti mnogo bolj kot do sedaj pomagajo občinske skupščine, organi delavskega somoupravljanja in občinski sveti za notranje zadeve.

Ustanovitve in organiziranje služb notranje kontrole prav tako predstavlja prispevek v splošni varnosti. Po besedah dr. Hočvarja v analih sodstva ni zabeležena niti ena velika poneverba, ki bi bila izvršena v krajšem obdobju. Različne vrste poneverjenega družbenega denarja so

po dosedanjih izkušnjah vedno rezultat večletne kriminalne aktivnosti posameznikov, ki jih niso dovolj nadzorovali.

Ob ugotavljanju, da je ostrina kaznovanja zadovoljiva, je zvezni javni tožilec naglasil, da si pristojni organi prizadevajo, da državljanov ne bi preganjali in postavljali pred sodišče za dejanja, ki predstavljajo neznatno družbeno nevarnost. V takih primerih navadno javni tožilec dajejo pobudo, da se delinkventi kaznujejo disciplinsko ali administrativno.

Miniaturni Ribničan Urban (Foto: Drago Mohar)

Trgovci — tu ste zaradi potrošnikov!

Otroško varstvene ustanove zaostajajo

Okrajni odbor Socialistične zveze v Ljubljani je organiziral posvetovanje o otroškostvarstvenih ustanovah v okraju. Ugotovili so, da te še niso ujele koraka z ostalim razvojem in da se čuti pomanjkanje takih ustanov v večjih industrijskih središčih. Na posvetovanju so ta vprašanja obravnavali v zvezi z delovnimi organizacijami, ki (razen redkih izjem) otroškemu varstvu ne posvečajo dovolj pozornosti.

Trenutno stanje otroškega varstva in ustrežne vzgoje v novomeški občini ni kaj ugodno. V vzgojnovarstvenih ustanovah je le 1,2 odstotka vseh otrok. Na ljubljanskem posvetovanju so prišli do podobne ugotovitve kot na zadnjem novomeškem plenumu SZDL, namreč, da s teoretičnimi razglabljanji vprašanja ne bomo rešili. Potrebno je konkretno delo, ki se lahko še najbolj izvaja v delovni organizaciji. Na prizadevanje januarskega plenuma teko pripravljeno, da bi v Bršlino, Žužemberku, Straži, Sentjerneju in nekaterih drugih krajih v novomeški občini začeli vprašanje otroškega varstva slednjic le reševati načrtno.

Sd.

Osnovne organizacije Zveze komunistov Grm I., Grm II., Kandija in Ragovska cesta so 7. maja zvečer priredile v dvorani družbenih organizacij v Kandiji posvetovanje o komunistov, ki se ga je udeležilo nekaj nad sto članov tega terena. Posvetovanje je začel v imenu sekretariata teh organizacij Rudi Jereb, nakar je podal nekaj osnovnih podatkov o stanju trgovine in preskrbi prebivalstva v Novem mestu Franc Beg, medtem ko je tov. Jereb poročal o nekaterih problemih s področja turizma, gostinstva in urbanistične dejavnosti v mestu. Zelo živahna, predvsem pa konkretna razprava komunistov terena Kandija je pripomogla, da so na posvetovanju razčistili več važnih vprašanj in sprejeli hkrati ostro obsodbo dosedanjega oportunističnega med komunisti, ki delajo v trgovskih podjetjih v Novem mestu. Zlasti o prvi točki poročamo danes obširneje, medtem ko bomo izvajanja tov. Jereba o nekaterih turističnih problemih mesta objavili v posebnem sestavku.

— Posvetovanje komunistov v Kandiji so se udeležili tudi nekateri člani občinskega komiteja ZKS. Kako živahne in plodne so bile razprave na posvetovanju, nam pove med drugim tudi podatek, da za vprašanja o krajevni skupnosti, ki so bila predvidena kot 3. točka posvetovanja, ni bilo več časa in bodo to obdelali posebej.

ali se bo STANDARD k DOLENJKI »pripojila« ali se z njo »združila« (oziroma narobe) — zanj je važno samo to, če bo trgovina v Novem mestu lahko ustregla vedno večji kupni moči ljudi! Vsakomur je tudi jasno, da ima integracija dveh domačih podjetij znotraj občine v tem konkretnem primeru več ekonomskih prednosti (družbeni skladi večji skladi podjetij itd.) če pa komunisti v obeh podjetjih ne morejo ali pa nečisto razumeti. Občina se ne zpira pred zunanjimi trgovskimi podjetji: omogoča jim gradnjo novih trgovskih lokalov, ki predstavljajo glavni problem trgovine na Dolenjskem.

Skoda, da na četrtkovno posvetovanje ni bilo direktorja trgovskega podjetja DOLENJKA, da bi odgovoril na vprašanja komunistov tega terena. Bil je povabljen, a so morali komunisti v Kandiji brez njega ugotoviti, da bi združen, močno trgovsko podjetje v Novem mestu omogočilo večjo specializacijo trgovine; zmanjšalo bi stroške poslovanja (in s tem doseglo boljši finančni učinek svojega poslovanja — pa spet večje skladi itd.), naštete bi izkoristili skupna skladišča in kamione. DOLENJKI ne bi bilo treba graditi upravnih prostorov in skladišč, lahko bi nabavljali večje količine blaga in uživali pri tem ugodnosti, ki jih nudi pri večjih dobavah industrija itd. In kar je za občino še posebej važno: denar, namenjen trgovini, bi ostajal doma, zdaj pa se v veliki meri preliva v Zagreb in Ljubljano. Blagovni promet bi se lahko povečal od 3 na skoraj 5 milijard dinarjev že v bližnji prihodnosti. Ob takem predvidenem poslovanju bi združeno podjetje seveda tudi samo lahko učinkovito skrbelo za razširitev in modernizacijo trgovin v občini.

vore tudi konkretni podatki za lokale, ki jih SGP PIONIR zdaj obnavlja na trgu! V času, ko Glavni trg dobiva arhitekturne hodnike pred trgovinami, pa nima Bršlin, nastajajoči industrijski center mesta, niti poštene prodajalne, kjer bi lahko ljudje kupovali kruh. Tudi za to ne sme imeti mesto gluhih ušes! Komunisti so predlagali: središče mesta naj se sukcesivno obnavlja (v skladu z razpoložljivim denarjem), hkrati pa moramo izgrajevati tudi obratna naselja. Počasneje in v skladu z materialno močjo mesta naj se dela to, kar lahko še počaka, nujno pa moramo postaviti objekte, ki jih ljudje potrebujejo vsak dan (trgovino v Bršlino, nove trgovine s predmeti dnevne potrebnosti v novih naseljih).

Skrozi trgovino gledamo človeka!

Člani osnovnih organizacij ZK v Kandiji so ostro obsodili prepire med komunisti v trgovskih podjetjih. Leti so pozabili, da so tu zaradi človeka in ne zavoljo »ugibanj, kdo naj se h komu »pripriča«, pridruži ali pripojijo...«. Tudi izven STANDARD in DOLENJKE je bilo ta večer povedanih precej krepkih in račun preskrbe: novomeški trgovci kupujejo zelenjavo prek celega leta v velikih centrih, a bi jo lahko redno dobivali iz okolice Trogira (Dalmacija); od tam so zasebniki prodajali solato po

120 din, sicer pa je stala v Novem mestu tudi 320 din! Na Strugi pri Novem mestu sta 2 in pol hektara zemlje, kjer bi lahko pridelovali zgodnje paradiznike in papriko, pa raste zdaj na tej zemlji ječmen — trgovina v Novem mestu ni zainteresirana, da bi ustregla potrošniku! Med hruskovim nasadom je na Strugi rasel radič, tako iskana in zaželena solata — novomeški trgovci so zavoljo svoje malomarnosti raje dopustili, da je strupeno škroplivo ob zatiranju škodljivcev na hruskah uničilo tudi ta radič. »Avtodeleži« imajo precej manj raznih delov kot celih avtomobilov — ker se pač

pri velikem blagu več zaslužijo... In tako dalje.

Trgovska podjetja v Novem mestu bi torej morala uspešneje poslovno sodelovati. Za prebivalce mesta ni pri tem prav nič važno število podjetij. Na to vprašanje ne smemo gledati s stališča direktorskih stolčkov, temveč samo z oči potrošnikov, ki zahtevajo od svoje trgovine več, kakor jim nudi doslej. Komunisti v Kandiji so v četrtek zvečer to zahtevo samo še krepko podčrtali in jo konkretno dopolnili z dobrimi, uresničljivimi predlogi. Bodo novomeški trgovci gluhi tudi še v prejšnjem zahtevi svojih potrošnikov?

Komunisti terena Kandija so tokrat v duhu predkongresnih smernic učinkovito in kritično pretresli vprašanje, čemu trgovina v Novem mestu (in v občini) zaostaja sljub jasnim smernicam, da bi morala kot posrednik med proizvajalci in potrošniki hitreje napredovati in prispevati velik delež za dviganje življenjske ravni. Tako poročilo tov. Bega kot zrela razprava članov 4 osnovnih organizacij ZK tega terena sta podčrtala naslednjo ugotovitev: oportunističnost, zaprtost vase in ozkost komunistov, ki delajo v trgovskih delovnih organizacijah, so med glavnimi vzroki, da stanje na tem področju ni boljše kot je. Bilo pa bi lahko drugače!

Javnost že dlje časa govori o nezdravi rivaliteti med novomeško DOLENJKO in STANDARDOM, kjer gre odgovornostim in komunistom v podjetjih — in seveda tudi drugim vodilnim uslužbencem obeh kolektivov — bolj za prestiž kot pa za pametno reševanje in rešitev integracije. Že od lanskega julija se vleče pred občinski skupščino zahtevek trgovskega podjetja MERCATOR iz Ljubljane o pripojitvi trgovskega podjetja STANDARD k MERCATORJU. Vprašanje je večkrat menjalo obliko nameravane združitve oziroma pripojitve, slednje pa je postalo tudi kamen spotiče med obema novomeškima trgovskima podjetjema. Za potrošnika in kupca ni važno,

Za arkade ali proti njim?

Takega naštevavanja pa je bilo na tem posvetovanju še več. Zato občinski komunisti v novomeški trgovini, da imajo gluh ušesa za praktično rešitev teh vprašanj, ni bil izmisljen ali pretiran! Komunisti v Kandiji so opozorili hkrati na zelo drago adaptacijo trgovskih lokalov v mestu, ki le malo prispeva k povečevanju uporabnih površin v trgovinah. Zdaj manjka trgovini še 900 m² prodajnega prostora; nje na oprema je zastarela in slaba. Pri vsem tem pa rešitev problema ni v menjavanju firm, temveč samo v izgradnji novih prodajnih površin!

Razgovor je vključil tudi obnovu lokalov na Glavnem trgu. Kakor je res, da dajejo obnovljeni oboki (arkade) prav urbanistom in arhitektom, da bomo s tem vrnilo gornjemu delu Glavnega trga spet njegovo prejšnjo podobo, kar je za turizem in lepoto mesta pomembna pridobitev (tako vsaj kaže prepričljiva dokumentacija strokovnjakov!), pa je hkrati treba povedati: arkade je treba dokončati, obsoditi pa moramo cene, ki jih tako delo terjalo! Te so obupno visoke in še kar naraščajo, o čemer go-

Se bomo letos kopali na Loki?

Lani je pač takole naneslo, da kopališča na Loki nismo mogli uporabljati, ker so ga v glavni sezoni popravljali.

Kopališče žal ni bilo povsem urejeno. Naredili so betonske stopnice in dostop v vodo, primeren le za mlajše osebe. Omarje ni bilo mogoče dobiti, prav tako ne ležalnika ali stola. Oster pesek za sončenje in mrzla voda pa sta preskromna vaba za goste.

Kdor je lani obupal nad tistimi, ki imajo z Loko opravka, na druščino pa vendarle ohranil upanje, da bomo storjene napake do letos popravili, je lahko spet razočaran. Mislil je prvi maj, sonce že toplo greje, Loka pa je prav taka, kot je bila: samo pesek in voda!

»Bomo spet čakali julija?« smo v imenu vseh, ki se v kopališče zanimajo, vprašali upravnika športnih objektov Jožeta Maliča.

— Niti ne! Imamo že napisano vse, kar bi potrebovali, da bi Loka lahko začela posloovati, le denarja je bolj malo. Nameravamo nabaviti nekaj ležalnih desk, nove mize in stole za vrtno streebo, nekaj senčnikov in 3 čolne. Za skromen začetek bi bilo dovolj. Mi smo pravočasno začeli skrbeti za vse to!

Kako nameravate le tepe narčne uresničiti, če je pre malo denarja na razpolago?

— Te dni se nam sestali zastopniki Partizana, Turistične zveze in občine ter se dogovorili, kako in kaj. Točko, da bomo lahko kopališča na Loki odprli, se bo po mojem mnenju že dobilo.

Ko so bila lanska dela na kopališču končana, je bilo rečeno, da pridejo letos na vrsto bazeni za otroke. Jih bomo dobili ali ne?

— Letos z bazeni za otroke ne bo nič, vsaj tako kaže. Ta stvar preveč stane, denarja pa ni. Partizan nima, Turistična zveza je prispevala že lani za popravilo kopališča, občini pa manjka de-

narja še za nujnejše potrebe.

Po mestu govore, da so bili milijoni, vlozeni v obnovu kopališča lani, stran vržen denar, če kopališče kljub vsemu letos ne bo urejeno. Kaj menite vi?

— Če bi Loka ostala takna, kot

je zdaj, je bilo denarja skoro res škoda. Kakor sem že rekel, pa se to ne bo zgodilo. Prepričani smo, da bo kopališče le zaživel! Začetek je skromen, če bo obiska in prometa dovolj, se nam tudi za nadaljnji razvoj kopališča ni treba bati.

D. L.

Novomeška kronika

● Leseni most čez Krko na Loki je že dalj časa uradno zaprt, praktično pa ne. Sprehajalci ob Krki lahko vsak dan opazijo osebe različne starosti in spolov, kako se podajajo v nevarnost s tem, da hodijo čez most, na nekaterih mestih le po ozkih tramovih, loveč ravnotežje. Če bo kdo štrbunknil v Krko in se ob padcu poškodoval na tramovju, ne bo nič čudnega.

● Prve češnje so prodajali v samopostrežni zelenjavni trgovini že v ponedeljek, po 330 dinarjev kilogram. Kljub visoki ceni je bilo zanje precej zanimanja med potrošniki, posebno iz vrst najmlajših.

● V izlozbi prodajalne Novoteks na Glavnem trgu si lahko potrošniki ogledajo več odlikovanih, ki jih je tovarna prejela na letošnjem sejmu mode in tekstilnih izdelkov v Ljubljani. Pet zlatih odlikovanj in dve srebrni je lepo priznanje vsemu kolektivju, ki ustvarja tako ocenjeno blago.

● Otroško igrišče sicer imamo, zelenice in nasadi so urejeni, igrala pa vsa polomljena in neuporabna. Domačini so tega že vajeni, saj je že več let na pomlad leta silka, kdor pa pride ogledovat Novo mesto, kar se zgodi posebno ob nedeljah, dobi kaj slab vtis o Novomeščanih in njihovi skrbi za mladi rod. Bi se to ne dalo

pravočasno urediti?

● Abonenti, ki se hranijo po gostiščih in v delavski restavraciji, so močno nejevoljni, ker se je zadnje dni hrana občutno podražila. Res je, da je tudi meso dražje, vendar ne za tolikšen odstotek, za kolikor se narašča cena hrani, vsi ostali prehranski artikli pa imajo še stare cene. Sprašujejo se, če je taka podražitev utemeljena.

● Dokaj živahno je bilo minuli ponedeljek na tržnici, kjer so prodajali običajno blago. — Jajca so veljala 25 do 27 dinarjev, solata berivka in špinata, merice po 50 dinarjev, jabolka po 140 dinarjev kilogram, mleko 75 dinarjev, šmarnice v šopkih 20 dinarjev, skodelica smetane 80 do 90 dinarjev. Napreda, so bile sadike iz toplih gred, ki so šle dobro v promet, prav tako konfekcija in ostalo blago, ki ga vedno prodajajo na trgu.

● Gibanje prebivalstva: rojstev v mestu ta teden ni bilo. Poročili so se: Alojz Bračko, uslužbenec iz Kopitarjeve 4, in Mercedes Peterlin, uslužbenka iz Dol. Kronovega; Draško Grahek, kovinostrojar iz Padersičeva 4, in Ljudmila Jakše, uslužbenka iz Regocerje vas; Rafael Lorber, soboslikar iz Dol. Skopje, in Ana-Marija Strojberger, uslužbenka, Nad mlini 21. — Tudi smrti v tem tednu nismo zabeležili.

Uspešna turneja novomeških odbojkarjev

V soboto so odbojkarji gostovali na Jesenicah in tam z istoimenskim moštvom odigrali preventivno tekmo ter jo v treh kratkih setih brez pravega odpora odločili v svojo korist.

Težnja je bila odigrana ob lahkem prženju dežja, kar pa ni oviralo igralcev, da ne bi pokazali svoje znanje. V prvem setu so nasprotniki pripeli do sedmih točk, v ostalih dveh setih pa do dvanajst.

Tokrat lahko pohvalimo vse igralce, še najbolj pa se je odlikoval s močnimi in dobro plasiranimi udarci naš starši veteran Samo Medic. Povprečna starost igralcev je namreč že 23 let in v soboto bomo videli pri delu tudi drugo ekipo veteranov, moštvo Bežigrad iz Ljubljane. Ont se hvalilo s povprečkom okoli 30 let, vse ostale ekipe pa so znano mlajše. Drugo srečanje so imeli no-

vomeški odbojkarji z moštvom Zirovnice, ki se je izkazalo z močnim odporom in temperamentno igro v polju. Tudi to srečanje so odločili naši odbojkarji v svojo korist z rezultatom 3:1 (13:9, 15:13, 7:15, 15:10). Najzanimivejši je bil tretji set, ki se je po vodstvu Novoteksa 7:3 končal z zmago Zirovnice. Novomeščani so namreč na lepem močno popustili in sredi prebrčkav izgubili drugo set. Napori, da bi zaradi razigranosti moštvo na nasprotni strani, namreč niso uspeli. Z umirjeno igro in spretnimi potezami je, tako kot v prvih dveh setih, Novomeščanom uspelo končati srečanje in s tem prvo dvodnevno turnejo. Po tekmi z Bežigradom bo delo odbojkarji še v Maribor, nato pa bodo tri srečanja igrali doma.

M. P.

Standardov predlog zavrjen!

Odborniki občinske skupščine Novo mesto so na seji 12. maja med drugim razpravljali tudi o predlogu trgov. podjetja Standard za pripojitev k podjetju Mercator iz Ljubljane. Po dokaj burni razpravi so predlog zavržili. Menili so, da je gospodarsko bolj upravičena združitve obeh domačih trgovskih podjetij (Standarda in Dolenjke) v eno podjetje. V ostri razpravi so ugotovili, da do tega doslej ni prišlo zato, ker gre pri zadevi predvsem za prestiž in ker se za stališči samoupravnih organov skrivajo posamezniki in boj za stolček. Na seji je bila izvoljena posebna odborniška komisija, ki bo poštevala priporočila skupščine, sodelovala na sejah obeh delavskih svetov in skušala doseči združitve obeh podjetij.

Slovesen sprejem v podmladek in mladino Rdečega križa

11. maja je bila v telovadnici novomeške šole slavnost, na kateri je bilo sprejetih 180 članov v podmladek in 180 mladincev v mladino RK. V kulturnem programu, ki so ga pripravili šolarji s pomočjo učiteljskega zbora, so nastopili povski zbor ter mladi igralci in plesalci, ki so se vrstili v igri, več lepih prizorčkov in ritmičnih nastopih. V celotnem spletu, ki so ga predvajali na odru, so duhovito ponazorili dejavnost podmladka in mladine RK na

šoli. Na novo sprejetim podmladkarjem in mladincem RK je po krajšem nagovoru v začetni program razdelil izkaznice in jim čestital k sprejemu predsednik mestnega odbora RK Novo mesto. Celoten program so podmladkarji in mladinci ponovili za široko javnost v torek ob 20. uri v Prosvetnem domu, ko so na proslavi v počastitev 20. obletnice ustanovitve RK Slovenije razvili tudi prapor podmladka in mladine RK.

V spomin Ivanu Selaku

V Dobravi pri Skočjanu 60 pred tedni pokopal dolgoletnega in zaslužnega blagajnika tamkajšnjega gasilskega društva IVANA SELAKA. Pokopnika so poznali mnogi znani daleč naokrog: Selakova gostilna je imela dobro ime in je pred vojno slovela po dobri in solidni potrebi. Ivan Selak je rad pomagal ljudem; velika udeležba na pogrebu je pričala, da je bil priljubljen in spoštovan človek. Na zadnji poti so ga spremlili razen sorodnikov in številnih prijateljev tudi gasilci iz Skočjana, Dobrave in Crmočevca, z vencem pa so se ga spomnili tudi novomeški gasilci. Pokopali so ga na Otoku.

Delavske športne igre morajo biti tudi letos!

Cedalje pogosteje poudarjamo, kako važno je gojiti šport v delovnih organizacijah...

Tako bi moralo biti tudi v novomeški občini, ki je v zadnjih letih dosegla velik razvoj tudi na področju delavskega športa...

Glede na težave s sredstvi in glede na manjše zanimanje za nekatere športne vrste bodo letos delavske športne igre bržčas okrajane...

Novomeški atletci, ki se že dalje časa pripravljajo za bližnje letošnje nastope...

V spomin na oživiljanje borbenih tradicij med 2. svetovno vojno je Zveza borcev Slovenije letos že drugič organizirala pohod pionirjev-kurirjev...

skil zbor je zapel nekaj partizanskih pesmi, nastopili pa so še solisti, harmonikarji, razredni pevski zbori...

jeve torbe, skupina pionirjev-kolesarjev je v četrtke jutraj skozi gost spalir novomeških pionirjev odpeljala torbo v Mirno peč...

Športno pismo iz Brežic

V minulem tednu so brežiški športniki gostovali na tujih igriščih, vendar niso bili tako uspešni kot do zdaj.

ROKOMET

Moška vrsta je gostovala v Mariboru in pred 300 gledalci zmagala v srečanju s MTT Maribor 25:15. Ženska ekipa, ki tekmuje v republiški ligi...

ganiziral izlet z najmlajšimi pionirji na Lisco.

NOGOMET

Brežiški nogometaši so v gosteh izgubili tekmo s Papirničarjem v Radečah. Med prvomajskimi prazniki so odigrali dve tekmi za trening...

Razgibana športna dejavnost v Krmelju

V Krmelju je bil ob prvomajskih praznikih rokometni turnir za prehodni pokal strinjastih talcev, na katerem sta sodelovali obe domači A in B moštvi...

10. maja pa je »Svoboda« iz Krmelja igrala neodločeno (21:21) z rokometarji v Radečah.

Dolenjska rokometna liga za ženske

Prvikrat v zgodovini dolenjskega rokometna bodo ženske tekmoval v sistemu lige, ki jo bodo sestavljala moštva: Partizan II (Črnomelj), učiteljske in osemletka (oba iz Novega mesta)...

M. F.

Uspehi kočevskih kegljačev

Kegljaški klub v Kočevju, ki združuje 190 kegljačev, je razdeljen na 14 sekcij, ki med seboj neprestano tekmujejo. Lep uspeh so dosegle kegljačice, ki so bile na republiškem ekipnem prvenstvu...

ma od njih (Kočevar in Kosten) uspelo priti do finala. V prijateljskem srečanju 8-krat 200 lučajev s KIK Litostroj so igralci Kočevja enkrat zmagali in bili enkrat poraženi...

S. M.

SAH

Sahisti so imeli v Domu JLA brzoturnir, na katerem je zmagal Pešič pred Erhom Slatnerjem.

ODBOJKA

V prvem kolu okrajne odbojarske lige so Brežičani pred sto gledalci premagali moštvo Leskova s 3:2, na trening tekmi pa so izgubili z Brestanico 0:3.

AVTO-MOTO

V Orehovi vasi pri Slivnici sta se tekmovala v moto krogu udeležila tudi brežiška zastopnika Marjan Novak in Mirko Špelko. Ker sta se jima na treningu pokvarila motorja...

PLANINSTVO

Planinci so za pohod ob žici okupirane Ljubljane pripravili petčlansko ekipo. V tem mesecu bodo sodelovali na proslavi ob dnevu mladosti in or...

29 lokalnih štafet mladosti v Črnomlju

Črnomelj, 13. maja Tako slavnostnega sprejema štafete mladosti še nikoli ni bilo v Črnomlju. Včera j nekaj po 14. uri so včrneli pozdrave 29. lokalnih štafet mladosti, in sicer Avtomotodruštvo Črnomelj iz Vinice, Avto-moto društvo in Partizan Semeč iz Črmošnjice...

nik občinskega komiteja Zveze mladine Slovenije tovariš Alojz Sterk. Ob 14.30 je republiška štafeta krenila proti Kočevju. Poleg veličastnega sprejema štafete mladosti v Črnomlju so bile v Vinici, Dragatušu, Semeču prav pristrčno sprejete lokalne štafete. Letošnja štafeta mladosti je izrazila željo belokranjskega ljudstva: »Še na mnoga leta, dragi tovariš Tito!«

FRANC MOLJK

Črnomelj v tednu mladosti

Za letošnji 25. maj, dan mladosti, je občinski komitej ZMS Črnomelj pripravil v sodelovanju z ostalimi organizacijami obširen spored športnih in kulturnih prireditvev, izletov in ostalih svečanosti. Praznovanje pa ni predvideno le na praznični dan, temveč so se začele prireditve v okviru 25. maja vrstiti že od 10. maja dalje. Športne prireditve: 10. maja ob 8. uri šahovsko tekmovanje med mladinci, člani in šahisti JLA; istega dne je bilo za aktivne ZMS strelsko prvenstvo. 17. maja ob 9. uri: spomladanski kros za mladince na 1.500 m in za mladinke na 600 m in za pionirje na 400 m dolgi progi. Ob 16. uri rokometna tekma med mladinsko ekipo in črnomajskim garnizonom. Kulturne prireditve: 16. maja ob 19. uri v DLP skupno z JLA organizirana prireditev »Pesem nas združuje«. 22 in 24. maja bodo vsakokrat ob 19. uri predvajali mladinske filme: 23. maja ob 18. uri mladinski ples v telovadnici. 24. maja bo ob 9. uri svečanost na Planini, kjer se bo zbralo okoli 1000 mladincev in mladink iz vseh Iskrinskih obratov. 25. maja bo ob 19. uri svečana akademija v DLP, razen tega bodo ta dan pionirji iz Semeča, Črnomlja, Vinice, Starega trga in Adleščev sprejeti v organizaciji. Ostale prireditve: 24. maja bo mladina ob 6.30 odšla na Mirno goro, med potjo obiskala znane partizanske kraje, na Planini pa bo srečanje z mladino iz Iskre. Ob tej priložnosti bo uprizorjena semiška ohoec, plesni bodo belokranjska kola, nastopil bo oktet belokranjskih študentov, tamburaški td. Aktivni ZMS bodo mimo tega organizirali interne proslave, za katere imajo že v 14 aktivih izdelane natančne programe, ki vsebujejo tekmovanja v šahu, streljanju in teku. Najboljši posamezniki ni ekipe bodo prejeli nagrade tik pred svečano akademijo, ki bo na praznični dan v Domu ljudske prosvete.

Dvakrat: novomeška gimnazija

Pretekli petek je bilo na Loki medobčinsko prvenstvo srednjih šol v odbojki. V moški in ženski konkurenci sta postala zmagovalca ekipe novomeške gimnazije, ki bosta zastopali Dolenjsko na slovenskem srednješkolskem prvenstvu v Celju.

V moški konkurenci so sodelovali štiri ekipe, vse iz Novega mesta. Do zadnje tekme nismo vedeli, kdo bo zmagal. Učiteljske in gimnazija sta se ugotoveno borila za zmago. V dramatičnem zadnjem setu se je sreča končno nasmešnila gimnazijcem, da so zmagali z 2:1.

Rezultati: Gimnazija : SKS GRM 2:1 (10, -5, 4); Učiteljske : ESS 2:0 (5, 4); Gimnazija : ESS 2:0 (4, 13); KSS : Učiteljske 1:2 (-4, 13, -0); KSS : ESS 2:0 (8, 9); Gimnazija : Učiteljske 2:1 (8, -9, 16).

Pri ženskah so bile gimnazijke daleč boljše in so zanesljivo premagale oba nasprotnika. Rezultati: Gimnazija : Učiteljske 2:0 (7, 7); Gimnazija : ESS 2:0 (4, 2) in Učiteljske : ESS 2:1 (-8, 6, 12).

Srednješolci so pokazali veliko borbenosti in tudi znanja ni manjkalo. Oba zmagovalca imata nekaj upanja, da se v Celju dobro odrežeta, če bosta seveda dobila finančna sredstva, da bosta lahko potovala v mesto ob Savinji, kjer se bo...

Tekmovanje za pokal maršala Tita

Prvaki občin, ki tekmujejo za pokal maršala Tita, bodo znani že 25. maja. Tekmovanje zajema 10 ekip: v Črnomlju garnizon JLA, osemletko, Borca, gimnazijo in Partizana II; v Novem mestu Partizana, Smečel in učiteljske in v Metliki Partizana I in II. Občinski prvaki se bodo pomerili s conskimi in republiškimi ligasi.

Zmaga črnomajlske osemletke

28. aprila je bila na metliškem igrišču odigrana prijateljska rokometna tekma med črnomajlsko osemletko in metliškim Partizanom. Voditi so začeli domačini, vendar so gostje z dobro igro v napadu in obrambi izenačili in na posled zmagali z 19:14 (8:8). Za Črnomelj so igrali: Kocič, Senica, Fortun, Cindrič, Badjuk, Muštra (5 golov), Grabrijan in Lozar (14); za Partizana (Metlika) pa: Kobal I (5), Kobal II, Cindrič (2), Manek Fuks (6), Matekovič (1), Petkovič, Vidic in Kobe. Sodnik Pavlovič je svojo nalogo še kar dobro opravil.

L. V.

Poraz v Tolminu

V tretjem kolu košarkarjev je bil na sporedu prvi derby prvenstva. V Tolminu sta se srečali prvoplasirani ekipe: Tolmin in Novo mesto - 68:43 (30:20). Sodnika Bus in Vašl - dobra. Tolmin: Kozorog 9, Gruntar 2, Fon M. 12, Brežan Obid 13, Fon I. 20, Gorjan 6, Guder Pelič, Gerželj, Oblak. - Novo mesto: Šetina 8, Franko 1, Petrič 4, Knoll 14, Blažič 4, Bele 2, Čuhelj, Uhan 5, Spilhal 5. Tolminci so zmagali nepričakovano visoko. Gostje iz Novega mesta so igrali tako slabo, kot jih še dolgo nismo videli. Tehnično so bili sicer prav gotovo boljše, toda v košarki odločajo pač koši. Medtem ko so domačini zadrževali koš tudi iz najbolj nemogočih položajev, pa Novomeščanom ni uspelo spraviti žoga skozi obrat. Tako lahko v nadaljevanju le še čakamo, da bodo tudi Tolminci spodrsnili, in upamo, da bodo Novomeščani v soboto na Loki proti Jeseničanom zaigrali boljše kakor v Tolminu.

-al

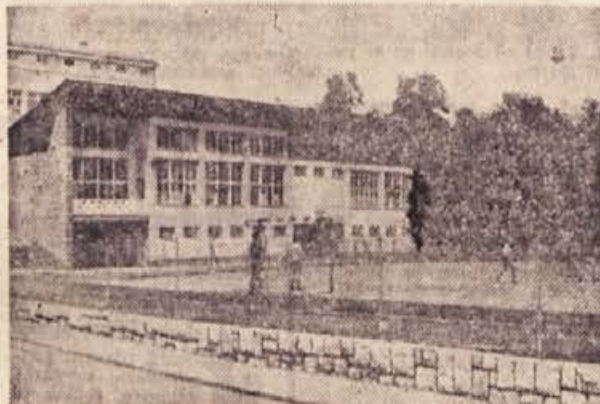
Športni drobiž iz Črnomlja

- V prvenstveni rokometni tekmi je ženska vrsta iz Koprna v Črnomlju premagala Partizana s 5:2 (4:0). Domačinke so zaštele pet sedemmetrovk. Tekmo medobčinske rokometne lige za moške med Partizanom II (Črnomelj) in Smečelom (Novo mesto) so črnomajlski igralci odločili v svojo korist z 19:13 (8:6). Ženska rokometna ekipa novomeškega učiteljskega št. prišla na igrišče, zato je tekmo s Partizanom II (Črnomelj) izgubila s 5:0 p. t. Nogometaši Bele krajine - (Črnomelj) so podlegli boljši ekipi Kamnika z 1:3 (0:2).

J. S.

Požar iz objestnosti

3. maja ob 2. uri je neznanec zažgal gospodarstvo poslojce Janica Bračiča v Metliki pri mejnišči. Poslojce je do tal pogorelo in znaša škoda nad 200.000 dinarjev. Menjše, da gre za požar iz objestnosti.

Solska mladina, člani športnih organizacij in delovnih kolektivov se morajo zvrstiti na črnomajlskem športnem igrišču za šolo, zato je tu vselej živahno - od ranega jutra vse do večernih ur

RADIO LJUBLJANA VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00. PETEK, 15. MAJA: 8.30 Po domačih logih. 9.25 Od valčka do kola. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - dr. Viktor Petkovec: Smo pred sezono gob. 12.25 Med našimi viharji. 13.30 Domače skladbe za instrumente in glasove. 14.35 Bolgarska zabavna glasba. 15.15 Napotki za turistje. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 »V podvečer. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lepe melodije. SOBOTA, 16. MAJA: 8.05 Vedre melodije za konec tedna. 9.25 »Majski izlet. 10.15 Pihalni orkester LM. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - inž. Ana Matičič: Izбира hibridov za poznejšo setev in višje lege. 12.25 Vedri zvoki. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Z obiska na Jesenicah. NEDELJA, 17. MAJA: 8.00 Mladinska radijska igra - Brane Dolinar: Mladi Krpani potujejo na luno. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. 10.00 Še pomnite, tovariši... Drago Kumer: Mladost v partizanih. 11.50 Godalva vam igrajo. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. 13.30 Za našo vas. 14.10 Radi bi vas zabavali. 15.05 Danes popoldne. 16.00 Humoreska tega tedna Mirko Tršler: Monagerska bolezen. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo popevko. PONEDELJEK, 18. MAJA: 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Iz vlog sopranistke Nade Vidmar. 10.15 Arja, Improvizata in Pastoralke. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - inž. Erik Eiselt: Če bomo silirali spomladansko krmno. 12.25 Melodije vzhodnih dežel. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Opernega sveta. 18.10 Iz filmov in glasbenih revij. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT - studio Ljubljana. TOREK, 19. MAJA: 8.35 Narodne in domače višje. 9.45 Lipovskovi smsopsevi. 10.15 v 3/4 taktu. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - inž. Lojze Hrček: 7-letni program razvoja vinogradništva. 13.30 Baletni intermezzo. 14.35 Priredbe slovenskih narodnih za glasove in orkester. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Na mednarodnih križ-potjih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Mariborski komorni zbor poje pesmi sodobnih slovenskih skladateljev. SREDA, 20. MAJA: 8.55 Pisani svet pravilic in zgodb. 9.25 Poslušajte - kaj pojo na vzhodu. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - Viktor Herkel: Letošnje potrjevanje semenskih posevk. 13.30 Od Glinke do Stravinskega. 14.35 Vedri zvoki. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.35 Iz fonoteke radia Koper. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Plesni orkester Ray Conniff. CETRTEK, 21. MAJA: 8.05 Z opernih in koncertnih odrov. 9.25 Od Beograda do Moskve. 10.15 Pihalni orkester Radia Leipzig vodi Otto Kayser. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN - inž. Slavko Cepin: Kako bomo pilali bike z zeleno kjažo. 12.25 Za prijetno razvedrilo. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsak dan za vas. 17.35 Turistična oddaja. 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi in napevov.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 15. maja - Zofija
Sobota, 16. maja - Janez
Nedelja, 17. maja - Mojca
Ponedeljek, 18. maja - Erik
Torek, 19. maja - Vitoslav
Sreda, 20. maja - Bernard
Četrtek, 21. maja - Dan letalstva

ZAHVALE!

Ob prerani izgubi dragoga moža in očeta

JANEZA RAVBARJA
iz Rateža

se iskreno zahvaljujemo Zvezi borcev godbi, gasilcem, vsem sorodnikom in znancom ter darovalcem vencev, ki so z nami sočustvovali in ga spemili na njegovi zadnji poti ter se od njega poslovili z ganljivimi govorili.

Zalujoča žena z otroki

Ob nenadni izgubi dragoga moža, očeta in starega očeta.

VINKA BOLINARJA
iz Kronovega

se zahvaljujemo vsem za darovane vence in cvetje. Posebno zahvala pa smo dolžni kolektivu IMV iz Novega mesta, Zvezi borcev, Socialistični zvezi, Društvu upokojenec in Zvezi vojaških vojnih invalidov iz Otočca. Še enkrat lepa hvala vsem, ki so ga spemili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Franciška, in Franika z družinami sinovi Vinko, Franci, Jože z družinami, hčerki Marija ter sinova Lojze in Tone

Ob izgubi naše mame in stare mame

FRANČISKE KLOBČAR
iz Borševca

se najlepše zahvaljujemo vsem, vaščanom, podjetju SGP Pionir, komunalni banki Kamnik in duhovščini ter vsem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje.

Zalujoči: sinovi Ivan, Gustej, France, Milan z družinami in hči Fani z možem

kompas

OBVEŠČA

Ne zamudite izredne prilležitosti in obiščite sorodnike v ZDA! Izredne ugodnosti za prijetno in poceni potovanje vam nudi KOMPASOVO potovanje s posebnim letalom v

NEW YORK

Med bivanjem v New Yorku si boste lahko ogledali tudi svetovno razstavo in druge zanimivosti največjega mesta na svetu, dovolj pa bo časa tudi za obisk sorodnikov. Odkod posebnega letala bo z novega letališča Ljubljana 20. julija in 24. avgusta.

Prijave za izlet v New York s KOMPASOM najkasneje do 10. sprejemajo vse poslovalnice junija. Na željo dostavimo program potovanja tudi po pošti. Sporočite Vaše želje in naslov Turističnemu podjetju KOMPAS, Ljubljana!

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: ranjaka, šmarnice, gloga - belega trna, bela detelja, ce. rdnje deteljice, besga.

Listje: bršlina, šmarnice, lapuha.

Kastilje: krvavga mlečka, njivske mačke, navadne ramsole, gronke ramsole, dišeče perle, vodne kroše.

Korenine: gosdnega korena, ropina, trobentice, medvedovih tac, velikega divjega jareža, malega divjega jareža, sladkih korenin, male norice, beladone, rumenega regrata, srčne moči.

Lubje: krljike (130 din), česminovih palic, česminovih korenin.

Vrščike: gloga - belega trna (medvedovih hruški), Gomolje: kukavio.

Ob izgubi našega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA KONČKA
iz Uršnih sel

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spemili na njegov zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni Zvezi borcev občine Novo mesto za izkazano pomoč, krajevni organizaciji Zveze borcev Uršna sela, gasilskemu društvu Uršna sela in Opekarni Zalag za poklonjene vence. Dalje se zahvaljujemo vsem gospodnikom ob odprtem grobu za ganljive besede, novomeški godbi za žalostinke, vsem darovalcem vencev in vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Zalujoči: žena Jožefa, otroci z družinami, sestri ter ostalo sorodstvo

MALO OGLASJA

PRODAM hrastovo spalnico z vložki, otroško posteljo, zimnico in litoželezni lijak. - Bršlin 4.

PRODAM kuhinjsko pohištvo in sobno mizo s stoli. Ana Bošnjanič, Glavni trg 16-a, Novo mesto.

PRODAM enostanovanjsko novo hišo v irči vasi. Naslov v upravi lista. (307-64)

PRODAM dobro ohranjeno športno kolo »Rog«, Zagrebška, blok B.

POCENI prodam kuhinjsko pohištvo. Novo mesto, Majde Slic 3, pritličje levo.

PRODAM motor Jawa 125 ccm. Hladnikova 3, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno vprežno kosilnico. Naslov v upravi lista. (315-64)

PRODAM voz zapraviljivek. - Strojarska 3, Novo mesto.

ODDAM prazno sobo dvema fantoma. Kostialova 38, Novo mesto.

V NAJEM dam gostilno z vsem inventarjem v bližini. Naslov v upravi lista. (303-64)

ISCEM PROSTOR za mehanično delavnico v Novem mestu. Naslov v upravi lista. (304-64)

DRUŽINA z enim otrokom - sprejme zanesljivo in pridno gospodinjstvo pomočnico. Dr. Fatur, Ljubljana, Tolstojeva ulica 5.

SPREJMEM pekovskega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje v hiši Osemletka in mupna. Alojz Omerzel, pek, Krško.

NALIVNO PERO »Pelikan«, izglubljeno 8. maja v Kandiji ali Crnomlju, naj pošten najditelj vrne proti nagradi na upravo Dolenjskega lista.

9. MAJA je bilo izglubljeno od Novega mesta do Goriške vasi voznik in prometno dovoljenje. Pošten najditelj naj ga vrne na ime Alojz Lanič, Stara vas 31, ali na postajo Ljudske milice.

POCENI izvršim pranje in mazanje avtomobilov vsak dan od 8. ure do 18. ure. Alojz Zajc, Na žago 1, dostop iz Ulice talcev (bivša Seidlova žaga).

SEDEMMESEČNEGA OTROKA oddam v oskrbo v dopoldanskih urah starejši osebi. Naslov v upravi lista. (313-64)

OBLAGANJE TAL s plastičnimi masami vseh vrst in teragumo vam solidno izvrši - Ivan Veber, postaja Velika Lokca. Nasveti za pripravo tal so naročnikom na razpolago.

ZDRAVSTVENI DOM Novo mesto obvešča, da se je decji disperizer preseli v nove prostore v Jenkovi 1. II. nadstropje. Delal bo od 14. maja letos dalje po istem delovnem redu kot doslej.

OBLAČILA očisti hitro in solidno Kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

ZDRAVILISČE Rogaska Stalina Materialni in časovni pogoji vam morda ne dopuščajo zdravljenja v zdravilišču. Z majhnimi stroški lahko doma zdravite boleznijeter, žolča, črevesja, čire, zaprtja in hemoroide z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe pri trgovskem obratu Hmelnik, telefon 21-129 in Standard, telefon 21-138.

vanje MG Ljubljana, 20. in 21. V. italijanski film »Zabave sobotnih večerov«.

Novo mesto - Dom JLA: Od 14. do 17. V. ameriški film »Ponočna čipka«. Od 18. do 20. V. jugoslovanski film »Nadstevlina«.

Osilnica: 17. V. italijanski film »Beli šek«.

Predgrad: 17. V. ameriški barvni film »Borba za obstanek«.

Ribnica - Partizan: 18. in 17. V. ameriški barvni film »Eno-oki Jack«.

MATICNI URAD NOVO MESTO

Od 8. do 11. V. je bilo rojenih 13 dečkov in 17 deklic.

Poročili so se: Anton Zagorc, delavec iz Dol. Vrhnolja, in Ana Cvelbar, delavka z Brezja; Alojz Berkopec, čevljar iz Koroske vasi, in Terezija Miklavčič, delavka iz Dobindola; Edward Jakše, delavec iz Dol. Straže, in Matilda Skriec, uslužbenka iz Zaloga; Jože Franke, delavec iz Leskovca, in Ana Iljaž, delavka s Pangrc grma; Stanislav Mastnik, delavec iz Tolstege vrha, in Stefanija Bobič, poljedelka iz Dol. Suhadola; Franc Zura, kmetovalec, in Marija Redek, oba iz Sevnega; Vinocenc Plut, poljedelec iz Oskorčnice, in Franciška Umek, poljedelka iz Vel. Cerovca; Miroslav Pašič, cestar iz Sel pri Jugorju, in Ana Banič, poljedelka iz Konca.

Umrlj so: Janez Ravbar, upokojenec z Rateža, 84; Matevž Rožman, upokojenec iz Krupe, 73; Jože Mravinec, tesar iz Sečjeva sela, 59; Franciška Klobčar, učiteljica iz Borševca, 80.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Terezija Glavan iz Volčje jame - Francija, Tončka Vegej iz Leskovca - Aleksandra, Marija Jenič iz Vinje vasi - Marjana, Milka Rupar iz Ostroga - Ivanke, Marija Strumbelj z Dvora - Marijo, Angelca Kulovec iz Dolnje Straže - Lidija, Ivanka Kos iz Dolnjih Jesenic - Marijo, Jožefa Zupančič iz Sevnega - Romana, Jožefa Kure iz Gričel - Anico, Stanka Dragovan iz Boldraza - Andrejko, Marija Stojmenovič iz Crnomlja - Natašo, Pepca Judež iz Velikega Oreška - Jožico, Marija Rogošič iz Crnomlja - Slavico, Ivanka Zupančič iz Lončarjevega dola - Dragica, Darinka Zelenko iz Smihle - Jožeta, Marija Prosen z Luže - Janeza, Marija Blažič iz Velikega Nerajca - Ivana, Marija Muhič iz Dolenjskih Toplic - Mihaelo, Dragica Ljubanovič iz Radatovičev - Branka, Jožeta Mrhar iz Zagorice - Zvonka, Marija Urbančič iz Gornjege Polja - deklco, Marija Jarc iz Podgore - dečka, Jožeta Lenčič iz Smalčje vasi - deklco, Marija Vrtar iz Podturna - deklco.

Pretekli teden so v breziški porodnišnici rodile: Marija Supe iz Brezic - Roberta, Jožeta Račič iz Črešnjic - Danijela, Vera Šostarič iz Sp. Pohance - Jožeta, Marija Stopar z Malega vrha - Marija, Nada Berkovič z Bizelskega - Andreja, Franciška Salmič iz Gorenje vasi - Roberta, Marija Arh iz Volovnika - Cvetko, Jožica Podgoršek iz Artič - Saša, Marija Kramžar iz Pletirij - Lijana, Ivana Steicer iz Brezic - Boruta.

Morinka Varlec z Bizelskega - Marjana, Erika Postržin iz Podgorja - Antona, Veronika Arh iz Vel. Podloga - Ivanko, Marija Vintetič iz Brezic - Marjano, Marija Ferencak iz Brezice - Heleno, Olga Prišelj iz Piršenbrega - Ivana, Terezija Dimič iz Artič - Ivana, Ivana Varlec iz Podgorja - Srečka, Ana Lanšek iz Cerine - Romana, Antonija Preskar iz Brezic - Vladko, Dušica Bukor iz Brezic - Tamaro, Nada Jakovina iz Senkovca - Roberta, Olga Kos iz Brezice - Melko, Cilka Rožman iz Brezice - Slavka, Jožeta Sinkovec iz Obrežja - Dijano, Marija Gorenc z Buške - Dejana, Jagna Bizjak iz Krškega - Borisla.

Pretekli teden so se ponesečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Jože Kralj, vnuak posestnika iz Gričel, se je s sekiro usekal v levo roko; Ivan Bošnjak, posestnik iz Vrškega, je padel z voza in si poškodoval levo nogo; Jožeta Kocjan, posestnica iz Stopna, je konj udaril v levo koleno; Jože Opara, delavec iz Biške vasi, si je na cirkularji poškodoval prste leve roke; Andreja Pugalj, hči učitelice iz Sentjanža, se je z vrelim močnikom

opekla po obrazu in rokah; Antonija Jane, delavka iz Smihle, je padla z motorja in si poškodovala glavo.

BREZIŠKA KRONIKA NESREČ

V zadnjih dveh tednih so se ponesečili in iskali pomoč v breziški bolnišnici:

Vlado Jurčan, upokojenec iz Drenja, je padel in si poškodoval levo roko; Anton Muhič, uslužbenec iz Brezic, je padel z mopedom in si poškodoval glavo in desno roko; Zofija Bogovič, žena posestnika iz Kraljevca, je padla z voza in si poškodovala desno roko; Katarina Zalnik, upokojenka iz Sentenarta, je padla na njivi in si poškodovala desno nogo; Mirko Gregl, sin delavca iz Oresja, je padel in si poškodoval levo roko; Andrej Janežič, sin uslužbenca iz Vel. Mrševega, se je opeknil s krompom po desni roki; Marija Zarn, žena posestnika iz Vel. Mrševega, se je opekla s krompom po hrbtu; Rudolfu Kajiču, delavcu iz Vranja, je padla na levo nogo klada in mu nutila kost; Marica Šostarič, hči delavca iz Kraja Donjega, je padla z voza in si zlomila levo roko v laktu.

Dušan Kalamar, sin mizarja iz Smarja, je pri prometni nesreči dobil poškodbo po glavi; Neža Sekoranja, posestnica iz Oresja, je pri prometni nesreči dobila poškodbo po celotnem telesu; Blagole Mladenovič, delavec iz Brezic, je padel s kolesom in si poškodoval obe roki; Alojz Kostevc, sin posestnika iz Pišec, je padel na poti in si poškodoval glavo; Franca Packa, posestnika iz Pristave, je nekdo napadel in mu poškodoval desno roko; Cecilija Ban, hči rudarja iz Rešnjaja, je padla na cesti in si poškodovala levo roko; Gašperja Hudina, posestnika iz Dubrave, je nekdo napadel in mu poškodoval nogo; Ignac Špiler, posestnik iz Zupeče vasi, je dobil pri prometni nesreči poškodbo po levi roki in rebrih; Savo Milivojevič, uslužbenec iz Brestanice, se je urezal v kazalec leve roke; Franc Unetič, upokojenec iz Dolšč, se je udaril s sekiro v levo nogo.

AVTO V ODOČNEM JAŠKU

9. maja ob 16.30 je avtomobil BL 20-08, ki ga je vozil Dragan Klajič iz Banja Luke, pri Grmovljah na avtomobilski cesti počila sprednja desna guma. Vozilo je zaneslo s ceste, kjer je obtičalo v odočnem jašku. Voznik je bil laže ranjen. Škoda so ocenili na 60 tisoč dinarjev.

PRIKOLICA Z JELEZOM SE JE PREVRNILA

7. maja ob 11.45 se je pripetila težja prometna nesreča vozniku Ivo Dujmoviću, ki je vozil po avtomobilski cesti tovornjak ZG 90-82 s prikolico 15-69 ZG. Pri Perovem blizu grosupeljskega odcepa je prikolico začelo zanašati, nakar se je prevrnila. Na tovornjaku je bilo 22.400 kilogramov železa, na prikolici pa 12.400 kilogramov. Škoda so ocenili na 40 tisoč dinarjev.

PADEL JE Z VPREŽNEGA VOZA

Na Ljubljanski cesti v Kočevju je 10. maja dopoldne padel z vprežnega voza Franc Marič iz Kočevja, ki je vozil seno iz Ribnice. Med potjo je z dvema delavcema popival, vožnja pa je nadaljeval vinjen in padel z voza. Pri padcu si je prebil lobanjo. Odpejali so ga v novomeško bolnišnico.

POŽAR ZARADI OTOŠKE IGRE

21. aprila popoldne je nenadoma začelo goreti gospodarstvo poslopje, last Marje Kopke iz Dol pri Jugorju. Poslopje je povsem zgorelo in so škodo ocenili na okoli 800.000 dinarjev. Ugotovili so, da je ogenj zanetil 8-letni otrok iz te vasi, ki se je igral z vžgalicami. S slamo krito poslopje se je hitro vnelo, požar pa se je v hipu razširil po vsem prostoru.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Jože Kralj, vnuak posestnika iz Gričel, se je s sekiro usekal v levo roko; Ivan Bošnjak, posestnik iz Vrškega, je padel z voza in si poškodoval levo nogo; Jožeta Kocjan, posestnica iz Stopna, je konj udaril v levo koleno; Jože Opara, delavec iz Biške vasi, si je na cirkularji poškodoval prste leve roke; Andreja Pugalj, hči učitelice iz Sentjanža, se je z vrelim močnikom

Sevnica: 16. in 17. V. ameriški film »Lepa Amerikanka«, 20. V. italijanski film »Preiskovalni sodnik«.

Sodražica: 16. in 17. V. francoski film »Uzda na vratu«.

Stara cerkev: 16. in 17. V. angleški film »Operacija Amsterdam«.

Stráž: 16. in 17. V. španski film »Prodajalka vijolice«.

Trebnje: 16. in 17. V. ameriški barvni film »Alamo« - II. del.

Brod na Kolpi: 16. in 17. V. francoski film »Crni Orfej«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

KZ RIBNICA

razprodaja

17. maja 1964 ob 9. uri na sedežu KZ Ribnica osnovna sredstva

- čistilce za žito, motorne slamoreznice,
- posnemalnike, škropilnice za sadje,
- mlatilnice, kmečke vozove,
- čebelnjake s panji,
- druga manjša orodja in opremo.

Podrobni seznam vseh za prodajo namenjenih sredstev se nahaja na vpogled pri Kmetijski zadrugi RIBNICA. Prednost pri nakupu ima socialistični sektor.

KOMUNALNO PODJETJE

»LJUBLJANSKE MLEKARNE« LJUBLJANA, TOLSTOJEVA ULICA

sprejme

večje število DELAVCEV

za proizvodnjo sladoleda in brezalkoholnih pijač.

Osební dohodek po učinku. Prijave - pisмено in osebnó - v personalnem oddelku.

OBJAVE - RAZPISI

Razpis štipendij Podjetja za PTT promet Novo mesto

Podjetje za PTT promet Novo mesto razpisuje za šolsko leto 1964-65 naslednje štipendije:

Tehniška srednja šola - elektra, šibki tok (prednost imajo dijaki višjih razredov) - dve štipendiji; šola s praktičnim poukom za telekomunikacije v Ljubljani - oddelke za mehaniko I letnik - tri štipendije; oddelke za monterje I letnik - pet štipendij; srednja PTT šola v Ljubljani, I letnik - šest štipendij; 4. razred gimnazije - štiri štipendije.

Štipendije se dodeljujejo po člokih pravilnika o štipendiranju podjetja. Prednost pri izbiri imajo otroci borcev NOV in otroci z najboljšim učnim uspehom.

Prosbnje za štipendije z zadnjim šolskim sprejeto in potrdilom o premoženjskem stanju oziroma dohodkih staršev naj reflektantj vlagajo pri osnovnih pit enotah Krško in Novo mesto ali neposredno pri upravi podjetja v Novem mestu, kjer dobijo vsa pojasnila.

Podjetje sprejme v delovno razmerje:

1. absolventa ESS za delo v gospodarsko-računskem sektorju podjetja;
2. dva kvalificirana tt monterja z delovnim mestom v Novem mestu;
3. več moških z vsaj 4 razredni osnovne šole za delovna mesta pismonoš v Krškem, Novem mestu in Trebnjem.

Prijave z življenjepisom sprejemajo zgoraj omenjene enote in uprava podjetja.

Podjetje za PTT promet Novo mesto

Razpis delovnega mesta

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri Komunalnem podjetju Novo mesto razpisuje prosto delovno mesto kvalificiranega mehanika.

Zaposlitev za strojnega ključavničarja

Tovarna pri Triglav, Trzin, zaposli samostojnega strojnega

ključavničarja, ki obvlada vse operacije strojnoključavničarske stroje za popravilo in obnovo strojnega parka. Samsko stanovanje priskrbljeno.

»DOLENJKA« RAZPISUJE

»Dolenjka«, trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto, razpisuje prosto delovno mesto kvalificiranega delavca v trgovini - pomočnika poslovoje.

Plača po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudba je treba poslati tako!

POPRAVEK

23. aprila letos smo na 6. strani našega lista poročali v novici »KOLEŠAR PODRL PESČA« o dogodku, ki se je pripetil 16. aprila na cesti pri Žabji vasi. Ker je tiskarica samovoljno spremenila ime ponesrečenke, vest popravljamo; tega dne je kolešar Anton Avsec iz Male Cikave podri Zaliko Knafeje (in ne Knafejo!), ki si je pri nesreči izpahnila desno ramo (in ne nogo, kakor je bilo po pomoti zapisano). Tov. Zaliko Knafeje so opravičujemo zaradi nečloveške pomote.

UREDNIŠTVO

ČESTITKE

Dragi stari mami Antoniji Lindič iz Gradenj pri Beli cerkvi za 80-letnico iskreno čestitaj in želja, da bi še mnogo let ostala zdrava in razpoložena, Mirko, ki služi vojaški rok v Brčkem.

Dobri mami Mariji Bojane iz Muhšberja 2 za 84. rojstni dan vse najlepše - največ pa zdravja - in da bi bila še dolgo med nami - želji sin Lojze z družino.

Ljubim staršem Francu in Mariji Gačnik s Slakove 5, Novo mesto želja za njuno obitelničo vso lepo in še v nadalje mnogo skupnega razumevanja hčerki Marija z možem Jožetom ter hčerki Branka in Pavla.